

Suvestinė redakcija nuo 2017-03-21 iki 2017-05-31

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-10-09, i. k. 2014-13940

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO IR FINANSAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2014 m. spalio 8 d. Nr. 1K-316

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ 5.2 papunkčiu,

1. T v i r t i n u Projektų administravimo ir finansavimo taisykles (pridedama).

2. *Neteko galios nuo 2015-10-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Finansų ministras

Rimantas Šadžius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministro
2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316

PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO IR FINANSAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas), įgyvendinamų pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą, patvirtintą 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014) 6397) (toliau – veiksmų programa), vertinimo, atrankos, finansavimo ir įgyvendinimo tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

2. Taisyklės netaikomos ES struktūrinių fondų finansinėms priemonėms, išskyrus atvejus, kai tai numatyta Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 1K-326 „Dėl Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

3. Taisyklėse nustatoma veiksmų programos techninės paramos prioritetų administravimo tvarka tiek, kiek nurodyta Techninės paramos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1K-337 „Dėl Techninės paramos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

4. Atlikdami Taisyklėse nustatytus veiksmus tarpinės institucijos, pareiškėjai ir projektų vykdytojai:

4.1. naudoja formas ir vadovaujasi instrukcijomis, kurios yra patvirtintos Lietuvos Respublikos teisės aktais;

4.2. vadovaujasi rekomendacijomis ir kitais metodiniais dokumentais, kuriems pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kurie skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – svetainė www.esinvesticijos.lt);

4.3. vadovaujasi instrukcijomis ir naudoja formas, kurioms pritaria 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupė, sudaryta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“ (toliau – darbo grupės forma). Darbo grupės formos ir instrukcijos skelbiamos svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

5. Tarpinės institucijos, planuodamos priemonių ir projektų įgyvendinimą, vertindamos paraiškas finansuoti projektą (toliau – paraiška) ir vykdydamos projektų įgyvendinimo priežiūrą, turi užtikrinti, kad bus laikomasi šių principų:

5.1. lygiateisiškumo – visoms tam tikro kvietimo teikti paraiškas arba iš ES struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės ar regionų projektų sąrašo (toliau – valstybės ar regiono projektų sąrašas) paraiškoms ir (ar) projektams turi būti taikomi vienodi planavimo, vertinimo ir įgyvendinimo priežiūros principai;

5.2. aiškios atsakomybės, nešališkumo ir skaidrumo:

5.2.1. ES struktūrinių fondų lėšas administruojančioms ir kontroliuojančioms institucijoms turi būti sudaromos sąlygos nustatyti vertinimą ar tikrinimą atlikusius ar sprendimą priėmusius asmenis;

5.2.2. visi vertintojai, tikrinimus atliekantys ir Taisyklėse nurodytus sprendimus priimančius darbuotojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą ir būti supažindinti su savo funkcijomis ir atsakomybe;

5.2.3. priimant sprendimus, susijusius su paraiškų vertinimu, projektų atranka, projekto sutarčių sudarymu ir keitimu, mokėjimo prašymų tvirtinimu, išlaidų apmokėjimu, patikrų vietoje rezultatų tvirtinimu, pažeidimų nustatymu ir išmokėtų projektui skirto finansavimo lėšų grąžinimu, turi dalyvauti ne mažiau kaip 2 asmenys;

5.2.4. apie vertinimo ir tikrinimo rezultatus, priimtus sprendimus turi būti informuojama Taisyklių nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

5.3. profesionalumo ir efektyvumo:

5.3.1. vertinimui ar tikrinimui atlikti, sprendimams priimti turi būti pasitelkiami tinkamos kompetencijos specialistai;

5.3.2. vertinimas, tikrinimas, sprendimų priėmimas turi būti tinkamai organizuojami; iš pareiškėjo ir (ar) projekto vykdytojo tos pačios informacijos ir (ar) dokumentų neturi būti prašoma daugiau nei vieną kartą;

5.4. konfidencialumo – turi būti užtikrintas paraiškoje ir projekto sutartyje pateiktos informacijos naudojimas tik vertinimo, tikrinimo ar projekto įgyvendinimo priežiūros tikslais ir informacijos apie projektą neskleidimas, išskyrus šiose Taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytus atvejus.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Apdovanojimas** – projekto finansavimo forma – pinigine ar kita dovana, skiriama konkurso būdu atrinktam fiziniam ar juridiniam asmeniui, juridinio asmens filialui arba atstovybei už veiklos, kuria buvo siekiama projekto ir (ar) veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonės (toliau – veiksmų programos priemonė) tikslų, rezultatus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

6.2. **Bendrasis veiksmų planas** – projekto arba projektų grupės, skirtų daliai veiksmų programos įgyvendinti, kai išlaidos apmokamos supaprastintai pagal iš anksto su Europos Komisija (toliau – EK) suderintų projekto (-ų) produktų ir rezultatų pasiekimus, aprašymas.

6.3. **Fiksuotasis projekto išlaidų vieneto įkainis** (toliau – fiksuotasis įkainis) – iš anksto nustatytas vienodas projekto išlaidų vieneto įkainis, taikomas projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti ir apmokėti remiantis pateiktais dokumentais, kuriais įrodomas projekto

kiekybinio rezultato pasiekimas, kai projekto vykdytojas neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

6.4. **Fiksuotoji projekto išlaidų norma** (toliau – fiksuotoji norma) – teisės aktais ar tyrimais arba kitais teisės aktuose numatytais būdais nustatyta išlaidų norma (išreikšta procentais nuo visų ar dalies projekto tinkamų finansuoti išlaidų), taikoma apmokant dalį projekto išlaidų, kai projekto vykdytojas neteikia projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų.

6.5. **Fiksuotoji projekto išlaidų suma** (toliau – fiksuotoji suma) – iš anksto nustatyta bendra projekto ar jo dalies išlaidų suma, taikoma projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti ir apmokėti remiantis pateiktais dokumentais, kuriais įrodomas projekto veiklos įgyvendinimas, kai projekto vykdytojas neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

6.6. **Galutinis mokėjimo prašymas** – įgyvendinus visas projekto veiklas projekto vykdytojo pateiktas įgyvendinančiajai institucijai mokėjimo prašymas.

6.7. **Gražinamoji subsidija** – projekto finansavimo forma – projektui skiriamos finansavimo lėšos, kurias visas arba jų dalį projekto sutartyje nustatytais sąlygomis projekto vykdytojas privalo gražinti.

6.8. **Investicijų tęstinumas** – 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013, L 347, p. 320), 71 straipsnyje nustatyta investicijų išlaikymo prievolė, kurią projekto vykdytojas privalo įvykdyti po projekto finansavimo pabaigos.

6.9. **Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainė** – ribotos prieigos interneto svetainė, skirta projektų duomenų peržiūrai ir jų elektroniniams mainams tarp pareiškėjų ar projektų vykdytojų, partnerių ar su projekto įgyvendinimu susijusių subjektų ir įgyvendinančiųjų institucijų.

6.10. **Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainės naudotojas** – pareiškėjas, projekto vykdytojas, partneris ar su projekto įgyvendinimu susijęs subjektas, turintis teisę jungtis prie Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainės ir elektroniniu būdu teikti, gauti ar peržiūrėti duomenis apie projektą.

6.11. **Iš Europos socialinio fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto dalyvis** (toliau – ESF projekto dalyvis) – tiesioginėse iš Europos socialinio fondo (toliau – ESF) lėšų bendrai finansuojamo projekto veiklose dalyvaujantis, bet tuo pačiu metu jų neadministruojantis ir nevykdantis, tiesioginę naudą iš projekto gaunantis fizinis asmuo, kurio dalyvavimo projekto veiklose išlaidos yra numatytos projekto biudžete ir kurį projekto vykdytojas gali įvardyti ir paprašyti jį pateikti asmens duomenis, reikalingus informacijai apie projekto įgyvendinimą surinkti, ir kurio duomenys yra įtraukiami į veiksmų programos stebėsenos ir (arba) nacionalinį stebėsenos rodiklius, nustatytus projekto sutartyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

6.12. **Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai** – banko arba kitos kredito įstaigos sąskaitos išrašai, kasos pajamų ir išlaidų orderiai ir (ar) kiti dokumentai, kuriais įrodoma, kad pagal išlaidų pagrindimo dokumentus buvo atliktas mokėjimas.

6.13. **Išlaidų pagrindimo dokumentai** – rangovų, paslaugų teikėjų ar prekių tiekėjų pateiktos sąskaitos faktūros, perdavimo aktai, darbo užmokesčio apskaitos dokumentai, kelionių ir (ar) kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamos patirtos išlaidos.

6.14. **Lygiavertis įrodomasis dokumentas** – išlaidų pagrindimo ir (arba) jų apmokėjimo įrodymo dokumentams lygiavertis popierinis arba elektroninis liudijimas, kuriuo patvirtinamas ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio tapatumas. Lygiavertis įrodomasis dokumentas privalo būti pasirašomas, jeigu tokia prievolė nustatyta teisės aktuose.

6.15. **Mokėjimo prašymas** – projekto vykdytojo užpildytas ir įgyvendinančiajai institucijai pateiktas finansų ministro patvirtintos formos prašymas išmokėti projekto sutartyje numatytą avansą ar jo dalį arba apmokėti ir (ar) kompensuoti projekto išlaidas ir (ar) atsiskaityti už projekto veiklas.

6.16. **Negražinamoji subsidija** – projekto finansavimo forma – projektui skiriamos finansavimo lėšos, kurių projekto vykdytojui nereikia gražinti.

6.17. **Nepiniginis įnašas** – turtas ar veikla, kuriais projekto vykdytojas prisideda prie projekto įgyvendinimo ir už kuriuos nėra sumokama iš projektui skiriamų finansavimo lėšų. Nepiniginis įnašas projekto biudžete išreiškiamas pinigine verte.

6.18. **Netiesioginės projekto išlaidos** – išlaidos, kurios nėra skiriamos tiesiogiai projekto veikloms įgyvendinti, tačiau yra būtinos ir tiesiogiai susijusios su tiesioginėmis projekto išlaidomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

6.19. **Patirtos išlaidos** – išlaidos, nurodytos sąskaitoje faktūroje ar lygiaverčiame įrodomajame dokumente arba išankstinio mokėjimo dokumente prekėms, paslaugoms, darbams apmokėti, išlaidos, apskaičiuotos kaip darbo užmokestis ar kitos išmokos, taip pat kitos pagal projekto vykdytojo įsipareigojimą mokėti dar neapmokėtos išlaidos.

6.20. **Pirkimas pagal projektą** (toliau – pirkimas) – siekiant įgyvendinti projekto veiklas pareiškėjo, projekto vykdytojo ar partnerio, kurie yra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, vykdomas pirkimas, kuriam taikomas ar iš dalies taikomas Viešųjų pirkimų įstatymas arba kuriam jis netaikomas šiame įstatyme nustatytais atvejais, arba pareiškėjo, projekto vykdytojo ar partnerio, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, vykdomas pirkimas.

6.21. **Projekto finansavimo pabaiga** – galutiniame mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų apmokėjimo projekto vykdytojui data arba data, kai projekto vykdytojas arba partneris apmoka visas galutiniame mokėjimo prašyme nurodytas išlaidas rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui (kai galutiniame mokėjimo prašyme deklaruotos išlaidos apmokamos taikant sąskaitų apmokėjimo būdą), atsižvelgiant į tai, kuris veiksmas atliekamas vėliau, arba galutinio mokėjimo prašymo patvirtinimo data, jei su galutiniu mokėjimo prašymu nėra apmokamos projekto išlaidos. Kai visuotinės dotacijos priemonės projekto vykdytojas neteikia mokėjimo prašymų, projekto finansavimo pabaiga laikoma paskutinio atlikto mokėjimo projekto vykdytojui data, jei projektų finansavimo sąlygų apraše nenustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

6.22. **Projekto finansuojamoji dalis** – projektui skirtų finansavimo lėšų santykis su projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma.

6.23. **Projekto įgyvendinimo trukmė** – projekto įgyvendinimo laikotarpis nuo šio projekto sutarties pasirašymo dienos iki jo veiklų įgyvendinimo pabaigos.

6.24. **Projekto išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis** – projekto sutartyje nustatytas laikotarpis (nuo projekto veiklų įgyvendinimo pradžios iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo termino), per kurį turi būti patirtos ir apmokėtos visos su projekto įgyvendinimu susijusios tinkamos finansuoti išlaidos (išlaidos gali būti apmokėtos ir pasibaigus šiam laikotarpiui, jei teikiant galutinį mokėjimo prašymą išlaidas prašoma apmokėti sąskaitų apmokėjimo būdu).

6.25. **Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai** (toliau – projekto finansavimo šaltiniai) – lėšų šaltiniai, iš kurių finansuojamos projekto tinkamos finansuoti išlaidos, t. y. projektui skiriamos finansavimo lėšos ir projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) nuosavos lėšos.

6.26. **Projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentai** – projekto tinkamų finansuoti išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo ar lygiaverčiai įrodomieji dokumentai, taip pat dokumentai, kuriais įrodomas projekto kiekybinio rezultato pasiekimas, kai išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, ar projekto veiklos įgyvendinimas, kai išlaidos apmokamos taikant fiksuotąją sumą.

6.27. **Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga** – projekto sutartyje nustatyta projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos data.

6.28. **Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia** – projekto sutartyje nustatyta pirmosios projekto veiklos pradžios data, kuri yra ir projekto išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio pradžios data.

6.29. **Projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) nuosavos lėšos** – lėšų suma, kuria projekto vykdytojas ir (ar) partneris (-iai) prisideda prie projekto įgyvendinimo ir kurią gali sudaryti nacionalinės viešosios lėšos ir privačios lėšos.

6.30. **Projektui skiriamos finansavimo lėšos** – finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų, kuriose numatytos ES struktūrinių fondų lėšos ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos veiksmų programos priemonėms finansuoti, lėšų suma, skiriama visoms projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms ar daliai jų apmokėti.

6.31. **Strateginio planavimo dokumentai** – dokumentai, parengti vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, jų įgyvendinamieji teisės aktai, integruotos teritorijos vystymo programos, kiti teisės aktai, kuriais nustatomos valstybės įgyvendinamos politikos kryptys, priemonės ir (arba) paskiriamos atsakingos institucijos.

6.32. **Supaprastintas išlaidų apmokėjimas** – projekto tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimas, kai projekto vykdytojui nereikia pateikti išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentų. Projekto išlaidos apmokamos supaprastintai, kai joms taikomi fiksuotieji įkainiai, fiksuotoji suma ar fiksuotoji norma.

6.33. **Tiesioginės projekto išlaidos** – tiesiogiai projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginį projekto veiklų ir jų išlaidų ryšį įmanoma aiškiai parodyti.

6.34. **Veiksmų programos įgyvendinimo teritorija** – veiksmų programoje nustatyta teritorija, kurioje turi būti įgyvendinami projektai, taip pat teritorija, kurioje gali būti įgyvendinami projektai pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 70 straipsnyje ir 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1304/2013 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 (OL 2013, L 347, p. 470), 13 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis.

6.35. **Vietos veiklos grupė** – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja tam tikros teritorijos gyventojų, viešųjų ir privačių juridinių asmenų ir vietos valdžios interesams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

6.36. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos reglamente (ES) Nr. 1303/2013, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ (toliau – Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklės), ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

II SKYRIUS. INFORMACIJOS TEIKIMAS IR INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ SISTEMŲ NAUDOJIMAS

1 skirsnis. 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemio naudojimas

7. Registruodamos paraiškas, vertindamos ir atrinkdamos projektus, priimdamos sprendimus dėl projektų finansavimo, sudarydamos ir keisdamos projektų sutartis, vykdydamos projektų įgyvendinimo priežiūrą tarpinės institucijos naudojami 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemiu (toliau – SFMIS2014), vadovaudamosi 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemio naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-511 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemio naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – SFMIS2014 taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

8. Mokėjimai projekto vykdytojams atliekami ir atliktų mokėjimų apskaita tvarkoma SFMIS2014 ir Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje (toliau – VBAMS).

9. Tais atvejais, kai Taisyklėse nustatyti veiksmai turi būti atliekami naudojant SFMIS2014, bet SFMIS2014 funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, tarpinės institucijos atitinkamus veiksmus gali atlikti teikdamos ar kaupdamos (analogiška forma) reikalingą informaciją raštu. Informaciją apie SFMIS2014 funkcinių galimybių laikiną neužtikrinimą vadovaujančioji institucija skelbia SFMIS2014. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių veiksmai negalėjo būti atliekami naudojant SFMIS2014, visa reikalinga informacija, taip pat ir ta, kuri buvo raštu teikiama ir (ar) kaupiama, registruojama SFMIS2014.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

10. Vadovaujančioji ir tarpinės institucijos turi teisę rinkti, kaupti ir apdoroti informaciją ir duomenis apie pareiškėją ar projekto vykdytoją ir jo veiklą, būtinus paraiškų vertinimui atlikti, sprendimams dėl projekto finansavimo priimti ir kitiems tikslams, susijusiems su projekto

įgyvendinimo priežiūra, kontrole ir ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimo vertinimu, taip pat informaciją apie projekto dalyvius.

2 skirsnis. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainės naudojimas

11. Pareiškėjai, teikdami paraiškas ir su jomis susijusią informaciją, ir projektų vykdytojai projektų įgyvendinimo metu ir poprojektiniu laikotarpiu privalo naudotis Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetaine (toliau – DMS), išskyrus šiose Taisyklėse nustatytas išimtis. DMS naudojimosi tvarka nustatyta Duomenų teikimo per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę tvarkos apraše (šių Taisyklių 1 priedas).

12. Vadovaujančioji institucija neatsako už tai, kad dėl telekomunikacijos tinklų ar kitų ne vadovaujančiosios institucijos sistemų gedimų DMS naudotojas negali prisijungti prie DMS ir laiku pateikti dokumentų arba kad dėl tokių gedimų prarandami ar iškraipomi elektroniniu būdu teikiamų dokumentų duomenys, taip pat už tai, kad dėl tokių gedimų DMS naudotojas nėra tinkamai informuojamas apie jo dokumento (rinkmenos) sutvarkymą.

13. Jeigu DMS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, reikalingą informaciją, susijusią su paraiška ar projekto įgyvendinimu, pareiškėjas ar projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai ir įgyvendinančioji institucija pareiškėjui ar projekto vykdytojui teikia raštu. Informaciją apie DMS funkcinę galimybių laikiną neužtikrinimą vadovaujančioji institucija skelbia DMS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

3 skirsnis. Kiti informacijos teikimo būdai ir elektroninio parašo naudojimas

14. Pareiškėjas ir (arba) projekto vykdytojas teikia paraiškos (jei ji teikiama ne per DMS Taisyklėse nustatytais atvejais) ir projekto sutarties originalą, pasirašytą raštu popierinėje laikmenoje (kai teikia paraišką, kartu pateikia į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir jos priedus) arba pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu (tik elektroninėje laikmenoje).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

15. Kai paraiška ar projekto sutartis teikiami Taisyklių 14.2 papunktyje nustatytu būdu, kartu teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridėdamų dokumentų kopijos teikiami tokiu pat būdu kaip paraiška ar projekto sutartis, išskyrus Taisyklių 16 punkte nustatytas išimtis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

16. Tais atvejais, kai Taisyklės nustato, kad paraiškos, projekto sutarties keitimai, mokėjimo prašymai, ataskaitos ir kiti dokumentai turi būti teikiami per DMS, prie jų pridėdami dokumentai, kurių negalima pateikti per DMS, gali būti teikiami elektroninėse laikmenose su lydraščiu, kuriame nurodomi dokumentų pavadinimai, datos ir numeriai. Pridėdami dokumentai gali būti teikiami kaip popieriniai dokumentai, jeigu tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše arba, jei įvertinusi aplinkybes, kad kita forma dokumentai negali būti pateikti, to prašo įgyvendinančioji institucija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

17. Informacijos teikimas per SFMIS2014 ar DMS prilyginamas informacijos teikimui raštu.

18. Pareiškėjo ar projekto vykdytojo neturi būti prašoma pateikti informacijos ir (ar) dokumentų, jei tam tikrą informaciją ir (ar) dokumentus pareiškėjas ar projekto vykdytojas jau yra pateikęs siekdamas gauti 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų lėšas (pareiškėjas turi nurodyti, kada, kam, kokią informaciją yra pateikęs), taip pat kitos informacijos ir (ar) dokumentų, kurie valdomi Lietuvos Respublikos valstybės institucijų viešuose registruose ir informacinėse sistemose.

19. Jei Taisyklėse nurodyta pateikti informaciją ar suderinti dokumentą, sprendimą ar veiksmą, bet neparašyta, kokiu būdu, tai atliekama derinimo veiksmą atliekančios šalies pasirinktu, kitai šaliai prieinamu būdu – per SFMIS2014 ar DMS arba raštu.

4 skirsnis. Informacijos teikimas pareiškėjams, projektų vykdytojams ir visuomenei Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje

20. Visa pareiškėjams, projektų vykdytojams ir partneriams, taip pat visuomenei svarbi informacija apie teikiamą ES struktūrinių fondų finansavimą, šio finansavimo prašymo ir gavimo tvarką, gautas ir vertinamas paraiškas, projektų įgyvendinimo reikalavimus, įgyvendinamus projektus, naujienas ir renginius, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius ES struktūrinių fondų administravimą, metodinius nurodymus ir rekomendacijas skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt vadovaujančiosios institucijos rengiamų Rekomendacijų dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės administravimo, kurioms pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kurios skelbiamos svetainėje www.esinvesticijos.lt, nustatyta tvarka.

21. Jei Taisyklių 20 punkte nurodyta skelbtina informacija nėra registruojama SFMIS2014 ir perduodama paskelbti į svetainę www.esinvesticijos.lt, ją svetainėje www.esinvesticijos.lt turi paskelbti už atitinkamus veiksmus ir (ar) sprendimus atsakinga institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo tų veiksmų užbaigimo ir (ar) sprendimų priėmimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

22. Į svetainėje www.esinvesticijos.lt pateiktus klausimus, susijusius su ES struktūriniais fondais, per 7 dienas paklausėjo nurodytu elektroninio pašto adresu pateikiamas vadovaujančiosios institucijos atsakymas. Svetainėje www.esinvesticijos.lt pateiktus klausimus, kurie priklauso tarpinės institucijos kompetencijai, vadovaujančiosios institucijos atsakingas darbuotojas ne vėliau kaip kitą darbo dieną persiunčia, informuodamas apie tai paklausėją, atsakingai tarpinei institucijai, o ši turi pateikti atsakymą paklausėjui per 7 dienas nuo paklausimo gavimo institucijoje dienos. Atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus pagal kompetenciją vadovaujančioji institucija ir tarpinės institucijos skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

23. Projekto įgyvendinimo metu sukurti produktai (parengtos metodikos, leidiniai, galimybių studijos, atlikti tyrimai ir kita) ir (ar) informacija apie juos yra skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt, išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojas nurodo, kad šios informacijos skelbimas prieštarautų Lietuvos Respublikos teisės aktams. Už produktų ir informacijos apie juos skelbimą šioje svetainėje atsakinga įgyvendinančioji institucija, o už jų turinį atsako projekto vykdytojas.

5 skirsnis. Pareiškėjų ir projektų vykdytojų konsultavimas

24. Galimi pareiškėjai raštu, elektroniniu paštu ir žodžiu gali pateikti įgyvendinančiajai institucijai klausimus dėl dalyvavimo projektų konkurse ir tęstinėje projektų atrankoje tvarkos ir sąlygų, valstybės ir regionų projektų rengimo, paraiškos pildymo, informavimo apie projektą veiksmų taikymo ir kitus susijusius klausimus. Įgyvendinančioji institucija savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka privalo informuoti galimus pareiškėjus šiais klausimais nuo pranešimo galimam pareiškėjui, kad jo projektas įtrauktas į valstybės ar regionų projektų sąrašą, arba kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės paraiškų pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos. Į galimo pareiškėjo raštu ir elektroniniu paštu pateiktus klausimus turi būti atsakoma naudojantis tomis pačiomis ryšio priemonėmis, kuriomis galimas pareiškėjas pateikė klausimą, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo klausimo gavimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos.

25. Kai paskelbiamas kvietimas teikti paraiškas arba sudaromi valstybės ar regionų projektų sąrašai, įgyvendinančioji institucija ir ministerija, pagal kompetenciją atsakinga už iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą ūkio sektorių (toliau – ministerija), savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka turi surengti informacinius susitikimus ir (ar) galimų pareiškėjų mokymą, siekdamas paaiškinti projektų finansavimo sąlygas, paraiškų rengimo ir teikimo tvarką, prevencinius veiksmus pažeidimų ir sukčiavimų atvejams išvengti. Jei projektai atrenkami valstybės ar regionų projektų planavimo būdu, informaciniai susitikimai ir (ar) galimų pareiškėjų mokymai gali būti nerengiami, kai galimi pareiškėjai jau yra vykdę panašius projektus, tačiau rengiami tuo atveju, kai pareiškėjas įgyvendinančiosios institucijos to prašo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

26. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir poprojektiniu laikotarpiu įgyvendinančioji institucija savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka projektų vykdytojams privalo teikti informaciją, reikalingą įgyvendinant projektą, organizuoti mokymus ir (ar) parengti kitas informavimo ir mokymo priemones, siekdamas užtikrinti veiksmingą projekto įgyvendinimą pagal projekto sutarties sąlygas ir sumažinti pažeidimų ir sukčiavimų atsiradimo riziką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

27. Informacinių susitikimų (išskyrus individualias konsultacijas) ir galimų pareiškėjų mokymų data, vieta ir turinys turi būti skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt, o DMS naudotojais užsiregistravę pareiškėjai, taip pat projektų vykdytojai apie organizuojamus mokymus turi būti informuojami per DMS ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki renginio dienos.

III SKYRIUS. PROJEKTŲ ATRANKA

28. Projektai atrenkami finansuoti vienu iš šių būdų:

28.1. valstybės projektų planavimo;

28.2. regionų projektų planavimo;

28.3. projektų konkurso (vienu arba dviem etapais);

28.4. tęstinės projektų atrankos.

6 skirsnis. Valstybės projektų planavimas

29. Valstybės projektų planavimo būdu atrenkami valstybės projektai ir bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektai (toliau kartu – valstybės projektai).

30. Ministerijos valstybės projektus planuoja vadovaudamasi strateginio planavimo dokumentais (kai planuojami bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektai (toliau – vietos plėtros projektai), vadovaujamosi vietos plėtros strategija), taip pat veiksmų programa, veiksmų programos priedu, priemonių įgyvendinimo planu, projektų finansavimo sąlygų aprašu, kitais veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais taip, kad būtų galima įsitikinti, jog projektai suplanuoti skaidriai, laikantis patikimo finansų valdymo principo ir vadovaujantis Veiksmų programos stebėsenos komiteto (toliau – Stebėsenos komitetas) patvirtintais specialiaisiais projektų atrankos kriterijais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

31. Valstybės projektų planavimas atliekamas pagal ministerijos patvirtintą valstybės projektų atrankos tvarkos aprašą (vietos plėtros projektų – pagal Vietos plėtros strategiją atrankos ir įgyvendinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu). Šie dokumentai skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt.

32. Ministerija sudaro ir patvirtina valstybės projektų sąrašą pagal iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės ar regiono projektų sąrašo formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-199 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių įgyvendinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

33. Sprendimai dėl valstybės projektų sąrašų priimami atsižvelgiant į projektų išlaidų patyrimo prognozes taip, kad ES struktūrinių fondų lėšos nebūtų prarastos pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 136 straipsnio nuostatas.

34. Ministerija taip pat gali sudaryti rezervinių valstybės projektų sąrašą valstybės projektų atrankos tvarkos apraše nustatyta tvarka.

35. Projektas (išskyrus vietos plėtros projektus) įtraukiamas į valstybės projektų sąrašą, jei strateginio planavimo dokumente nustatytas projekto vykdytojas ir jam pavestos įgyvendinti veiklos sritys (kurios atitinka projekto tikslą) arba strateginio planavimo dokumente nurodomas planuojamas įgyvendinti projektas, projekto vykdytojas ir jam numatytos projekto veiklos. Jeigu strateginio planavimo dokumente numatyta daugiau projektų ar projektų vykdytojų ir visiems projektams finansuoti neužtenka lėšų, į valstybės projektų sąrašą jie įtraukiami šiuose dokumentuose nustatyta prioritetine tvarka.

36. Kai strateginio planavimo dokumentuose nėra nustatyti projektai ir (ar) projektų vykdytojai, kaip tai nurodyta šių Taisyklių 35 punkte, ir reikia nustatyti, kuris pareiškėjas yra tinkamiausias strateginio planavimo dokumente numatytiems tikslams pasiekti, turi būti vykdomas projektų konkursas ar tęstinė projektų atranka šių Taisyklių 8 ir 9 skirsniuose nustatyta tvarka (netaikoma vietos plėtros projektams).

37. Ministerija turi įvertinti ir į valstybės projektų sąrašą įtraukti tik tuos projektus, kurie:

37.1. atitinka veiksmų programos, taip pat strateginio planavimo dokumentų (vietos plėtros projektai – vietos plėtros strategijos) nuostatas;

37.2. yra geriausia iš galimų alternatyvų veiksmų programoje ir strateginio planavimo dokumentuose nustatytiems tikslams ir projekto tikslams įgyvendinti (pagal Taisyklių 66.7 papunktyje ir 67¹ punkte nurodytus reikalavimus);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

37.3. tenkina projektų parengtumo sąlygas, nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše.
Punkto pakeitimai:
 Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

38. Į valstybės projektų sąrašą įtraukiamų projektų atitiktis Taisyklių 37 punkte nustatytiems reikalavimams turi būti žymima projektinio pasiūlymo dėl valstybės projekto įgyvendinimo vertinimo išvadoje (pagal darbo grupės formą).
Punkto pakeitimai:
 Nr. [JK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

39. Valstybės projektų sąraše nustatomas kiekvieno projekto paraiškos pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo valstybės projektų sąrašo patvirtinimo dienos, išskyrus atvejus, kai ministerijai suderinus su pareiškėju ir jam sutikus tinkamai parengta paraiška gali būti pateikta per trumpesnę laikotarpį.

40. Ministerija, priėmusi sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo, per 7 dienas jo duomenis suveda į SFMIS2014 bei paskelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt ir per SFMIS2014 apie tai informuoja įgyvendinančiąją instituciją, kartu pateikdama įtrauktą į valstybės projektų sąrašą projektų projektinius pasiūlymus su visais jų priedais, įskaitant investicijų projektą (jei šiuos priedus pareiškėjas privalėjo pateikti kartu su projektiniu pasiūlymu), ir išvadas dėl jų atitikties Taisyklių 37 punkte nustatytiems reikalavimams.
Punkto pakeitimai:
 Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

41. Įgyvendinančioji institucija, gavusi informaciją apie priimtą sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo, per 7 dienas nuo šios informacijos gavimo dienos:

41.1. apie tai raštu informuoja į valstybės projektų sąrašą įtrauktus pareiškėjus, siūlydama jiems teikti paraiškas, taip pat informuoja apie pareigą pareiškėjui užsiregistruoti DMS naudotoju ir nurodo registravimosi tvarką;

41.2. suveda į SFMIS2014 į valstybės projektų sąrašą įtrauktiems pareiškėjams žinotiną informaciją apie kvietimo teikti paraiškas dokumentus (nuorodas į aktualius teisės aktus), nurodo paraiškos pateikimo tvarką, įgyvendinančiosios institucijos kontaktinio asmens duomenis.

42. Į valstybės projektų sąrašą įtrauktas pareiškėjas, gavęs įgyvendinančiosios institucijos raštą apie į valstybės projektų sąrašą įtrauktą projektą, privalo per 7 dienas nuo įgyvendinančiosios institucijos rašto gavimo dienos užsiregistruoti DMS naudotoju. Apie sprendimus, susijusius su valstybės projektų sąrašo pakeitimais ar su konkrečiu projektu, pareiškėjas informuojamas per DMS.

43. Ministerija, vadovaudamasi valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo reikalavimais, gali keisti sprendimą dėl patvirtinto valstybės projektų sąrašo. Sprendimas dėl valstybės projektų sąrašo nėra keičiamas, jei įvertinus paraiškas priimtas sprendimas dėl mažesnės, nei numatyta valstybės projektų sąraše, finansavimo lėšų sumos skyrimo projektui, taip pat jei įgyvendinant projektą sumažėja jo tinkamų finansuoti išlaidų suma ar projekto sutartyje numatytas projektui skirtų finansavimo lėšų dydis, taip pat kai projektui skiriamas papildomas finansavimas ar nutraukiama projekto sutartis. Valstybės projektų sąrašas, kuriame nurodyti vietos plėtros projektai, keičiamas vadovaujantis Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėmis.

44. Ministerijos patvirtintas valstybės projektų sąrašas negali būti laikomas galutiniu sprendimu projektą bendrai finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų. Galutinį sprendimą dėl valstybės projekto finansavimo priima ministerija, vadovaudamasi šių Taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

7 skirsnis. Regionų projektų planavimas

45. Regionų plėtros tarybos planuoja regionų projektus vadovaudamosi strateginio planavimo dokumentais, atitinkamo regiono plėtros planu, veiksmų programa, veiksmų programos priedu, priemonių įgyvendinimo planu, projektų finansavimo sąlygų aprašu, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais taip, kad būtų galima įsitikinti, jog projektai suplanuoti skaidriai, laikantis patikimo finansų valdymo principo ir vadovaujantis Stebėsenos komiteto patvirtintais specialiaisiais projektų atrankos kriterijais.

46. Regionų projektų planavimas atliekamas Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1V-893 „Dėl Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – regionų projektų atrankos tvarkos aprašas), nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

47. Regiono plėtros taryba sudaro ir patvirtina regiono projektų sąrašą pagal Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės ar regiono projektų sąrašo formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-199 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių įgyvendinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

48. Siekiant, kad ES struktūrinių fondų lėšos nebūtų prarastos pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 136 straipsnį, sprendimai dėl regionų projektų sąrašų turi būti priimami atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygų apraše suplanuotas ES struktūrinių fondų lėšas, dėl kurių kasmet turi būti pasirašytos projektų sutartys ir kurios kasmet turi būti pripažintos deklaruotinomis EK.

49. Regionų plėtros tarybos turi užtikrinti, kad visi į regionų projektų sąrašus įtraukti projektai atitiktų reikalavimus, nustatytus šių Taisyklių 37 punkte (tikrinant projekto atitiktį Taisyklių 37.1 papunktyje nurodytų dokumentų nuostatoms, taip pat tikrinama jo atitiktis regiono plėtros plano nuostatoms).

50. Į regionų projektų sąrašą įtraukiamų projektų atitiktis Taisyklių 49 punkte nustatytiems reikalavimams turi būti žymima projektinio pasiūlymo dėl regiono projekto įgyvendinimo vertinimo išvadoje (pagal regionų projektų atrankos tvarkos apraše nustatytą formą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

51. Regiono projektų sąrašė nustatomas kiekvieno projekto paraiškos pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo regiono projektų sąrašo patvirtinimo dienos, išskyrus atvejus, kai, Regioninės plėtros departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Regioninės plėtros departamentas) suderinus su savivaldybės vykdomąja institucija ir pareiškėjui sutikus, tinkamai parengta paraiška gali būti pateikta per trumpesnę laikotarpį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

52. Regiono plėtros tarybai priėmus sprendimą dėl regiono projektų sąrašo patvirtinimo, Regioninės plėtros departamentas per 7 dienas jo duomenis suveda į SFMIS2014 bei paskelbia

svetainėje www.esinvesticijos.lt ir per SFMIS2014 apie tai informuoja įgyvendinančiąją instituciją, už veiksmų programos priemonę atsakingą ministeriją ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją (toliau – Vidaus reikalų ministerija), kartu pateikdama įtrauktų į regiono projektų sąrašą projektų projektinius pasiūlymus su visais jų priedais, įskaitant investicijų projektą (jei šiuos priedus pareiškėjas privalėjo pateikti kartu su projektiniu pasiūlymu), ir išvadas dėl jų atitikties Taisyklių 49 punkte nustatytiems reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

53. Vidaus reikalų ministerija arba už veiksmų programos priemonę atsakinga ministerija, nustačiusi, kad į regiono projektų sąrašą įtrauktas projektas neatitinka Taisyklių 49 punkte nurodytų reikalavimų, siūlo regiono plėtros tarybai tokį projektą iš regiono projektų sąrašo pašalinti, nurodydama tokio siūlymo priežastis.

54. Įgyvendinančioji institucija, gavusi informaciją apie priimtą sprendimą dėl regiono projektų sąrašo patvirtinimo, per 7 dienas nuo šios informacijos gavimo dienos:

54.1. apie tai raštu informuoja į regiono projektų sąrašą įtrauktus pareiškėjus, siūlydama jiems teikti paraiškas, taip pat informuoja apie pareiškėjo pareigą užsiregistruoti DMS naudotoju ir nurodo registravimosi tvarką;

54.2. suveda į SFMIS2014 į regiono projektų sąrašą įtrauktiems pareiškėjams žinotiną informaciją apie kvietimo teikti paraiškas dokumentus (nuorodas į aktualius teisės aktus), nurodo paraiškos pateikimo tvarką, įgyvendinančiosios institucijos kontaktinio asmens duomenis.

55. Į regiono projektų sąrašą įtrauktas pareiškėjas, gavęs įgyvendinančiosios institucijos raštą apie į regiono projektų sąrašą įtrauktą projektą, privalo per 7 dienas nuo įgyvendinančiosios institucijos rašto gavimo dienos užsiregistruoti DMS naudotoju. Apie sprendimus, susijusius su regiono projektų sąrašo pakeitimais ar su konkrečiu projektu, pareiškėjas informuojamas per DMS.

56. Regiono plėtros taryba, vadovaudamasi regionų projektų atrankos tvarkos aprašo reikalavimais, gali keisti regiono projektų sąrašą taip, kad regiono projektų sąraše esančių regiono projektų biudžetų ES struktūrinių fondų lėšų suma neviršytų regiono projektams skirtų lėšų limito, nustatyto projektų finansavimo sąlygų apraše.

57. Regiono plėtros tarybos patvirtintas regiono projektų sąrašas negali būti laikomas galutiniu sprendimu projektą bendrai finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų. Galutinį sprendimą dėl regiono projekto finansavimo priima ministerija, vadovaudamasi šių Taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

8 skirsnis. Projektų konkursai

58. Projektų konkursas vykdomas, kai reikia nustatyti, kuris pareiškėjas galėtų geriau prisidėti prie veiksmų programos prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo. Projektų konkursas gali būti organizuojamas vienu arba dviem etapais.

59. Vykdamas konkursą vienu etapu, pareiškėjas iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodyto termino pabaigos turi pateikti įgyvendinančiajai institucijai užpildytą paraišką ir projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus priedus. Atrenkami tinkami finansuoti, geriausiai įvertinti projektai, kurie surinko projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą minimalią balų sumą ir kuriems įgyvendinti pagal įgyvendinančiosios institucijos nustatytą didžiausią projektams leidžiamą skirti finansavimo lėšų sumą užtenka projektų finansavimo sąlygų apraše ir (arba) kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos pagal konkretų kvietimą teikti paraiškas skirtos lėšų sumos (toliau – kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma).

60. Vykdamas projektų konkursą dviem etapais (su išankstine projektų idėjų atranka), be šių Taisyklių 8, 10–12 ir 14–17 skirsniuose nurodytos tvarkos, taikomi šie papildomi kvietimo teikti paraiškas dokumentų, paraiškų teikimo ir jų vertinimo organizavimo reikalavimai:

60.1. Pirmajame konkurso etape įgyvendinančioji institucija pareiškėjo prašo pateikti užpildytą arba iš dalies užpildytą paraišką ir projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus priedus. Atliekamas projektų idėjų vertinimas, susidedantis iš projekto naudos ir kokybės ir (arba) projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytų konkrečių projektų bendrųjų reikalavimų ar dalies jų vertinimo aspektų ir (arba) specialiųjų projektų atrankos kriterijų vertinimo. Atrenkamos paraiškos, kurių idėjos geriausiai įvertintos (laikantis projektų naudos ir kokybės vertinimo metu sudarytos projektų, surinkusių projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą minimalią balų sumą, pirmumo eilės) ir kurioms pagal prašomą skirti finansavimo lėšų sumą užtenka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, arba, jei projektų naudos ir kokybės vertinimas neatliekamas, atrenkamos projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytus konkrečius projektų bendruosius reikalavimus ar dalį jų vertinimo aspektų ir (arba) nurodytus specialiuosius projektų atrankos kriterijus atitikusias paraiškos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

60.2. Po pirmojo konkurso etapo atrinkti pareiškėjai kviečiami dalyvauti antrajame konkurso etape, t. y. pateikti likusią paraiškos informaciją ir nustatytus priedus. Pirmajame konkurso etape atlikusi projektų naudos ir kokybės vertinimą, įgyvendinančioji institucija kviečia antrajame konkurso etape dalyvauti ir tuos pareiškėjus (laikydamosi projektų naudos ir kokybės vertinimo metu sudarytos projektų pirmumo eilės), kurių projektams įgyvendinti pagal prašomą skirti finansavimo lėšų sumą neužtenka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, jei savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka įvertinusi panašių priemonių paraiškų vertinimo patirtį numato, kad atlikus projektų tinkamumo finansuoti vertinimą gali sumažėti po pirmojo konkurso etapo atrinktų pareiškėjų projektams įgyvendinti prašomų skirti finansavimo lėšų suma. Antrajame konkurso etape atliekamas projekto tinkamumo finansuoti vertinimas, taip pat naudos ir kokybės vertinimas, jei jį atlikti nebuvo numatyta pirmajame konkurso etape.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

60.3. Visa informacija apie kiekvienam konkurso etapui pildomas paraiškos dalis ir teikiamus priedus nurodoma projektų finansavimo sąlygų apraše.

60.4. Kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodoma ši informacija: pirmojo konkurso etapo paraiškų pateikimo terminas, pirmojo konkurso etapo paraiškų vertinimo trukmė ir, atsižvelgiant į tai, planuojamas antrojo konkurso etapo paraiškų pateikimo terminas. Antrajame konkurso etape kviečiami dalyvauti pareiškėjai informuojami per DMS. Jei įgyvendinančioji institucija Taisyklių 127 punkte nurodyta tvarka pratęsia pirmojo etapo paraiškų vertinimo terminą, laikydamosi lygiateisiškumo ir skaidrumo principų, ji gali pratęsti antrojo konkurso etapo paraiškų pateikimo terminą, apie tai pareiškėjus informuodama per DMS ir ministeriją – per SFMIS2014. Jeigu antrojo konkurso etapo paraiškų pateikimo terminą reikia pratęsti ilgiau nei 14 dienų, įgyvendinančioji institucija šio termino pratęsimą turi suderinti su ministerija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

61. Vykdamas projektų konkursą, projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyta privaloma surinkti minimali balų suma.

62. Vykdamas projektų konkursą vienu etapu, paraiškų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 60 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos. Vykdamas projektų konkursą dviem etapais, kiekvieno etapo paraiškų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo (pirmajam konkurso etapui) dienos ir nuo siūlymo atrinktiems pareiškėjams dalyvauti antrajame konkurso etape pateikimo dienos.

9 skirsnis. Tęstinė projektų atranka

63. Tęstinė projektų atranka gali būti vykdoma tais atvejais, kai remiamos nesudėtingos vienaarūšės veiklos, o projektų kokybei užtikrinti projektų finansavimo sąlygų apraše galima nustatyti reikalavimus, kurių vykdymas lengvai patikrinamas. Tęstinė projektų atranka taip pat gali būti vykdoma įgyvendinant priemones, skirtas tiesioginėms užsienio investicijoms pritraukti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

64. Vykdamas tęstinę projektų atranką:

64.1. Projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyta didžiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma, paraiškų vertinimo ir atrankos periodiškumas, o kvietimo teikti paraiškas skelbime – galutinis paraiškų pateikimo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 60 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos.

64.2. Paraiškos teikiamos nuolat iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino. Tęstinė projektų atranka baigiama anksčiau, jeigu pagal priimtus sprendimus dėl projektų finansavimo ir pateiktas naujas paraiškas paskirstyta ir prašoma skirti finansavimo lėšų suma sudaro galimybę paskirstyti visą kvietimui teikti paraiškas skirtą lėšų sumą.

64.3. Pateiktos paraiškos vertinamos ir sprendimai dėl projektų finansavimo priimami pagal paraiškų pateikimo eilę.

64.4. Atliekamas tik projektų tinkamumo finansuoti vertinimas.

10 skirsnis. Bendrieji projektų reikalavimai ir projektų atrankos kriterijai

65. Bendruosius projektų reikalavimus (toliau – bendrieji reikalavimai), išdėstytus šių Taisyklių 66 punkte, ir projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus projektų atrankos kriterijus turi atitikti visi projektai, kuriuos ketinama finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų.

66. Bendrieji reikalavimai yra šie:

66.1. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno veiksmų programos prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo, rezultato pasiekimo ir turi būti įgyvendinama bent viena pagal projektų finansavimo sąlygų aprašą numatoma finansuoti veikla.

66.2. Projektas turi atitikti strateginio planavimo dokumentų nuostatas.

66.3. Projektu turi būti siekiama aiškių ir realių kiekybinių uždavinių.

66.4. Projektas turi atitikti horizontaliuosius (darnaus vystymosi bei moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo) principus, projekto įgyvendinimas turi būti suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

66.5. Pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu požiūriu turi būti pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitikti jiems keliamus reikalavimus.

66.6. Projekto išlaidų finansavimo šaltiniai turi būti aiškiai nustatyti ir užtikrinti.

66.7. Turi būti užtikrintas efektyvus projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas.

66.8. Projekto veiklos turi būti vykdomos veiksmų programos įgyvendinimo teritorijoje (šių Taisyklių 411 punkte nustatytais sąlygomis).

67. Pareiškėjais, projektų vykdytojais ir partneriais gali būti Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklių 2.32 ir 2.48 papunkčiuose nurodyti asmenys. Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta papildomų reikalavimų projektų vykdytojams (pareiškėjams) ir partneriams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

67¹. Kai rengiamas projektas, kuriuo siekiama investuoti į ilgalaikį materialųjį ar nematerialųjį turtą, reikalingą viešosioms paslaugoms, kaip jos apibrėžtos Viešojo administravimo įstatyme, teikti ir (arba) viešojo administravimo funkcijoms vykdyti, ir kuriam įgyvendinti suplanuotų investicijų į investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkanti pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM) ir išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksiuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), viršija 300 000 eurų, Taisyklių 66.7 papunktyje nustatytam reikalavimui įvertinti kartu su valstybės arba regiono projekto projektiniu pasiūlymu teikiamas investicijų projektas kartu su sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės skaičiuokle, o kai vykdomas projektų konkursas ar tęstinė projektų atranka, kartu su paraiška teikiamas investicijų projektas su viena siūloma įgyvendinti projekto alternatyva ir sąnaudų ir naudos analizės skaičiuokle. Investicijų projektas ir sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės skaičiuoklė rengiami vadovaujantis viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros patvirtinta Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika (toliau – Investicijų projektų rengimo metodika) (dokumentas skelbiamas interneto svetainėse www.finmin.lt ir www.esinvesticijos.lt). Jei Investicijų projektų rengimo metodiką numatoma taikyti su išimtimis, tokios išimtys turi būti suderintos su vadovaujančiąja institucija ir numatytos projektų finansavimo sąlygų apraše.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

68. Projektų atrankos kriterijus tvirtina Stebėsenos komitetas. Projektų atrankos kriterijai skirstomi į specialiuosius ir prioritetinius. Specialieji projektų atrankos kriterijai gali detalizuoti bendruosius reikalavimus.

69. Pagal kiekvieną veiksmų programos priemonę turi būti patvirtintas bent vienas specialusis projektų atrankos kriterijus, detalizuojantis Taisyklių 66.2 papunktyje nurodytą bendrąjį reikalavimą. Kai projektai atrenkami projektų konkurso būdu, pagal kiekvieną veiksmų programos priemonę taip pat turi būti patvirtinti prioritetiniai projektų atrankos kriterijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

70. Pagal tam tikrą kvietimą teikti paraiškas arba pagal valstybės ar regionų projektų sąrašą planuojamiems finansuoti projektams gali būti taikomi ne visi veiksmų programos priemonei nustatyti projektų atrankos kriterijai, kai ministerija nurodo tai projektų finansavimo sąlygų apraše. Tokiu atveju teikiant specialiuosius projektų atrankos kriterijus Stebėsenos komitetui tvirtinti turi būti nurodyta, kokie specialieji projektų atrankos kriterijai kokioms veikloms taikomi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

71. Ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše gali detalizuoti reikalavimus, susijusius su projektų atitiktimi šių Taisyklių 66 punkte numatytiems bendriesiems reikalavimams ir Stebėsenos komiteto patvirtintiems specialiesiems ir prioritetiniams projektų atrankos kriterijams. Šiais detalizuotais reikalavimais patikslinamas atitinkamų bendrųjų reikalavimų ir projektų atrankos kriterijų taikymas. Ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše negali nustatyti naujų projektų atrankos kriterijų, kurie nėra patvirtinti Stebėsenos komiteto, ir naujų bendrųjų reikalavimų.

72. Prieš tai, kai projektas įtraukiamas į valstybės arba regiono projektų sąrašą, ministerija, kai projektas atrenkamas valstybės projektų planavimo būdu, arba Regioninės plėtros departamentas, kai projektas atrenkamas regionų projektų planavimo būdu, įvertina, ar projektas atitinka reikalavimus, nustatytus atitinkamai Taisyklių 37 arba 49 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

73. Valstybės arba regiono projektų atitiktį kitiems bendriesiems reikalavimams ir jų vertinimo aspektams bei kitiems specialiesiems projektų atrankos kriterijams, nei nurodyta šių Taisyklių 72 punkte, vertina įgyvendinančioji institucija projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu.

74. Kai projektai atrenkami projektų konkurso būdu, įgyvendinančioji institucija projektų tinkamumo finansuoti vertinimo metu įvertina projektų atitiktį bendriesiems reikalavimams ir specialiesiems projektų atrankos kriterijams, taip pat naudos ir kokybės vertinimo metu – projektų atitiktį prioritetiniams projektų atrankos kriterijams.

75. Kai projektai atrenkami tęstinės projektų atrankos būdu, įgyvendinančioji institucija projektų tinkamumo finansuoti vertinimo metu įvertina projektų atitiktį bendriesiems reikalavimams ir specialiesiems projektų atrankos kriterijams.

76. Projektų atitiktis bendriesiems reikalavimams vertinama pagal Taisyklių 2 priede išdėstytus vertinimo aspektus, atsižvelgiant į pateikiamus paaiškinimus. Tik teigiamai įvertinus projektą pagal visus projektui taikomus bendrojo reikalavimo vertinimo aspektus, išskyrus projekto atitiktis Europos investicijų banko nustatytoms išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygoms vertinimo aspektą, galima patvirtinti, kad projektas atitinka bendrąjį reikalavimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

77. Viso projekto įgyvendinimo metu projektas turi atitikti bendruosius reikalavimus (išskyrus šių Taisyklių 2 priede nustatytas išimtis) ir, kai projektai atrenkami projektų konkurso būdu, specialiuosius ir prioritetinius projektų atrankos kriterijus, išskyrus Stebėsenos komiteto patvirtintas išimtis dėl projektų atrankos kriterijų taikymo įgyvendinant projektus.

11 skirsnis. Kvietimo teikti paraiškas dokumentai

78. Kvietimo teikti paraiškas projektų konkursui arba tęsinei projektų atrankai dokumentai ir valstybės arba regiono projektų sąrašo sudarymo dokumentai (toliau kartu – kvietimo dokumentai) yra šie:

78.1. projektų finansavimo sąlygų aprašas;

78.2. kvietimo teikti paraiškas skelbimas (taikoma tik projektų konkursui arba tęsinei projektų atrankai);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

78.3. paraiškos forma (šių Taisyklių 3 priedas) ir kitų šiose Taisyklėse ar projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytų su paraiška teikiamų dokumentų formos;

78.4. projekto sutarties forma (šių Taisyklių 4 priedas). Tam tikrais atvejais su projektų finansavimo sąlygų aprašu gali būti tvirtinamas konkrečiai veiksmų programos priemonei pagal šių Taisyklių 4 priede nustatytą formą parengtas projekto sutarties projektas.

Projektų finansavimo sąlygų aprašas ir kvietimo teikti paraiškas skelbimas

79. Projektai atrenkami ir vertinami vadovaujantis atitinkamos veiksmų programos priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše, kurį tvirtina ministerija, nurodytais reikalavimais.

80. Projektų finansavimo sąlygų aprašas turi būti patvirtintas ir paskelbtas Teisės aktų registre ir svetainėje www.esinvesticijos.lt prieš kvietimo teikti paraiškas paskelbimą arba projektinių pasiūlymų dėl valstybės arba regionų projektų įgyvendinimo pateikimą ministerijoms arba regionų plėtros taryboms. Jei projektų finansavimo sąlygų aprašo nuostatos neatitinka šių Taisyklių nuostatų, taikomos šių Taisyklių nuostatos.

81. Ministerija, patvirtinusi projektų finansavimo sąlygų aprašą, per SFMIS2014 informuoja apie tai įgyvendinančiąją instituciją, o kai planuojami regionų projektai, – ir Regioninės plėtros departamentą, ir nustato kvietimo sumą, taip pat, suderinusi su įgyvendinančiąją institucija, nustato projektų konkurso arba tęstinės projektų atrankos paraiškų pateikimo terminą (-us) (kvietimų teikti paraiškas skelbimo, projektų sąrašų ir finansavimo sutarčių sudarymo planą ministerija iš anksto skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

82. Įgyvendinančioji institucija kvietimo teikti paraiškas skelbimą skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt. Įgyvendinančioji institucija gali pasirinkti papildomus kvietimo teikti paraiškas skelbimo būdus ir priemones, atsižvelgdama į tai, kokiomis iš jų efektyviausiai būtų informuojamos tikslinės pareiškėjų grupės pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas.

83. Tam tikram projektui taikomos projektų finansavimo sąlygų aprašo nuostatos, susijusios su reikalavimais projekto vykdytojui, projekto veiklų ir projekto išlaidų, investicijų tęstinumo, rezultatų ir rodiklių pasiekimo reikalavimais, turi būti perkeltos į projekto sutarties nuostatas.

Paraiškos forma ir su paraiška teikiami dokumentai

84. Taisyklių 3 priede nustatyta paraiškos forma ir jos pildymo instrukcija, taip pat tipiniai paraiškos priedai, nurodyti Taisyklių 3 priedo 20 punkte, skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt. Paraiška ir jos priedai pildomi lietuvių kalba, jei kitaip nenustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

85. Jei paraiškos formoje nustatytos informacijos nepakanka konkrečios veiksmų programos priemonės projektams įvertinti, ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše gali nustatyti papildomus su paraiška teikiamus dokumentus (taip pat jų formas).

86. Spręsdama klausimą dėl su paraiška privalomų pateikti dokumentų skaičiaus, ministerija privalo atsižvelgti į šiuos reikalavimus:

86.1. Prašoma informacija turi būti būtina siekiant įvertinti pareiškėjo ir (ar) partnerių tinkamumą, projekto pagrįstumą ir atitiktį bendriesiems reikalavimams ir specialiesiems bei prioritetiniams (jei taikoma) projektų atrankos kriterijams.

86.2. Pareiškėjo neturi būti prašoma pateikti nepagrįstai daug informacijos ir pažymų, kurios nebūtų svarbios vertinant paraiškas, o tik apsunkintų paraiškos parengimą.

86.3. Pateikiamos informacijos ir dokumentų kiekis turi būti nustatytas atsižvelgiant į tai, kurie dokumentai ir informacija būtini paraiškos vertinimo metu, o kurie gali būti pateikiami prieš projekto sutarties pasirašymą. Dokumentai ir informacija, kuriuos pareiškėjas turi pateikti, turi būti nustatyti iš anksto projektų finansavimo sąlygų apraše.

87. Jeigu paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), prie paraiškos turi būti pridedama kiekvieno partnerio pasirašyta deklaracija, kad visi partneriai yra susipažinę su prašomu finansuoti projektu, savo teisėmis ir pareigomis įgyvendinant projektą. Partnerio deklaracijos forma nustatyta šių Taisyklių 3 priede ir skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Kvietimo dokumentų keitimas

88. Jeigu paskelbus kvietimą teikti paraiškas arba patvirtinus valstybės arba regiono projektų sąrašą yra keičiami kvietimo dokumentai ir juose keičiamos esminės nuostatos (keičiamos projektų finansavimo sąlygos ir (arba) paraiškų teikimo sąlygos, turinčios įtakos paraiškų vertinimo rezultatams (išskyrus atvejus, kai pratęsiamas paraiškų pateikimo terminas), pavyzdžiui, kai keičiamos remtinės veiklos, projektų atrankos kriterijai, reikalavimai, susiję su stebėsenos rodikliais, tinkamomis finansuoti išlaidomis, ir (ar) kiti pareiškėjams ir projektams taikomi reikalavimai), ministerija informuoja vadovaujančiąją ir įgyvendinančiąją institucijas (kai įgyvendinami regionų projektai, – ir Vidaus reikalų ministeriją, kuri informuoja regionų plėtros tarybas) apie būtinybę keisti kvietimo dokumentus ir kartu paprašo įgyvendinančiąją instituciją sustabdyti paraiškų priėmimą (arba paraiškų vertinimą, jeigu paraiškų pateikimo laikotarpis jau pasibaigęs). Paraiškų priėmimas ir vertinimas gali būti nestabdomas, kai vykdoma tęstinė projektų atranka, taip pat tų valstybės ar regiono projektų, kuriems numatomi kvietimo dokumentų pakeitimai nebus taikomi arba jų paraiškų pateikimo terminas yra vėlesnis nei 30 dienų po planuojamo kvietimo dokumentų pakeitimo įsigaliojimo datos. Įgyvendinančioji institucija svetainėje www.esinvesticijos.lt paskelbia apie paraiškų priėmimo arba vertinimo stabdymą, o valstybės ir regionų projektų pareiškėjus informuoja apie tai per DMS. Ministerija keičiamus kvietimo dokumentus derina su įgyvendinančiąja institucija ir Veiksmų programos administravimo taisyklių nustatytais atvejais – su vadovaujančiąja institucija ir (arba) kita (-omis) institucija (-omis) ir partneriais, nurodytais reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnio 1 dalyje. Ministerija ir įgyvendinančioji institucija Taisyklių 80–82 punktuose nustatyta tvarka paskelbia pakeistus kvietimo dokumentus ir nustato kitą galutinį paraiškų teikimo terminą (netaikoma, kai vykdoma tęstinė projektų atranka), kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo atnaujinto kvietimo teikti paraiškas paskelbimo (arba valstybės ar regionų projektų pareiškėjų informavimo) dienos, išskyrus atvejus, kai suderinus su valstybės ar regiono projekto pareiškėju ir jam sutikus tinkamai parengta paraiška gali būti pateikta per trumpesnę laikotarpį. Vykdamas projektų konkursą, visas terminas nuo kvietimo paskelbimo dienos iki kvietimo sustabdymo dienos ir nuo atnaujinto kvietimo paskelbimo dienos iki kvietimo teikti paraiškas paskutinės dienos turi būti ne trumpesnis kaip 60 dienų (kai vykdomas projektų konkursas dviem etapais, – ne trumpesnis kaip 30 dienų kiekvienam etapui).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

89. Jeigu paskelbus kvietimą teikti paraiškas arba patvirtinus valstybės arba regionų projektų sąrašą yra keičiami kvietimo dokumentai ir juose keičiama informacija yra neesminė (nekeičiamos projektų finansavimo ir (arba) paraiškų teikimo sąlygos, ši informacija neturi įtakos paraiškų vertinimo rezultatams), ministerija apie būtinybę keisti kvietimo dokumentus informuoja įgyvendinančiąją instituciją (kai įgyvendinami regionų projektai, – ir Vidaus reikalų ministeriją, kuri informuoja regionų plėtros tarybas), parengia ir patvirtina kvietimo dokumentų pakeitimus ir paskelbia pakeistus kvietimo dokumentus Taisyklių 80 punkte nustatyta tvarka, o jei yra pratęstas tik paraiškų pateikimo terminas, įgyvendinančioji institucija apie tai paskelbia Taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka. Valstybės ir regionų projektų pareiškėjus, kurie dar nėra pateikę paraiškų, įgyvendinančioji institucija papildomai informuoja per DMS apie pakeistus kvietimo dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

90. Apie pakeistus kvietimo dokumentus įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja pareiškėjus, pateikusius paraiškas iki kvietimo dokumentų pakeitimo dienos, ir prireikus paprašo per nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis, kaip šių Taisyklių 88 punkte nurodytas terminas, arba per 14 dienų (šių Taisyklių 89 punkte nurodytu atveju) nuo informavimo apie pakeistus kvietimo dokumentus dienos pateikti su kvietimo dokumentų pakeitimais susijusią papildomą informaciją ir (ar) dokumentus ir (ar) patikslinti paraišką.

91. Jei projektų finansavimo sąlygų aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams, jei tokie pakeitimai nepablogina projektų finansavimo sąlygų ir jei projektų finansavimo sąlygų aprašas keičiamas dėl to, kad:

91.1. paaiškėja nuo projekto vykdytojo nepriklausančios aplinkybės, dėl kurių projektai negali būti įgyvendinti tinkamai;

91.2. projektų finansavimo sąlygos keičiamos atsižvelgiant į numatomą projektams skirti papildomą finansavimą.

12 skirsnis. Paraiškų teikimas ir registravimas

92. Kai vykdomas projektų konkursas arba tęstinė projektų atranka, pareiškėjas prieš pateikdamas paraišką užsiregistruoja DMS naudotoju šių Taisyklių 1 priede „Duomenų teikimo per duomenų mainų svetainę aprašas“ nustatyta tvarka, jei iki paraiškos pateikimo nėra registruotas DMS naudotoju.

93. Paraiškos teikiamos įgyvendinančiajai institucijai per DMS šių Taisyklių 2 skirsnyje nustatyta tvarka. Kitais būdais išsiųstos ar pristatytos arba po kvietimo teikti paraiškas skelbime ar valstybės ar regionų projektų sąrašo nustatyto termino pateiktos paraiškos atmetamos, išskyrus šių Taisyklių 95 punkte nurodytą atvejį.

94. Jei laikinai neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu ir apie tai paskelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt, o valstybės ir regionų projektų pareiškėjus papildomai informuoja per DMS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

95. Pareiškėjui praleidus valstybės ar regionų projektų sąrašo nustatytą paraiškos pateikimo terminą, sprendimą dėl paraiškos priėmimo, atsižvelgdama į termino praleidimo

priežastis, priima įgyvendinančioji institucija. Šį sprendimą įgyvendinančioji institucija suderina su ministerija, jei tokia prievolė nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

96. Kartu su paraiška pareiškėjas turi per DMS arba, kai negalima pateikti per DMS, šių Taisyklių 15 ir 16 punktuose nurodytais būdais (iki paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos) pateikti projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus paraiškos priedus.

97. Įgyvendinančioji institucija gautą paraišką užregistruoja SFMIS2014. Vadovaujantis 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės patvirtinta veiksmų programos priemonių, projektų ir stebėsenos rodiklių kodavimo instrukcija, paraiškai suteikiamas unikalus paraiškos kodas (toliau – paraiškos kodas).

98. Pateikusiam paraišką pareiškėjui ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos gavimo dienos per DMS išsiunčiamas paraiškos registravimo patvirtinimo pranešimas, kuriame taip pat nurodomas paraiškos kodas.

99. Informaciją apie pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas registruotas paraiškas ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškų pateikimo termino paskutinės dienos (kai vykdomas konkursas dviem etapais, – nuo paraiškų kiekvienam etapui pateikimo termino paskutinės dienos, kai vykdoma tęstinė projektų atranka, – nuo kiekvienos paraiškos pateikimo dienos arba projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytu periodiškumu; kai atrenkami valstybės ir regionų projektai, – nuo paraiškos pateikimo dienos) įgyvendinančioji institucija paskelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt, nuroydamą pareiškėją, projekto pavadinimą, trumpą projekto aprašymą, paraiškos kodą ir prašomų skirti finansavimo lėšų sumą. Taip pat nurodomas bendras pagal kvietimą teikti paraiškas gautų ir užregistruotų paraiškų skaičius ir bendra prašomų skirti finansavimo lėšų suma. Pareiškėjo prašomų skirti finansavimo lėšų suma ir bendra pagal kvietimą teikti paraiškas prašomų skirti finansavimo lėšų suma gali būti neskelbiamos svetainėje www.esinvesticijos.lt pasibaigus pirmajam konkurso etapui (kai projektų konkursas vykdomas dviem etapais), jei teikiant paraiškas pirmajam konkurso etapui iš pareiškėjų nereikalaujama nurodyti prašomų skirti finansavimo lėšų sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

13 skirsnis. Didelės apimties projektai

100. Valstybės projektų planavimo būdu atrenkami didelės apimties projektai rengiami vadovaujantis:

100.1. Taisyklių 78 punkte nurodytais dokumentais;

100.2. reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101–103 straipsniuose nustatytais reikalavimais;

100.3. didelės apimties projekto paraiškos forma ir sąnaudų ir naudos analizės atlikimo metodika, patvirtintomis 2015 m. sausio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2015/207, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl pažangos ataskaitos modelių, informacijos apie didelės apimties projektą teikimo, bendrojo veiksmų plano, investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo įgyvendinimo ataskaitų, valdymo pareiškimo, audito strategijos, audito nuomonės ir metinės kontrolės ataskaitos modelių, taip pat išlaidų ir naudos analizės atlikimo metodikos ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1299/2013 nuostatų dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo įgyvendinimo ataskaitų modelio įgyvendinimo taisyklės (OL 2015, L 38, p. 1) (dokumentas skelbiamas svetainėje www.esinvesticijos.lt);

100.4. Metodinėmis gairėmis dėl nepriklausomo didelės apimties projekto kokybės vertinimo ir projektų, iš kurių gaunama pajamų, grynujų pajamų skaičiavimo, patvirtintomis 2014 m. kovo 3 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos

Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos (OL 2014, L 138, p. 5) (dokumentas skelbiamas svetainėje www.esinvesticijos.lt).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

101. Siekiant gauti finansavimą didelės apimties projektams įgyvendinti turi būti teikiama:

101.1. užpildyta paraiškos forma, nustatyta šių Taisyklių 3 priede;

101.2. užpildyta paraiškos forma, nustatyta reglamente (ES) Nr. 2015/207, ir kiti dokumentai, kuriais pagrindžiama šioje paraiškos formoje pateikta informacija;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

101.3. informacija apie pasirašytą arba numatomą pasirašyti pirmąją didelės apimties projekto rangos darbų sutartį arba viešosios ir privačios partnerystės sutartį, kai projektai įgyvendinami pagal viešosios ir privačios partnerystės schemas, ir dokumentai, kuriais pagrindžiama ši informacija, atsižvelgiant į reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 3 dalies nuostatas;

101.4. Jungtinės paramos projektams Europos regionuose programos (toliau – JASPERS) ekspertų galutinė išvada dėl didelės apimties projekto ir JASPERS ekspertų pateiktų rekomendacijų santrauka bei pareiškėjo paaiškinimai dėl rekomendacijų, į kurias nebuvo atsižvelgta rengiant didelės apimties projekto dokumentus, tuo atveju, kai didelės apimties projektui teikiama konsultacinė JASPERS ekspertų pagalba;

101.5. kiti projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyti dokumentai.

102. Pareiškėjo parengti šių Taisyklių 101 punkte nurodyti dokumentai šių Taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka teikiami įgyvendinančiajai institucijai (šių Taisyklių 101.2–101.4 papunkčiuose nurodyti dokumentai teikiami pasirašyti ir skenuoti), kuri šių Taisyklių nustatyta tvarka atlikdama projekto tinkamumo finansuoti vertinimą ir vadovaudamasi vidaus procedūrų aprašu turi patikrinti, ar:

102.1. pateikta visa reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnyje nurodyta informacija ir su teikiama informacija susiję tinkamai parengti dokumentai;

102.2. šių Taisyklių 101.2, 101.3 ir 101.5 papunkčiuose nurodytuose dokumentuose pateikta informacija yra aktuali ir atitinka ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus; šių Taisyklių 101.4 papunktyje nurodyti paaiškinimai yra pagrįsti; šių Taisyklių 101.2–101.4 papunkčiuose nurodytų dokumentų informacija neprieštarauja paraiškoje, kuri rengiama pagal šių Taisyklių 3 priedą, pateiktai informacijai;

102.3. šių Taisyklių 101 punkte nurodytuose dokumentuose pateikti duomenys ir rodikliai yra teisingi ir atitinka projekto sąnaudų ir naudos analizės išvadoje pateiktus skaičiavimus;

102.4. įvertinus su didelės apimties projektu pateiktą JASPERS ekspertų galutinę išvadą, esant poreikiui su didelės apimties projektu susiję dokumentai parengti arba patikslinti atsižvelgiant į JASPERS ekspertų pateiktas rekomendacijas, kai didelės apimties projektui teikiama konsultacinė JASPERS ekspertų pagalba.

103. Jei projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyta, kad taikoma reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnyje numatyta nepriklausomo didelės apimties projekto kokybės vertinimo

procedūra, įgyvendinančioji institucija, teigiamai įvertinusi didelės apimties projekto tinkamumą finansuoti ir vadovaudamasi vidaus procedūrų aprašu:

103.1. teikia vadovaujančiajai institucijai siūlymą teikti didelės apimties projekto paraišką vertinti nepriklausomam ekspertui (tolesnis didelės apimties projekto paraiškos vertinimas stabdomas, iki vadovaujančioji institucija pateiks informaciją pagal šių Taisyklių 103.2 papunktį);

103.2. gavusi iš vadovaujančiosios institucijos informaciją, kad didelės apimties projekto paraišką nepriklausomas ekspertas įvertino teigiamai, pildo didelės apimties projekto pranešimo EK formą, nustatytą 2014 m. rugsėjo 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1011/2014, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl tam tikros informacijos teikimo Komisijai modelių įgyvendinimo taisyklės ir išsamios paramos gavėjų ir vadovaujančiųjų institucijų, tvirtinančiųjų institucijų, audito institucijų ir tarpinių institucijų keitimosi informacija taisyklės (OL 2014, L 286, p. 1), I priede, ir kartu su Taisyklių 101 punkte nurodytais dokumentais ir tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita teikia ministerijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

104. Šių Taisyklių 101 punkte nurodyti dokumentai nėra teikiami ministerijai, jei pagal šių Taisyklių 103 punktą dėl didelės apimties projekto pateiktas neigiamas nepriklausomo eksperto vertinimas. Tokiu atveju ministerijai teikiama tik tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita.

105. Jei projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyta, kad taikoma reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnyje ir 102 straipsnio 2 dalyje numatyta didelės apimties projekto vertinimo EK procedūra, įgyvendinančioji institucija, teigiamai įvertinusi didelės apimties projekto tinkamumą finansuoti ir įsitikinusi, kad užtikrintas visų šių Taisyklių 102 punkte nurodytų reikalavimų įgyvendinimas, teikia ministerijai šių Taisyklių 101 punkte nurodytus dokumentus kartu su tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita.

106. Ministerija, vadovaudamasi vidaus procedūrų aprašu, įvertinusi įgyvendinančiosios institucijos didelės apimties projekto tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitoje pateiktą išvadą dėl didelės apimties projekto tinkamumo finansuoti, teikia šių Taisyklių 101.2–101.5 papunkčiuose nurodytus dokumentus ir, jei taikoma šių Taisyklių 103 punkte nustatyta didelės apimties projekto vertinimo procedūra, užpildytą pranešimo EK formą vadovaujančiajai institucijai su raštu, kuriuo patvirtina, kad didelės apimties projekto paraiška gali būti teikiama EK.

107. Ministerija, pagal šių Taisyklių 106 punktą pateikusi didelės apimties projektą vadovaujančiajai institucijai, šių Taisyklių 153 punkte nustatyta tvarka priima sprendimą dėl projekto finansavimo.

108. Vadovaujančioji institucija, gavusi ministerijos patvirtinimą, pateikia didelės apimties projekto paraišką EK vertinti ir tvirtinti arba praneša EK, kaip numatyta reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 1 dalyje.

109. EK laikinai sustabdžius didelės apimties projekto vertinimą ir pateikus pastabas dėl didelės apimties projekto paraiškos arba nepritarus didelės apimties projekto paraiškai, kaip numatyta reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 4 dalyje, ministerija, bendradarbiaudama su įgyvendinančiąja institucija ir pareiškėju ar projekto vykdytoju, užtikrina atsakymo į EK pateiktas pastabas parengimą, o prireikus – reikiamų didelės apimties projekto paraiškos dokumentų patikslinimą ir teikia informaciją vadovaujančiajai institucijai arba imasi su paraiškos tikslinimu susijusių veiksmų, nurodytų Metodinėse gairėse dėl nepriklausomo didelės apimties projekto kokybės vertinimo.

110. EK priėmus reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą dėl didelės apimties projekto arba iki EK sprendimo priėmimo dienos ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo ir šių Taisyklių nustatyta tvarka sudarius projekto sutartį (kurioje nurodoma didžiausia didelės apimties projektui skiriamų ES struktūrinių fondų lėšų suma gali būti kitokia, negu EK sprendime nurodyta ES struktūrinių fondų lėšų suma), šiose Taisyklėse nustatyta tvarka atliekami mokėjimai projekto vykdytojui ir projekto įgyvendinimo priežiūra.

111. Jeigu ministerijos sprendimas dėl projekto finansavimo priimamas ir projekto sutartis sudaroma iki EK sprendimo dėl didelės apimties projekto priėmimo dienos, o EK nepritaria didelės apimties projektui arba atsižvelgdama į projekto pajamas pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnį ar dėl kitų priežasčių sprendimu dėl didelės apimties projekto patvirtina didelės apimties projekto EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumą, mažesnę už nurodytą didelės apimties projekto paraiškoje ar projekto sutartyje, ministerijos sprendimas dėl projekto finansavimo turi būti keičiamas ir projekto sutartis atitinkamai turi būti nutraukiama arba keičiama, atsižvelgiant į EK sprendimą, o išmokėtos EK sprendimu nepatvirtintos projektui skiriamos finansavimo lėšos ar jų dalis turi būti susigrąžinamos šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

112. Jei EK sprendimu nepatvirtintos išlaidos buvo pripažintos deklaruotinomis EK ir (arba) deklaruotos EK, vadovaujantis finansų ministro įsakymu patvirtintomis Išlaidų deklaravimo ir sąskaitų Europos Komisijai rengimo taisyklėmis, turi būti mažinamos atitinkamo projekto pripažintos deklaruotinomis EK ir (arba) deklaruotos EK išlaidos.

113. Jei projekto įgyvendinimo metu projektai tampa didelės apimties, įgyvendinančioji institucija pagal kompetenciją užtikrina, kad didelės apimties projektai būtų įvertinti ir patvirtinti šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka. Jeigu įgyvendinant didelės apimties projektą, dėl kurio EK yra priėmusi sprendimą, keičiama jo sutartis ir su tuo susijusi didelės apimties projekto paraiškoje pateikta informacija, įgyvendinančioji institucija įvertina keitimų pobūdį ir apie keitimus privalo per SFMIS2014 informuoti ministeriją, kuri, prireikus keisti EK sprendimą, organizuoja EK sprendimo dėl didelės apimties projekto pakeitimo pasiūlymo parengimą ir teikia jį vadovaujančiajai institucijai.

14 skirsnis. Paraiškų vertinimo organizavimas

114. Paraiškų vertinimą sudaro šie etapai:

114.1. projekto tinkamumo finansuoti vertinimas, taikomas visiems projektams;

114.2. projekto naudos ir kokybės vertinimas, atliekamas tik tuo atveju, kai projektai atrenkami projektų konkurso būdu.

115. Paraiškų vertinimą atlieka įgyvendinančioji institucija. Įgyvendinančioji institucija vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka gali pasirinkti, kurį paraiškų vertinimo etapą vykdyti anksčiau, arba šiuos vertinimus atlikti vienu metu. Jei pirma atliekamas projekto naudos ir kokybės vertinimas, projekto tinkamumo finansuoti vertinimas pradedamas nuo paraiškų, surinkusių daugiausia balų naudos ir kokybės vertinimo metu. Tokiu atveju projekto tinkamumo finansuoti vertinimas atliekamas tol, kol pagal pateiktas paraiškas paskirstoma visa kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma, atsižvelgiant į nustatytą didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį (kitų paraiškų tinkamumas finansuoti nevertinamas). Atlikusi projekto tinkamumo finansuoti vertinimą, įgyvendinančioji institucija turi patikrinti, ar projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatytos aplinkybės neturi įtakos naudos ir kokybės vertinimo rezultatams, ir, jeigu reikia, patikslinti naudos ir kokybės vertinimo rezultatus.

116. Paraiškas vertina vertintojai, kurie yra įgyvendinančiosios institucijos darbuotojai ir (ar) šios institucijos pasitelkti ekspertai.

117. Vertintojai, atlikdami paraiškų vertinimą, turi pildyti projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytos formos vertinimo lenteles. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę bei naudos ir kokybės vertinimo lentelę ministerija rengia pagal darbo grupės formą. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelėje nurodyti bendrieji reikalavimai, jų vertinimo aspektai ir paaiškinimai turi atitikti Taisyklių 2 priede nurodytus bendruosius reikalavimus, jų vertinimo aspektus ir paaiškinimus. Vertintojų įvertinimai vertinimo lentelėse turi būti pagrįsti argumentais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [JK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

118. Jeigu vertinant paraišką nustatoma, kad vertinimui atlikti pateikti ne visi reikiami dokumentai ir (ar) informacija, arba jei dėl paraiškoje pateiktos neišsamios ar netikslios informacijos, trūkstamų dokumentų įgyvendinančioji institucija negali tinkamai įvertinti projekto, ji turi per DMS paprašyti pareiškėjo per nustatytą terminą pateikti papildomus duomenis ir dokumentus, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktą informaciją. Šis terminas neturi būti trumpesnis kaip 7 dienos ir ilgesnis kaip 14 dienų. Terminas gali būti pratęstas, jei pareiškėjas, norėdamas pateikti prašomus dokumentus ar informaciją, turi kreiptis į kitą (-as) instituciją (-as). Į pareiškėjo prašymą pratęsti terminą įgyvendinančioji institucija atsako kuo operatyviau, bet ne vėliau kaip per 7 dienas nuo tokio prašymo gavimo dienos. Jeigu pareiškėjas per nustatytą terminą per DMS arba, kai dokumentų ir (ar) informacijos negalima pateikti per DMS, projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytais būdais prašomų dokumentų ir (ar) informacijos nepateikia arba pateikia ne visus prašomus dokumentus ir (ar) informaciją, įgyvendinančioji institucija turi teisę priimti sprendimą atmesti paraišką (išskyrus šių Taisyklių 143 punkte nurodytą atvejį). Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta, kada paraiška atmetama neprašius pareiškėjo pateikti papildomų duomenų ar dokumentų, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktos informacijos.

119. Vertintojai gali kreiptis į atitinkamas institucijas su prašymu pateikti papildomą informaciją apie pareiškėją ir paraišką ir vertindami pareiškėjo pateiktus duomenis ir informaciją naudotis kitais išoriniais oficialiais informacijos šaltiniais.

120. Kiekvieno paraiškų vertinimo etapo metu įgyvendinančioji institucija savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka gali kviesti pareiškėjus pokalbio, taip pat prireikus kitais būdais įsitikinti, ar paraiškoje pateikta informacija yra pagrįsta. Kai vykdomas projektų konkursas, pokalbyje su pareiškėju turi dalyvauti ne mažiau kaip 2 įgyvendinančiosios institucijos atstovai. Pokalbis su pareiškėju turi būti protokoluojamas ir (arba), apie tai įspėjus pokalbyje dalyvaujančius asmenis, įrašomas.

121. Tais atvejais, kai tinkamumo finansuoti vertinimo metu pareiškėjas, norėdamas pateikti prašomus dokumentus ar informaciją, turi kreiptis į kitą (-as) instituciją (-as) arba kai pareiškėjas turi įvykdyti pirkimą, įgyvendinančioji institucija gali priimti sprendimą baigti paraiškos vertinimą su išlyga, kad konkretūs veiksmai bus atlikti arba reikiami dokumentai ir (ar) informacija bus pateikti iki sprendimo dėl projekto finansavimo priėmimo dienos, projekto sutarties pasirašymo dienos arba kito projekto sutartyje konkrečiu atveju įgyvendinančiosios institucijos nustatyto termino. Pareiškėjui nepateikus reikiamų dokumentų ir (ar) informacijos iki nustatyto termino, paraiška atmetama arba, jei priimtas sprendimas dėl projekto finansavimo, projekto sutartis nepasirašoma, apie tai informuojamas pareiškėjas ir atliekami kiti veiksmai šių Taisyklių 168 punkte nustatyta tvarka, arba sudaryta projekto sutartis gali būti nutraukiama šių Taisyklių 193 punkte nustatyta tvarka. Visais atvejais turi būti užtikrinamas šių Taisyklių 5 punkte išdėstytų principų laikymasis.

122. Įgyvendinančioji institucija taip pat gali atmesti paraišką, jei:

122.1. vertinimo metu nustatyta, kad pareiškėjas ar su paraiška susiję asmenys siekė gauti konfidencialią informaciją arba neteisėtai daryti įtaką vertinimo rezultatams ar vertintojams;

122.2. valstybės ar regiono projekto paraiškoje, palyginus su projektiniu pasiūlymu dėl valstybės ar regiono projekto įgyvendinimo ir valstybės ar regiono projektų sąrašu, yra atlikti esminiai pakeitimai. Esminiais pakeitimais laikomi šių Taisyklių 178.1–178.4 papunkčiuose nurodyti pakeitimai, jei projektų finansavimo sąlygų apraše nėra nustatyta kitaip.

123. Prieš priimdama sprendimą atmesti paraišką, įgyvendinančioji institucija turi išnagrinėti nustatytus neatitikimus, papildomos informacijos, duomenų ir dokumentų nepateikimo aplinkybes ir įsitikinti, kad atmetimas yra pagrįstas ir paraiškos vertinimą atlikę vertintojai nepažeidė įgyvendinančiosios institucijos vidaus procedūrų, jei tai turėjo ar galėjo turėti įtakos vertinimo rezultatams.

124. Priėmusi sprendimą atmesti paraišką, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas per DMS pareiškėjui pateikia sprendimą dėl paraiškos atmetimo, kuriame nurodo paraiškos atmetimo priežastis, paraiškos atmetimo teisinį pagrindą ir šio sprendimo apskundimo tvarką, o jei priimtas sprendimas atmesti valstybės ar regiono projekto paraišką, apie tai taip pat per SFMIS2014 informuoja ministeriją, dėl regionų projektų – ir Regioninės plėtros departamentą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

125. Įgyvendinančioji institucija turi užtikrinti, kad:

125.1. valstybės ir regionų projektų vertinimas ir atranka truktų ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės ar regiono projekto paraiškos gavimo dienos;

125.2. projektų konkurso būdu gautų paraiškų vertinimas ir atranka truktų ne ilgiau kaip 90 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos paskutinės paraiškos (-ų) pateikimo dienos;

125.3. tęstinės projektų atrankos būdu atrinkamų projektų paraiškų vertinimas truktų ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo dienos arba atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą paraiškų vertinimo periodiškumą.

126. Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyti ilgesni paraiškų vertinimo ir atrankos terminai, jei pagal konkretų projektų sąrašą arba kvietimą teikti paraiškas numatoma prašyti paraiškos vertinimo metu įvykdyti pirkimą arba jei projektų konkursas vykdomas dviem etapais.

127. Paraiškų vertinimo ir projektų atrankos pabaiga laikoma projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos (kai projektai atrinkami valstybės arba regionų projektų planavimo arba tęstinės projektų atrankos būdu) arba atrinktų projektų ataskaitos (kai vykdomas projektų konkursas) patvirtinimo SFMIS2014 diena. Vertinant didelės apimties projektų paraiškas pagal Taisyklių 103 punkte nustatytą procedūrą, taip pat kitais atvejais nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (jeigu paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas ir (arba) atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje (toliau – patikra vietoje), ir (arba) pareiškėjas turi įvykdyti pirkimą iki paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimo pabaigos, ir (arba) įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka, paraiškos vertinimo metu įvertinusi įvykdyto pirkimo tinkamumą, nustato, kad pareiškėjas nesilaikė pirkimus reglamentuojančių teisės aktų, taip pat kai buvo gauta paraiškų už didesnę sumą, nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija turi informuoti pareiškėjus per DMS, taip pat per SFMIS2014 informuoti ministeriją ir vadovaujančiąją instituciją ir nurodyti termino pratęsimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

128. Jei, baigus paraiškos vertinimą ir atranką arba priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, iki projekto sutarties sudarymo įgyvendinančioji institucija įtaria, kad esama informacijos, arba gauna informacijos, turinčios įtakos paraiškos vertinimo rezultatams, ji atlieka pakartotinį paraiškos vertinimą apie tai per SFMIS2014 informavusi ministeriją, o per DMS – pareiškėją. Sprendimai dėl projektų finansavimo prireikus gali būti pakeisti atsižvelgiant į pakartotinio paraiškos vertinimo rezultatus.

129. Informacija apie projekto tinkamumo finansuoti vertinimo, naudos ir kokybės vertinimo etapus perėjusias ir atmestas paraiškas (taip pat apie projekto naudos ir kokybės vertinimo metu suteiktą galutinę balų sumą), o kai vykdomas projektų konkursas dviem etapais, – ir apie projektus, kurių paraiškas pasiūlyta teikti antrajam konkurso etapui, pasibaigus kiekvienam vertinimo etapui, ne vėliau kaip per 7 dienas skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt, papildant paskelbtą informaciją, nurodytą šių Taisyklių 99 punkte, ir apie tai per DMS informuojami pareiškėjai.

129¹. Pareiškėjas turi teisę atsiimti paraišką bet kurio paraiškų vertinimo etapo metu, pateikdamas prašymą įgyvendinančiajai institucijai per DMS arba raštu.

Papildyta punktu:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

15 skirsnis. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimas

130. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu įgyvendinančioji institucija:

130.1. nustato, ar projektas tinkamas finansuoti pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus;

130.2. įvertina projekto atitiktį bendriesiems reikalavimams ir specialiesiems projektų atrankos kriterijams (išskyrus atitiktį reikalavimams, kurie vertinami Taisyklių 72 punkte nustatyta tvarka), taip pat nustato didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą, didžiausią EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį;

130.3. vadovaudamasi Taisyklių 11 priede nustatyta tvarka įvertina projekto atitiktį Europos investicijų banko nustatytoms išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygoms, jei projektą planuojama bendrai finansuoti iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (įskaitant atvejus, kai projekto vykdytojo ir (arba) partnerio nuosavų lėšų šaltinis yra nacionalinės viešosios lėšos) arba projekto visą nuosavų lėšų sumą ar jos dalį planuojama bendrai finansuoti iš projekto vykdytojui ir (arba) partneriui perskolintų Europos investicijų banko paskolos lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

131. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimą atlieka įgyvendinančiosios institucijos paskirtas (-i) vertintojas (-ai).

132. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatydamą didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą, didžiausią EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį, įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi šių Taisyklių 36 skirsniu, turi įvertinti projekto planuojamas gauti grynąsias pajamas.

133. Jeigu įgyvendinančiosios institucijos projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatyta didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma ir didžiausias galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydis yra mažesni už paraiškoje nurodytą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir prašomų projektui skirti finansavimo lėšų dydį, įgyvendinančioji institucija turi

per DMS apie tai informuoti pareiškėją ir su juo suderinti, ar jis sutinka įgyvendinti projektą už nustatyto dydžio skiriamų finansavimo lėšų sumą. Jeigu pareiškėjas su tuo nesutinka, paraiška atmetama.

134. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamos finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

135. Valstybės ir regionų projektų tinkamumo finansuoti vertinimą įgyvendinančioji institucija turi organizuoti kaip derybas su pareiškėju, t. y., įgyvendinančiajai institucijai pateikus pastabas dėl paraiškos atitikties bendriesiems reikalavimams, pareiškėjui leidžiama patikslinti paraišką.

136. Jeigu projektas neatitinka bent vieno projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyto reikalavimo, bendrojo reikalavimo arba specialiojo projektų atrankos kriterijaus, įgyvendinančioji institucija turi priimti sprendimą atmesti paraišką, išskyrus šių Taisyklių 121 punkte numatytus atvejus.

137. Jeigu tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, įgyvendinančioji institucija, valstybės ar regiono projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu gali nustatyti pirkimus, kuriuos pareiškėjas turi įvykdyti iki projekto tinkamumo finansuoti vertinimo pabaigos.

138. Jeigu pareiškėjas įvykdo pirkimus savo nuožiūra ar vykdydamas projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą reikalavimą arba įgyvendinančiosios institucijos nurodymu Taisyklių 137 punkte nustatyta tvarka, įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka ir apimtimi, paraiškos vertinimo metu turi įvertinti įvykdyto pirkimo tinkamumą. Nustačiusi, kad pareiškėjas nesilaikė pirkimus reglamentuojančių teisės aktų, įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti projekto išlaidų apskaičiavimo tvarkos aprašą, nustatytą Taisyklių 7 priede, sumažina didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą arba tais atvejais, kai dėl pritaikytos finansinės korekcijos dydžio projektas negali būti įgyvendintas, atmeta paraišką. Toks sprendimas įrašomas projekto tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitoje. Jei didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma buvo sumažinta vertinimo metu, projekto finansavimas dėl tos pačios priežasties negali būti pakartotinai sumažintas projekto įgyvendinimo metu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

139. Jei projektų finansavimo sąlygų apraše nustatomi santykiniai ar procentiniai išlaidų kategorijų (eilučių) dydžio apribojimai nuo projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumos (išskyrus fiksuotąją normą ir Taisyklėse nustatytus išlaidų apribojimus), jie taikomi tik paraiškos vertinimo metu, jei kitaip nenustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

16 skirsnis. Projektų naudos ir kokybės vertinimas

140. Projektų naudos ir kokybės vertinimo metu projektai vertinami pagal atitinkamos veiksmų programos priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytus prioritetinius projektų atrankos kriterijus. Kiekvienam kriterijui nurodomas galimas surinkti maksimalus balų skaičius. Didžiausia projektui galima skirti balų suma turi sudaryti 100 balų. Privalomą surinkti minimalią balų sumą ministerija turi nustatyti projektų finansavimo sąlygų apraše. Projektai, kurie per naudos ir kokybės vertinimo etapą nesurenka nustatytos minimalios balų sumos, nėra tinkami finansuoti ir paraiškos atmetamos.

141. Projektų naudos ir kokybės vertinimui atlikti skiriami 2 vertintojai (informacija apie skirtus vertintojus laikoma konfidencialia, išskyrus atvejus, kai įgyvendinančioji institucija tokią informaciją privalo pateikti Veiksmų programos administravimo taisyklėse nustatytais atvejais).

141¹. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei mokslininkų kvalifikacijos tobulinimo projektų vertinimui atlikti įgyvendinančioji institucija papildomai gali skirti ekspertų grupę (tokia sąlyga turi būti nurodyta projektų finansavimo sąlygų apraše, o ekspertų grupės funkcijos, sprendimų priėmimo, nešališkumo ir konfidencialumo užtikrinimo tvarka turi būti nustatyta ekspertų grupės darbo reglamente arba kitame teisės akte, kurie skelbiami viešai). Ekspertų grupę sudaro ekspertai, neturintys ryšių su vertinamų paraiškų pareiškėjais ar partneriais, t. y. ne mažiau kaip 5 metus neturėję darbo santykių su pareiškėjais ar partneriais ir kurie nėra leidę mokslinių publikacijų kartu su paraiškoje nurodytais tyrėjais. Sudarius projektų sutartis ekspertų grupės sudėtis skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

142. Projektui suteikiamas balas yra dviejų vertintojų suteiktų balų vidurkis. Vertintojui individualiai atlikus projekto naudos ir kokybės vertinimą, turi būti organizuojamas (-i) visų to kvietimo teikti paraiškas vertintojų arba vertinimo komisijos (jeigu ji sudaroma) susitikimas (-ai), kuriame (-iuose) aptariami kiekvieno vertintojo tam tikrai paraiškai suteikti balai ir jų suteikimo argumentai. Atsižvelgdami į aptarimo rezultatus, vertintojai turi teisę patikslinti individualaus paraiškos vertinimo metu paraiškai suteiktus balus. Jeigu įvykus aptarimui individualaus paraiškos vertinimo rezultatai skiriasi tarpusavyje daugiau kaip 10 balų, įgyvendinančioji institucija paskiria papildomą vertintoją. Tokiu atveju paraiškai suteikiamas balas yra dviejų artimiausių balus suteikusių vertintojų balų vidurkis. Jeigu artimiausių balų negalima vienareikšmiškai nustatyti, skaičiuojamas pareiškėjui naudingesnių artimiausių balų vidurkis. Šiame punkte numatytas balų vidurkis neskaičiuojamas, jei projekto naudos ir kokybės vertinimą atlieka Taisyklių 141¹ punkte nurodyta ekspertų grupė. Tokiu atveju ekspertų grupės vertinimas, nurodytas ekspertų grupės posėdžio protokole, kurį pasirašo įgyvendinančiosios institucijos paskirtas ekspertų grupės vadovas, laikomas galutiniu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

143. Jeigu projekto naudos ir kokybės vertinimo metu vertintojams kyla neaiškumų ar trūksta informacijos, įgyvendinančioji institucija per DMS paprašo pareiškėjo per jos nustatytą terminą pateikti paaiškinimus ar trūkstamą informaciją šių Taisyklių 118 punkte nustatyta tvarka. Jeigu pareiškėjas per nustatytą terminą nepateikia trūkstamos informacijos arba pareiškėjo pateiktos informacijos nepakanka, projekto naudos ir kokybės vertinimas atliekamas vadovaujantis tik turima informacija.

144. Projekto naudos ir kokybės vertinimą atlikus po to, kai projekto tinkamumo finansuoti vertinimas jau atliktas, įgyvendinančiosios institucijos sprendimu gali būti pakartotinai atliekamas projekto tinkamumo finansuoti vertinimas, patikslinant nustatytą didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą, didžiausią EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį. Pakartotinis projekto tinkamumo finansuoti vertinimas gali būti atliekamas dėl projekto naudos ir kokybės vertinimo metu priimtų sprendimų, susijusių su projekto veiklų optimizavimu (pavyzdžiui, pagrįstai siūloma atsisakyti dalies projekto veiklų ar jas pakeisti kitomis). Apie pakartotinai atlikto projekto tinkamumo finansuoti vertinimo rezultatus įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja pareiškėją, šių Taisyklių 133 punkte nustatyta tvarka suderina su juo patikslintą didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį.

145. Jei konkurso būdu gautų paraiškų vertinimo metu paaiškėja, kad numatytos projekto veiklos iš esmės sutampa su suplanuotomis ir (ar) įgyvendinamomis kitų projektų veiklomis, dėl kurių finansavimo ir (ar) įgyvendinimo jau yra priimti sprendimai, įgyvendinančioji institucija, pagrindusi, kad tokių veiklų pakartotinis finansavimas yra netikslingas, ir suderinusi su ministerija, gali priimti sprendimą laikyti tokias veiklas netinkamomis finansuoti ir atitinkamai patikslinti paraiškos vertinimo rezultatus (t. y. prireikus pakartoti projekto tinkamumo finansuoti vertinimą ir (arba) projekto naudos ir kokybės vertinimą). Jeigu kelių tam pačiam konkursui pateiktų projektų paraiškų veiklos sutampa, įgyvendinančioji institucija, pagrindusi, kad tokių sutampančių veiklų finansavimas yra netikslingas, ir suderinusi su ministerija, gali priimti sprendimą laikyti tinkama finansuoti tik atlikus naudos ir kokybės vertinimą geriausiai įvertinto projekto tokią veiklą ir atitinkamai patikslinti paraiškų vertinimo rezultatus.

146. Paraiškų vertinimo pabaigoje iki atrinktų projektų ataskaitos pateikimo ministerijai, įgyvendinančioji institucija (arba ministerija, jei taip nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše) organizuoja konkurso būdu gautų paraiškų baigiamąjį vertinimo aptarimą. Aptarime, be ministerijos ir įgyvendinančiosios institucijos atstovų, stebėtojų teisėmis dalyvauja vadovaujančiosios institucijos, partnerių, nurodytų reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnio 1 dalyje, kitų institucijų ir įstaigų atstovai. Vertinimo rezultatų aptarimo grupės sudėtį tvirtina įgyvendinančiosios institucijos (arba ministerijos, jei taip nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše) vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Vertinimo rezultatų aptarimo grupės veiklos principai turi būti nustatyti įsakyme, kuriuo tvirtinama grupės sudėtis, ir (arba) šios grupės darbo reglamente. Asmenys, dalyvaujantys stebėtojų teisėmis, turi būti pasirašę nešališkumo ir konfidencialumo deklaracijas pagal įgyvendinančiosios institucijos arba ministerijos nustatytą formą. Jei aptarimo metu paaiškėja, kad įgyvendinančioji institucija paraiškų vertinimo metu nesivadovavo projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytais reikalavimais, bendraisiais reikalavimais, specialiaisiais ir (ar) prioritetiniais projektų atrankos kriterijais, ministerija savo atstovų balsų dauguma, nurodydama tokio sprendimo motyvus, turi teisę pareikalauti pakartotinai įvertinti paraiškas. Įgyvendinančiosios institucijos ir ministerijos bendru sutarimu vertinimo rezultatų aptarimas gali būti neorganizuojamas, jeigu visoms pagal vieną kvietimą teikti paraiškas įgyvendinančiosios institucijos siūlomoms finansuoti paraiškoms finansuoti užtenka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

17 skirsnis. Projektų atranka ir sprendimas dėl projekto finansavimo

147. Projektų atrankos pabaiga sutampa su paraiškų vertinimo pabaiga:

147.1. Įgyvendinančioji institucija, baigusi valstybės projektų, regionų projektų ar tęstinės projektų atrankos būdu gautų paraiškų vertinimą, pagal darbo grupės formą parengia projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitą ir per SFMIS2014 teikia ją ministerijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

147.2. Kai vertinamos projektų konkurso būdu gautos paraiškos, įgyvendinančioji institucija, baigusi visų pagal vieną kvietimą teikti paraiškas pateiktų projektų konkurso būdu atrinkamų paraiškų vertinimą, pagal darbo grupės formas parengia paraiškų vertinimo ataskaitas: projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitą, projektų naudos ir kokybės vertinimo ataskaitą ir atrinktų projektų ataskaitą. Įgyvendinančioji institucija apie projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitos ir projektų naudos ir kokybės vertinimo ataskaitos parengimą per SFMIS2014 informuoja ministeriją, o atrinktų projektų ataskaitą per SFMIS2014 teikia

ministerijai. Jeigu visose pagal vieną kvietimą pateiktose paraiškose arba paraiškose, kurių projekto tinkamumo finansuoti vertinimas atliktas, prašoma bendra lėšų suma neviršija šiam kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, įgyvendinančioji institucija paraiškų vertinimo ataskaitas gali rengti dalimis, užtikrindama Taisyklių 5 punkte išdėstytų principų laikymąsi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

148. Projektų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaitoje turi būti pateikta:

148.1. bendra informacija apie veiksmų programos priemonę ir kvietimą teikti paraiškas (taikoma tik projektų konkurso arba tęstinės projektų atrankos būdu atrenkamiems projektams);

148.2. paraiškų, kurios atlikus tinkamumo finansuoti vertinimą buvo įvertintos teigiamai, sąrašas, nurodant įgyvendinančiosios institucijos nustatytą ir šių Taisyklių 133 punkte nustatyta tvarka su pareiškėju suderintą didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį;

148.3. paraiškų, kurios atlikus tinkamumo finansuoti vertinimą buvo atmestos, sąrašas;

148.4. paraiškų, kurių tinkamumo finansuoti vertinimas nebuvo atliktas (vadovaujantis šių Taisyklių 115 punktu), sąrašas.

149. Projektų naudos ir kokybės vertinimo ataskaitoje turi būti pateiktas įvertintų paraiškų sąrašas, išdėstytas pagal šio vertinimo metu paraiškoms suteiktų balų skaičių (nuo didžiausio iki mažiausio), nurodant pagal kiekvieną prioritetinį projektų atrankos kriterijų paraiškai suteiktą balų skaičių.

150. Atrinktų projektų ataskaitoje turi būti nurodyta:

150.1. paraiškų, kurioms įgyvendinančioji institucija rekomenduoja skirti finansavimą, sąrašas, išdėstytas pagal projektų naudos ir kokybės vertinimo metu gautų balų skaičių (nuo didžiausio iki mažiausio), nurodant didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį;

150.2. paraiškų, kurios nebuvo atmestos atlikus projektų tinkamumo finansuoti vertinimą bei naudos ir kokybės vertinimą, tačiau joms finansuoti nepakanka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, sąrašas, išdėstytas pagal projektų naudos ir kokybės vertinimo metu paraiškai suteiktų balų skaičių (nuo didžiausio iki mažiausio).

151. Kai projektams, surinkusiems vienodą balų skaičių, finansuoti nepakanka kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, pirmenybė suteikiama projektams, surinkusiems daugiau balų pagal pirmąjį projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą prioritetinį projektų atrankos kriterijų, o jei projektai vienodai įvertinti pagal šį prioritetinį kriterijų, pirmenybė suteikiama projektams, surinkusiems daugiau balų pagal kitą iš eilės nurodytą prioritetinį kriterijų. Jei pagal visus prioritetinius projektų atrankos kriterijus tokie projektai įvertinti vienodai, įgyvendinančioji institucija atrinktų projektų ataskaitoje nurodo juos teigiamai įvertintų projektų, kuriems finansuoti neužteko kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos, sąrašą.

152. Ministerija, nustatiusi, kad jai pateiktos paraiškų vertinimo ataskaitos užpildytos netinkamai, turi apie tai per SFMIS2014 informuoti įgyvendinančiąją instituciją ir nustatyti terminą, per kurį įgyvendinančioji institucija turi jas pataisyti.

153. Sprendimą dėl projekto finansavimo priima ministerija, vadovaudamasi projektų vertinimo ir atrankos rezultatais, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo šių Taisyklių 147 punkte nurodytų dokumentų gavimo dienos.

154. Sprendime dėl projekto finansavimo nurodoma:

154.1. teisinis pagrindas finansuoti projektą arba jo nefinansuoti (įgyvendinančiosios institucijos patvirtintos paraiškų vertinimo ataskaitos ir kiti teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas sprendimas dėl projekto finansavimo);

154.2. projektas arba sąrašas projektų, kurie finansuojami, ir lėšų, skiriamų kiekvienam projektui, didžiausias dydis (pagal darbo grupės formą);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

154.3. projektas arba sąrašas projektų, kurie nefinansuojami (sprendimas nefinansuoti projekto nėra priimamas, jei įgyvendinančioji institucija, vertindama paraišką, priėmė sprendimą atmesti paraišką) (pagal darbo grupės formą);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

154.4. projektas arba sąrašas projektų, kurie įrašomi į rezervinių projektų sąrašą (kai vykdomas projektų konkursas arba tęstinė projektų atranka) (pagal darbo grupės formą);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

154.5. sprendimo dėl projekto finansavimo apskundimo tvarka.

155. Kai vykdomas projektų konkursas arba tęstinė projektų atranka, rezervinių projektų sąrašas sudaromas, jei ministerija, įvertinusi pagal kvietimą teikti paraiškas skirtos lėšų sumos likutį ir prašomą skirti finansavimo lėšų sumą pagal teigiamai įvertintas paraiškas, kurioms finansuoti neužteko lėšų, nusprendžia, kad ateityje bus galimybių šiam kvietimui teikti paraiškas skirti papildomą lėšų sumą. Į rezervinių projektų sąrašą projektai įrašomi ta pačia eile, kaip jie buvo išdėstyti atrinktų projektų ataskaitoje (vykdant tęstinę projektų atranką – pagal paraiškų pateikimo eilę). Priėmusi sprendimus dėl papildomos lėšų sumos skyrimo kvietimui teikti paraiškas, ministerija gali priimti sprendimą finansuoti projektus iš rezervinių projektų sąrašo, laikydamosi nustatytos projektų eilės. Jei ministerija nusprendžia papildomos lėšų sumos kvietimui teikti paraiškas neskirti arba skirti jų mažiau, nei reikia į rezervinių projektų sąrašą įrašytiems projektams finansuoti, ji turi priimti sprendimą nefinansuoti tų projektų, kuriems neužteko kvietimui teikti paraiškas skirtos lėšų sumos ar skiriamos papildomos lėšų sumos. Jeigu skiriamos papildomos lėšų sumos neužtenka visiems pagal prioritetinius projektų atrankos kriterijus vienodai įvertintiems projektams, nėra finansuojamas nė vienas iš tų projektų.

156. Prieš priimdama sprendimą dėl į rezervinį projektų sąrašą įtraukto projekto finansavimo, jei yra aplinkybių, darančių įtaką sprendimui dėl projekto finansavimo, ministerija turi kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją, kad ji patikrintų, ar nepasikeitė projekto įgyvendinimo sąlygos, dėl kurių šio projekto nebūtų galima įgyvendinti visa apimtimi. Tokiu atveju įgyvendinančioji institucija gali, o jei nuo sprendimo įtraukti projektą į rezervinių projektų sąrašą praėjo daugiau nei 6 mėnesiai, turi iš naujo atlikti šio projekto tinkamumo finansuoti vertinimą.

157. Ministerija per SFMIS2014 pateikia įgyvendinančiajai institucijai, o dėl regionų projektų – taip pat Regioninės plėtros departamentui, sprendimą dėl projekto finansavimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, kartu nurodydama, iš kokių Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programų priemonių lėšų yra finansuojamas projektas, t. y. nurodo priemonių pavadinimus ir kodus, taip pat ekonominės biudžeto pajamų ir asignavimų klasifikacijos (toliau – ekonominė klasifikacija) ir funkcinės asignavimų klasifikacijos (toliau – funkcinė klasifikacija) kodus. Vienam projektui nurodomas vienas ekonominės klasifikacijos kodas pagal didžiąją projekto numatomų patirti išlaidų dalį. Pasikeitus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos priemonės, iš kurios lėšų yra finansuojamas projektas, kodui ar pavadinimui, ekonominės ir funkcinės klasifikacijos kodui, ministerija per 7 dienas apie pasikeitimus per SFMIS2014 informuoja įgyvendinančiąją instituciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

158. Įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo ministerijos sprendimo dėl projekto finansavimo gavimo dienos per DMS pateikia sprendimą dėl projekto finansavimo jame nurodytiems pareiškėjams.

159. Ministerija sprendimą dėl projekto finansavimo turi pripažinti netekusiu galios ne vėliau kaip per 14 dienų nuo įgyvendinančiosios institucijos informacijos, kad pareiškėjas per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą nepasirašė projekto sutarties arba atsisakė ją pasirašyti, gavimo per SFMIS2014 dienos.

160. Jei dėl objektyvių priežasčių pareiškėjas ar projekto vykdytojas prašo leidimo perleisti projekto vykdytojo teises ir pareigas kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui, įgyvendinančioji institucija, įvertinusi priežastis ir teisių perėmėjo tinkamumą pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus, apie tai per SFMIS2014 informuoja ministeriją. Jei įgyvendinančioji institucija siūlo patenkinti šį pareiškėjo ar projekto vykdytojo prašymą, ministerija gali pakeisti sprendimą dėl projekto finansavimo, skirdama projekto finansavimo lėšas pareiškėjo ar projekto vykdytojo teises ir pareigas perėmusiam juridiniam ar fiziniam asmeniui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

161. Informaciją apie priimtus sprendimus dėl projektų finansavimo ir kiekvienam projektui skirtų finansavimo lėšų sumą ministerija skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt ne vėliau kaip per 7 dienas nuo šių sprendimų priėmimo dienos, papildydama paskelbtą informaciją, nurodytą šių Taisyklių 99 punkte. Vykdam projektų konkursą ir tęstinę projektų atranką taip pat skelbiama bendra pagal kvietimą teikti paraiškas paskirstytų finansavimo lėšų suma.

IV SKYRIUS. PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

18 skirsnis. Projekto sutarties sudarymas

162. Su pareiškėju, kurio projektą nuspręsta bendrai finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų, įgyvendinančioji institucija raštu sudaro dvišalę projekto sutartį. Veiksmų programos administravimo taisyklėse nustatytais atvejais, kai tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, gali būti sudaromos trišalės projekto sutartys tarp pareiškėjo, įgyvendinančiosios institucijos ir ministerijos. Projekto sutartis sudaroma su pareiškėju, pateikusių paraišką, išskyrus šių Taisyklių 160 punkte nurodytą atvejį. Su pareiškėju sudarius sutartį, pareiškėjas tampa projekto vykdytoju.

163. Tuo atveju, jeigu projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais), projekto vykdytojas atstovauja visiems partneriams projekto sutarties vykdymo ir projekto įgyvendinimo klausimais ir privalo užtikrinti, kad partneris (-iai) būtų tinkamai informuotas (-i) apie jo (jų) pareigas, susijusias su projekto sutarties vykdymu ir projekto įgyvendinimu, taip pat laikytusi visų su projekto įgyvendinimu susijusių įsipareigojimų, nustatytų projekto sutartyje ir Taisyklėse. Iki projekto sutarties pasirašymo projekto vykdytojas su partneriu (-iais) sudaro sutartį, kurioje nustato tarpusavio teises ir pareigas įgyvendinant projektą, išskyrus atvejus, kai projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

164. Projektų sutartys gali būti sudaromos iki 2020 m. gruodžio 31 dienos. Ministerijai suderinus su vadovujančiąja institucija, galutinis projektų sutarčių sudarymo terminas gali būti pratęstas.

165. Projekto sutartis susideda iš projekto sutarties sąlygų ir nustatytos formos priedų. Šių Taisyklių II, IV, VI ir VII skyriuose yra pateikiamos bendrosios projekto sutarties sąlygos, kurios yra vienodos visų projektų sutartims. Specialiosios projekto sutarties sąlygos pritaikomos pagal tam tikrą projektą, neprieštaraujant šiose Taisyklėse ir projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytiems reikalavimams ir laikantis su projektų finansavimo sąlygų aprašu patvirtintos arba, jei su projektų finansavimo sąlygų aprašu nepatvirtinta, šių Taisyklių 4 priede nustatytos projekto sutarties formos, kuri taip pat yra skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt, reikalavimų. Atsižvelgiant į paraiškų vertinimo metu ir prieš skiriant finansavimą projektams iškilusį poreikį nustatyti papildomus projektų įgyvendinimo reikalavimus, į projektų sutarčių sąlygas gali būti įtraukiamos papildomos specialiosios sąlygos, kurias įgyvendinančioji institucija per SFMIS2014 suderina su ministerija, kai planuojama sudaryti trišalę sutartį. Ministerija per 7 dienas nuo įgyvendinančiosios institucijos pranešimo gavimo per SFMIS2014 dienos pateikia savo pritarimą arba pastabas dėl projekto sutarties sąlygų įtraukimo.

166. Gavusi ministerijos sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą (jeigu sudaroma trišalė projekto sutartis, sutarties projektas taip pat teikiamas ministerijai pasirašyti per 7 dienas nuo pateikimo dienos) ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą, kuris turi būti ne trumpesnis nei 14 dienų. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu pratęsti projekto sutarties pasirašymo terminą. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis, ir jei šis prašymas neprieštaruoja projektų finansavimo sąlygų aprašui, turi teisę pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą ir apie savo sprendimą privalo informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 7 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

167. Įgyvendinančioji institucija, prieš pateikdama projekto sutarties projektą pareiškėjui pasirašyti, per DMS projekto sutarties projektą gali pateikti pareiškėjui (trišalės sutarties projektą – ir ministerijai per SFMIS2014), kad būtų papildyta ir (arba) patikslinta projekto sutartyje nurodyta informacija. Pareiškėjas (teikiant trišalės sutarties projektą – ir ministerija) privalo papildyti ir (arba) patikslinti informaciją per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą (ne trumpesnį nei 7 dienas).

168. Jeigu pareiškėjas atsisako pasirašyti projekto sutartį ar per nustatytą terminą jos nepasirašo, įgyvendinančioji institucija per 7 dienas nuo šios informacijos gavimo dienos arba nustatyto termino pabaigos per SFMIS2014 apie tai informuoja ministeriją (jei tai regiono projektas, – Regioninės plėtros departamentą), o per DMS informuoja pareiškėją, kad pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį neteko galios. Tokiu atveju ministerija priima sprendimą Taisyklių 159 punkte nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

169. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo projekto sutarties pasirašymo dienos informaciją apie pasirašytą projekto sutartį pateikia svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodydama projekto vykdytoją ir projekto įgyvendinimo vietos savivaldybę, projekto pavadinimą, projekto kodą, bendrą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą, projektui skirtų finansavimo lėšų sumą ir ES struktūrinių fondų lėšų sumą, projekto sutarties pasirašymo datą, numatomą projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos datą ir pateikdama trumpą projekto aprašymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

170. Įgyvendinančioji institucija per 7 dienas nuo projekto sutarties pasirašymo dienos per SFMIS2014 informuoja ministeriją (įgyvendinant regiono projektą – ir Regioninės plėtros departamentą) apie pasirašytą projekto sutartį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

19 skirsnis. Projekto sutarties keitimas ir nutraukimas

171. Projekto sutarties keitimai, sutarties nutraukimas yra vykdomi per DMS.

172. Projekto vykdytojas privalo per DMS informuoti įgyvendinančiąją instituciją apie įvykusius arba numatomus projekto planuoto įgyvendinimo nukrypimus, dėl kurių keičiasi projekto apimtis, projekto išlaidos, pratęsiamas projekto įgyvendinimo laikotarpis ar kitaip keičiasi projektas ar projekto sutartyje nustatyti projekto vykdytojo įsipareigojimai.

173. Ministerija taip pat gali informuoti įgyvendinančiąją instituciją apie įvykusius arba numatomus projekto planuoto įgyvendinimo nukrypimus, kuriuos įgyvendinančioji institucija privalo įvertinti šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka.

174. Įgyvendinančioji institucija įvertina iš projekto vykdytojo, ministerijos ar kitų šaltinių gautą informaciją ir, jeigu nurodyti projekto planuoto įgyvendinimo nukrypimai yra negalimi, per 14 dienų nuo informacijos gavimo dienos per DMS apie tai informuoja projekto vykdytoją, įpareigodama imtis priemonių nukrypimams ištaisyti. Tais atvejais, kai įgyvendinančiajai institucijai reikia kreiptis į kitas institucijas ar įstaigas, šiame Taisyklių punkte arba šių Taisyklių 175 punkte nurodytas terminas, per kurį įgyvendinančioji institucija turi išnagrinėti gautą informaciją apie projekto planuoto įgyvendinimo nukrypimus, pagrįstais atvejais gali būti pratęstas ir apie tai informuojamas projekto vykdytojas (jeigu informacija buvo gauta iš projekto vykdytojo).

175. Įvertinusi iš projekto vykdytojo, ministerijos ar kitų šaltinių gautą informaciją, įgyvendinančioji institucija gali inicijuoti projekto sutarties keitimą, jeigu nurodyti projekto planuoto įgyvendinimo nukrypimai yra galimi. Per 14 dienų nuo informacijos gavimo dienos įgyvendinančioji institucija per DMS projekto sutarties keitimo sąlygas pateikia projekto vykdytojui pasirašyti arba patvirtinti. Jeigu atliekamas projekto sutarties keitimas šių Taisyklių 178 punkte nurodytais atvejais, įgyvendinančioji institucija minėtus veiksmus atlieka per 30 dienų. Kai keičiama trišalė projekto sutartis, projekto sutarties keitimo sąlygos taip pat teikiamos ministerijai pasirašyti arba patvirtinti per 7 dienas nuo jų pateikimo dienos, išskyrus šių Taisyklių 182 punkte nurodytus atvejus.

176. Įgyvendinančiajai institucijai paprašius, projekto vykdytojas turi pateikti dokumentus, kuriais pagrindžiama šių Taisyklių 172 ir (ar) 173 punktuose nurodyta informacija, ir (arba) papildomą informaciją, reikalingą sprendimui dėl projekto sutarties keitimo priimti.

177. Jeigu projekto sutarties keitimas atitinka vieną iš šių Taisyklių 178 punkte nurodytų aplinkybių, jis laikomas esminiu keitimu, kurį įgyvendinančioji institucija turi suderinti su ministerija šių Taisyklių 180 arba 181 punkte nustatyta tvarka. Neatitinkantys nė vienos iš šių Taisyklių 178 punkte nurodytų aplinkybių projekto sutarties keitimai laikomi neesminiais.

178. Projekto sutarties esminiai pakeitimai yra atliekami, kai:

178.1. projekto įgyvendinimo laikotarpis pratęsiamas ilgiau, nei numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, arba ilgiau nei 6 mėnesiams, jeigu projektų finansavimo sąlygų apraše šio laikotarpio pratęsimo sąlyga neaptarta;

178.2. mažinamos projekto sutartyje nustatytos projekto stebėsenos rodiklių reikšmės. Įgyvendinant iš ESF lėšų bendrai finansuojamus projektus, stebėsenos rodiklių pradinės reikšmės mažinamos daugiau kaip 10 procentų;

178.3. keičiasi projekto veiklos ir (ar) techniniai sprendimai, turintys esminę įtaką projekto apimčiai, tikslams ir uždaviniams;

178.4. perleidžiamos projekto vykdytojo teisės ir pareigos kitam asmeniui arba valstybės projektui įgyvendinti įtraukiami nauji arba keičiami esami partneriai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

178.5. leidžiama panaudoti įgyvendinant projektą sutaupytas lėšas šių Taisyklių 20 skirsnyje nurodytais atvejais.

179. Jei keičiami projekto sutarties duomenys apie projekto vykdytojo atsakingus asmenis, taip pat įgyvendinančiosios institucijos (vykdant trišales sutartis – ir ministerijos), projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) pavadinimas (-ai), adresas (-ai), kita kontaktinė informacija ar projekto sąskaitos numeris, projekto sutarties šalims užtenka apie tai informuoti vienai kitą per DMS (apie tokius trišalės sutarties pakeitimus įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas informuoja ministeriją per SFMIS2014). Projekto sutartis laikoma pakeista nuo tokios informacijos gavimo iš duomenis keičiančios projekto sutarties šalies dienos.

180. Šių Taisyklių 178 punkte nurodytais atvejais įgyvendinančioji institucija per SFMIS2014 informuoja ministeriją apie poreikį pakeisti projekto sutartį. Ministerija per 14 dienų per SFMIS2014 pritaria sutarties keitimui, pritaria tik daliai keitimo arba jam nepritaria (nepritardama projekto sutarties keitimui nurodo nepritarimo priežastis). Jeigu ministerija projekto sutarties keitimui nepritaria, įgyvendinančioji institucija per DMS apie tai informuoja projekto vykdytoją.

181. Kai vykdomos dvišalės projektų sutartys, ministerija gali iš anksto pritarti projektų sutarčių keitimams šių Taisyklių 178 punkte nurodytais atvejais.

182. Kai vykdomos trišalės projektų sutartys, sutarčių neesminius keitimus atlieka įgyvendinančioji institucija, apie atliktą sutarties keitimą per SFMIS2014 informuodama ministeriją. Ministerija gali iš anksto pritarti, kad įgyvendinančioji institucija tokiu pat būdu atliktų sutarčių esminius keitimus. Tokiu atveju trišalių sutarčių keitimai atliekami šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka, kaip dvišalių sutarčių keitimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

183. Įgyvendinančioji institucija, priimdama sprendimą dėl projekto sutarties keitimo, ir (arba) ministerija, pritarinama arba nepritardama projekto sutarties keitimui, atsižvelgia į šias aplinkybes:

183.1. ar pakeitus projekto sutartį bus pasiekti projekto tikslai (įgyvendinančioji institucija ir (arba) ministerija turi atsižvelgti į aplinkybes, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti teikdamas paraišką, taip pat įvertinti numatomo projekto sutarties pakeitimo įtaką projektui taikytiems atrankos kriterijams);

183.2. ar dar neįgyvendinus projekto veiklų projekto sutartyje nustatyta stebėsenos rodiklio reikšmė mažinama dėl mažesnės projekto veiklos (-ų) apimties (-čių) arba dėl veiksmų, kurių įtakos projekto vykdytojas negali sumažinti (tokiu atveju projekto sutartis gali būti keičiama; projekto sutartis nėra keičiama, jei dar neįgyvendinus projekto veiklų projekto sutartyje nustatyta stebėsenos rodiklio reikšmė mažinama dėl veiksmų, kurių įtaką projekto vykdytojas dar gali sumažinti, arba dar nėra galimybės nustatyti, kad įgyvendinus visas projekto veiklas ir (arba) rodiklio pasiekimo momentu nebus pasiekta projekto sutartyje nustatyta rodiklio reikšmė);

183.3. ar įgyvendinus projekto veiklas galutiniame mokėjimo prašyme arba ataskaitoje po projekto finansavimo pabaigos nurodyta, kad projekto sutartyje nustatyta rodiklio reikšmė nepasiekta (tokiais atvejais projekto sutartis nėra keičiama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

184. Vertindama gautą informaciją apie projekto įgyvendinimo nukrypimus, įgyvendinančioji institucija turi įvertinti jų įtaką projektui skirtų finansavimo lėšų dydžiui, projekto tinkamumui finansuoti ir projekto atitikčiai šių Taisyklių 77 punkto reikalavimams. Nustačiusi, kad projektui turi būti skirta mažiau projekto finansavimo lėšų, nei numatyta projekto sutartyje, įgyvendinančioji institucija gali tai įtraukti į projekto sutarties keitimo sąlygas arba atlikti vienašalį projekto sutarties keitimą, vadovaudamasi šių Taisyklių 187.1 papunkčiu. Atlikusi projekto sutarties keitimą, kuriuo buvo sumažinta projekto sutartyje nurodyta projektui skirtų finansavimo lėšų suma, įgyvendinančioji institucija prireikus inicijuoja išmokėtų projektui skirtų finansavimo lėšų dalies sugražinimą, vadovaudamasi šių Taisyklių 26 skirsniu.

185. Jeigu reikia, įgyvendinančioji institucija projekto vykdytojui per DMS nurodo, kokius veiksmus ir per kokį terminą jis turi atlikti, kad būtų padarytas projekto sutarties pakeitimas. Jeigu projekto vykdytojas per nurodytą terminą nepasirašo (nepatvirtina) projekto sutarties pakeitimo arba neatlieka kitų nurodytų veiksmų, laikoma, kad jis nesutiko su pasiūlytu projekto sutarties keitimu.

186. Projekto sutarties pakeitimo nuostatos taikomos iki projekto sutarties pakeitimo atsiradusiems šalių santykiams, jei projekto sutarties pakeitime nenustatoma kitaip.

187. Įgyvendinančioji institucija turi teisę vienašaliu sprendimu pakeisti projekto sutartį, kai:

187.1. mažėja projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma, didžiausia EK tinkamų deklaruoti išlaidų suma ir (arba) didžiausias galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydis šių Taisyklių 184, 210, 258, 329, 445, 447, 479 punktuose nurodytais atvejais ir dėl to reikia sumažinti projekto sutartyje nurodytą projektui skirtų finansavimo lėšų dydį;

187.2. keičiasi Lietuvos Respublikos ir (ar) ES teisės aktai, dėl kurių reikia keisti projekto sutartį (įskaitant projektų finansavimo sąlygų aprašą, kai jis keičiamas šių Taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais ir kai jį keičiant nurodoma, kad pakeitimai taikomi įgyvendinamiems projektams);

187.3. ministerija pakeičia sprendimą dėl projekto finansavimo šių Taisyklių 111 punkte nustatytais atvejais.

188. Įgyvendinančioji institucija, priėmusi vienašalį sprendimą pakeisti projekto sutartį, jį per DMS siūnia projekto vykdytojui ir apie tai per SFMIS2014 informuoja ministeriją (įgyvendinant regionų projektus – ir Regioninės plėtros departamentą). Projekto vykdytojui nevykdant projekto sutarties sąlygų vienašališkai pakeitus projekto sutartį, projekto sutartis gali būti nutraukiama Taisyklių 192 punkte nustatyta tvarka. Projekto sutartis negali būti nutraukiama, jeigu Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje ar teisme Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka yra nagrinėjamas projekto vykdytojo skundas dėl įgyvendinančiosios institucijos priimto vienašalio sprendimo dėl projekto sutarties pakeitimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

189. Keičiant projekto sutartį šalių sutarimu arba priimant vienašalį sprendimą pakeisti projekto sutartį šių Taisyklių 187.1 ir 187.2 papunkčiuose nurodytais atvejais, sprendimas dėl projekto finansavimo nėra keičiamas, išskyrus atvejus, kai šiose Taisyklėse nustatyta kitaip.

190. Įgyvendinančioji institucija, suderinusi su ministerija, turi teisę nutraukti projekto sutartį Taisyklių 188 punkte nustatytais atvejais, priėmusi Taisyklių 314.5 papunktyje nurodytą sprendimą dėl pažeidimo, taip pat kitais atvejais, kai projekto vykdytojas nevykdo projekto sutarties sąlygų. Projekto sutartis nutraukiama, jeigu yra įsiteisėjusi teismo nutartis dėl bankroto

bylos projekto vykdytojui iškėlimo (išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojo teisės ir pareigos perleidžiamos kitam asmeniui Taisyklių 160 punkte nustatyta tvarka).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

191. Įgyvendinančioji institucija, ketindama nutraukti projekto sutartį, per SFMIS2014 informuoja ministeriją apie poreikį nutraukti sutartį. Ministerija per 14 dienų gali pateikti įgyvendinančiajai institucijai papildomą informaciją, kurią būtina įvertinti prieš projekto sutarties nutraukimą. Kai įgyvendinančioji institucija išnagrinėja gautą informaciją ir nusprendžia, kad ji nedaro įtakos sprendimui nutraukti projekto sutartį (t. y. projektas negali būti tinkamai baigtas įgyvendinti, o projekto išlaidos nėra tinkamos deklaruoti EK), arba kai ministerija per nustatytą terminą nepateikia papildomos informacijos, įgyvendinančioji institucija priima sprendimą dėl projekto sutarties nutraukimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

192. Įgyvendinančioji institucija, priėmusi sprendimą nutraukti projekto sutartį Taisyklių 188 ir 190 punktuose nurodytais atvejais, pradeda projekto sutarties nutraukimo procedūrą: per DMS informuoja projekto vykdytoją apie pradėtą projekto sutarties nutraukimo procedūrą ir nustato ne trumpesnę kaip 14 dienų terminą, per kurį projekto vykdytojas gali pateikti motyvuotus paaiškinimus. Kai įgyvendinančioji institucija išnagrinėja gautą informaciją arba kai projekto vykdytojas per nustatytą terminą nepateikia motyvuotų paaiškinimų (po termino gauti paaiškinimai nėra nagrinėjami), įgyvendinančioji institucija priima sprendimą dėl projekto sutarties nutraukimo. Sprendimas nutraukti projekto sutartį gali būti priimtas ne anksčiau kaip po 30 dienų nuo projekto vykdytojo informavimo apie pradėtą projekto sutarties nutraukimo procedūrą per DMS dienos. Savo sprendimą įgyvendinančioji institucija per DMS siunčia projekto vykdytojui. Priimdama sprendimą nutraukti projekto sutartį, įgyvendinančioji institucija inicijuoja išmokėtų projektui skirtų finansavimo lėšų grąžinimą, vadovaudamasi Taisyklių 26 skirsnio nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

193. Projekto vykdytojas turi teisę atsisakyti vykdyti projekto sutartį apie tai informuodamas įgyvendinančiąją instituciją per DMS (jei projektas atrinktas valstybės ar regiono projektų planavimo būdu, įgyvendinančioji institucija per SFMIS2014 apie tai informuoja ministeriją, o apie regiono projektą – ir Regioninės plėtros departamentą). Jeigu projekto vykdytojui buvo išmokėta projektui skirtų finansavimo lėšų, projekto sutartis gali būti nutraukta tik po to, kai išmokėtos projektui skirtos finansavimo lėšos susigražinamos iš projekto vykdytojo vadovaujantis Taisyklių 26 skirsniu. Šiame Taisyklių punkte nustatytu atveju sprendimą nutraukti projekto sutartį įgyvendinančioji institucija priima per 30 dienų (jei grąžinamos išmokėtos projektui skirtos finansavimo lėšos) ir per DMS informuoja projekto vykdytoją, kad projekto sutartis nustojo galioti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

194. Įgyvendinančioji institucija per SFMIS2014 informuoja atsakingą ministeriją apie užbaigtas Taisyklių 192 ir 193 punktuose nustatytas projekto sutarties nutraukimo procedūras. Ministerija, gavusi informaciją apie nutrauktą projekto sutartį, pripažįsta sprendimą dėl projekto finansavimo netekusiu galios. Jei projektas yra įtrauktas į regiono projektų sąrašą, įgyvendinančioji institucija per SFMIS2014 apie pradėtas ir užbaigtas projekto sutarties

nutraukimo procedūras taip pat informuoja Regioninės plėtros departamentą. Regiono plėtros taryba, gavusi informaciją apie nutrauktą projekto sutartį, išbraukia projektą iš regionų projektų sąrašo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

195. Projekto sutartis gali būti keičiama ir nutraukiama šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka nuo projekto sutarties pasirašymo dienos iki visų projekto sutartį pasirašiusių šalių įsipareigojimų pagal projekto sutartį įvykdymo dienos, t. y. projekto įgyvendinimo laikotarpiu, poprojektiniu laikotarpiu ir dokumentų saugojimo laikotarpiu, kuris nustatomas vadovaujantis šių Taisyklių 42 skirsniu.

20 skirsnis. Papildomas įgyvendinamo projekto finansavimas ir sutaupytų lėšų panaudojimas

196. Papildomas finansavimas projektui gali būti skiriamas vadovaujantis šių Taisyklių 5 punkte nurodytais principais. Įgyvendinami projektai gali būti papildomai finansuojami šiais atvejais:

196.1. valstybės ar regiono projektą numatoma įgyvendinti didesnės apimties: pasiekti daugiau kiekybinių rezultatų ir (ar) įgyvendinti daugiau veiklų, jeigu dėl didesnės apimties projektas duotų daugiau socialinės ir (ar) ekonominės naudos, taip pat geriau prisidėtų prie veiksmų programos tikslų įgyvendinimo;

196.2. dėl objektyvių priežasčių, kurios atsirado valstybės ar regiono projekto įgyvendinimo metu ir kurių nebuvo įmanoma numatyti paraiškos rengimo, vertinimo, projekto atrankos ir sprendimo dėl projekto finansavimo priėmimo metu, padidėja projekto sutartyje numatytais veiksniams įgyvendinti nustatytą projekto tinkamą finansuoti išlaidų suma;

196.3. didinama valstybės ar regiono projekto finansuojamoji dalis, kai projekto tinkamą finansuoti išlaidų suma nesikeičia;

196.4. atsiranda išlaidų, kurios susidaro projekto įgyvendinimo metu dėl ministerijos ir (arba) įgyvendinančiosios institucijos keliamų papildomų su projekto įgyvendinimu susijusių reikalavimų (pavyzdžiui, kai prašoma pateikti pažymą, turto vertinimo ataskaitą ar kt.), kurie nebuvo keliami paraiškos teikimo metu;

196.5. su tarptautiniais partneriais įgyvendinamos naujos tarptautinių projektų veiklos pagal Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijoje, patvirtintoje EK 2012 m. kovo 23 d. komunikatu Nr. COM(2012) 128 (toliau – ES Baltijos jūros strategija), numatytus tikslus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

197. Šių Taisyklių 196 punkte numatytais atvejais papildomas finansavimas projektui gali būti skiriamas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

197.1. projekto vykdytojas, vadovaudamasis ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktais, ėmėsi priemonių, galinčių sumažinti papildomas išlaidas;

197.2. *Neteko galios nuo 2016-11-26*

Punkto naikinimas:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

197.3. projekto vykdytojui nėra apmokėtos galutiniame mokėjimo prašyme nurodytos išlaidos;

197.4. skyrus papildomą finansavimą nebus viršytas didžiausias galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydis, jei jis nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše, ir projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytas regiono projektams skirtų lėšų limitas;

197.5. papildomas finansavimas skiriamas finansuoti toms projekto veiklos išlaidoms, kurios nebuvo pripažintos netinkamomis finansuoti nustačius pažeidimą, vadovaujantis šių Taisyklių 25 skirsniu;

197.6. papildomas finansavimas skiriamas finansuoti toms veiklos išlaidoms, kurios atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus;

197.7. papildomas finansavimas skiriamas neviršijant priemonių įgyvendinimo plane atitinkamai veiksmų programos priemonei numatyto finansavimo, išskyrus atvejus, kai ministerijai veiksmų programos priede suteikta teisė prisiimant išipareigojimus pagal sudarytas projektų sutartis viršyti priemonių įgyvendinimo plane veiksmų programos priemonei ar prioritetui numatytą finansavimą;

197.8. projekto vykdytojas išipareigoja įgyvendinti papildomus informavimo apie projektą veiksmus, jeigu skyrus papildomą finansavimą pasikeičia privalomiems informavimo apie projektą veiksams taikomi reikalavimai, nustatyti šių Taisyklių 37 skirsnyje.

198. Papildomus reikalavimus dėl papildomo finansavimo skyrimo gali nustatyti ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše.

199. Projekto vykdytojas, išskyrus regionų projektų vykdytojus, siekdamas gauti papildomą finansavimą, raštu kreipiasi į ministeriją. Ministerija, išnagrinėjusi projekto vykdytojo prašymą ir įvertinusi, ar papildomas finansavimas atitiktų šių Taisyklių 197.7 papunktyje nurodytą sąlygą (šių Taisyklių 196.1 ir 196.5 papunkčiuose nurodytais atvejais, taip pat įvertinusi, ar planuojamos papildomai finansuoti veiklos atitinka šių Taisyklių 37 punkto sąlygas), apie preliminarų pritarimą skirti papildomą finansavimą informuoja raštu projekto vykdytoją ir įgyvendinančiąją instituciją. Projekto vykdytojas, gavęs ministerijos preliminarų pritarimą, per DMS įgyvendinančiajai institucijai teikia prašymą skirti papildomą finansavimą projektui.

200. Savivaldybės vykdomoji institucija dėl regiono projekto vykdytojo, siekiančio gauti papildomą finansavimą, raštu kreipiasi į regiono plėtros tarybą. Jei regiono plėtros taryba (Taisyklių 196.1 ir 196.5 papunkčiuose nurodytais atvejais užtikrindama, kad planuojamos papildomai finansuoti veiklos atitinka Taisyklių 49 punkto sąlygas) priima sprendimą tenkinti prašymą, ji, vadovaudamasi Taisyklių 56 punktu, pakeičia regiono projektų sąrašą, nustatydamas didesnę projektui numatomų skirti finansavimo lėšų sumą, ir apie tai Regioninės plėtros departamentas, vadovaudamasis Taisyklių 52 punktu, informuoja atsakingas institucijas ir raštu informuoja savivaldybės vykdomąją instituciją ir projekto vykdytoją. Regiono plėtros tarybai pakeitus regiono projektų sąrašą, projekto vykdytojas per DMS teikia įgyvendinančiajai institucijai prašymą skirti papildomą finansavimą projektui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

201. Ministerija ir regiono plėtros taryba, laikydamosi skaidrumo ir lygiateisiškumo principų, gali iš anksto raštu įgyvendinančiajai institucijai pritari arba nepritari papildomam projektų finansavimui rašte nustatytais atvejais.

202. Kartu su prašymu skirti papildomą finansavimą projekto vykdytojas turi pateikti dokumentus, kuriais pagrįdžiama, kad tenkinamos papildomo finansavimo skyrimo sąlygos, nustatytos šių Taisyklių 196 ir 197 punktuose, arba paaiškinimus ir kitą informaciją, kurie, jo manymu, yra svarbūs sprendimui dėl papildomo finansavimo skyrimo priimti. Dokumentų, kurie buvo anksčiau pateikti įgyvendinančiajai institucijai, pakartotinai teikti nereikia.

203. Įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi šių Taisyklių 14, 15 ir 17 skirsniais, jei šiame Taisyklių skirsnyje nėra nustatyta kitaip, atlieka prašymų skirti papildomą finansavimą vertinimą. Vertindama prašymą skirti papildomą finansavimą įgyvendinančioji institucija įvertina įgyvendinant projektą sutaupytas lėšas (kaip nurodyta šių Taisyklių 207 punkte), kuriomis būtų galima apmokėti prašyme nurodytas papildomas išlaidas ar jų dalį.

204. Įgyvendinančioji institucija, atlikdama prašymų skirti papildomą finansavimą vertinimą, patikrina, ar tenkinamos projektų finansavimo sąlygos pagal su projektų finansavimo sąlygų aprašu patvirtintą projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelę (kuri rengiama pagal Taisyklių 2 priede pateiktą formą), t. y. Taisyklių 196.1 ir 196.5 papunkčiuose nurodytais atvejais patikrina atitiktį pagal visus projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelės bendrųjų reikalavimų vertinimo aspektus (išskyrus valstybės ir regionų projektų atitiktį tiems reikalavimams, kuriuos pagal Taisyklių 199 ir 200 punktus vertina ministerijos ar Regioninės plėtros departamentas), Taisyklių 196.2 ir 196.4 papunkčiuose nurodytais atvejais patikrina atitiktį pagal projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelės 4.5, 5.4, 6.1, 6.2 ir 7.4–7.8 papunkčiuose nurodytus vertinimo aspektus, Taisyklių 196.3 papunktyje nurodytu atveju patikrina atitiktį pagal projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelės 4.5 ir 5.4 papunkčiuose nurodytus vertinimo aspektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

205. Įgyvendinančioji institucija, atlikusi projekto papildomų išlaidų tinkamumo finansuoti vertinimą, per 30 dienų (šių Taisyklių 196.3 papunktyje numatytu atveju – per 14 dienų) nuo prašymo skirti papildomą finansavimą gavimo dienos nustato projektui galimų skirti papildomų lėšų dydį ir parengia išvadą dėl prašymo skirti papildomą finansavimą, kurią per SFMIS2014 pateikia ministerijai.

206. Atsižvelgdama į prašymo skirti papildomą finansavimą vertinimo išvadą, ministerija priima sprendimą skirti projektui papildomą finansavimą arba neskirti papildomo finansavimo. Sprendimas rengiamas ir apie jį informuojama Taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka. Šis sprendimas skirti projektui papildomą finansavimą arba neskirti papildomo finansavimo laikomas galutiniu.

207. Jei projekto vykdytojas, įgyvendindamas projektą, sutaupo lėšų (t. y. kai įvykdžius visus ar pagrindinius numatytus projekto pirkimus paaiškėja, kad projektui įgyvendinti reikia mažiau lėšų, nei numatyta projekto sutartyje, arba kai atsisakoma įgyvendinti tam tikras projekto sutartyje numatytas veiklas (nepakeičiant jų kitomis veiklomis, kurios taip pat ar geriau prisidėtų prie projekto tikslų ir (arba) stebėsenos rodiklių pasiekimo), jis gali kreiptis per DMS į įgyvendinančiąją instituciją, o pastaroji, per SFMIS2014 suderinusi su ministerija (įgyvendinant regiono projektą – ir su regiono plėtros taryba), gali leisti įgyvendinant projektą sutaupytas lėšas panaudoti šiais atvejais:

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

207.1. jei numatoma projektą įgyvendinti didesnės apimties: pasiekti daugiau kiekybinių rezultatų ir (ar) įgyvendinti daugiau veiklų, jeigu dėl didesnės apimties projektas geriau prisidėtų prie veiksmų programos tikslų įgyvendinimo;

207.2. jei reikia padidinti valstybės ar regiono projekto finansuojamąją dalį, neviršijant projekto sutartyje nurodytos projektui skirtų finansavimo lėšų sumos;

207.3. jei reikia apmokėti išlaidas, kurios susidaro projekto įgyvendinimo metu dėl ministerijos ir (arba) įgyvendinančiosios institucijos keliamų papildomų su projekto įgyvendinimu susijusių reikalavimų (pavyzdžiui, kai prašoma pateikti pažymas, turto vertinimo ataskaitą ar kt.), kurie nebuvo keliami paraiškos teikimo metu.

207.4. jei numatoma su tarptautiniais partneriais įgyvendinti naujas tarptautinių projektų veiklas pagal ES Baltijos jūros regiono strategijoje numatytus tikslus.

208. Projekto įgyvendinimo metu sutaupytos lėšos gali būti panaudojamos, jei leidžiant jas panaudoti vadovaujamosi Taisyklių 5 punkte nurodytais principais ir laikomasi Taisyklių 197.1, 197.3, 197.5 ir 197.6 papunkčiuose nustatytų sąlygų ir projektų finansavimo sąlygų aprašo nuostatų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

209. Ministerija ir regiono plėtros taryba gali iš anksto raštu įgyvendinančiajai institucijai pritarti arba nepritarti įgyvendinant projektą sutaupytų lėšų panaudojimui rašte nustatytais atvejais.

210. Jei projekto vykdytojas neprašo ir nenumato prašyti įgyvendinant projektą sutaupytų lėšų arba ministerija, regiono plėtros taryba arba įgyvendinančioji institucija nepritaria šių lėšų panaudojimui, įgyvendinančioji institucija gali sumažinti projekto sutartyje nurodytą didžiausią galimą tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį nelaukdama projekto finansavimo pabaigos.

21 skirsnis. Mokėjimai projekto vykdytojui

Mokėjimų projekto vykdytojui tvarka

211. Projekto vykdytojas ne vėliau kaip per 14 dienų nuo projekto sutarties pasirašymo dienos įgyvendinančiajai institucijai per DMS turi pateikti mokėjimo prašymų teikimo grafiką (pagal darbo grupės formą), kurį turi patvirtinti įgyvendinančioji institucija, apie tai informuodama projekto vykdytoją per DMS. Mokėjimo prašymų teikimo grafike nurodoma informacija apie planuojamus pateikti mokėjimo prašymus: jų datos ir sumos. Projekto vykdytojas turi atnaujinti ir kartu su kiekvienu tarpiniu mokėjimo prašymu (įgyvendinančiajai institucijai nurodžius – dažniau) per DMS įgyvendinančiajai institucijai pateikti mokėjimo prašymų teikimo grafiką. Jei įgyvendinančioji institucija, patikrinusi pateiktą mokėjimo prašymų teikimo grafiką, nustato, kad jis netinkamas (jo nepatvirtina), tai kartu pateiktas mokėjimo prašymas taip pat negali būti patvirtintas, kol projekto vykdytojas pateiks tinkamai užpildytą mokėjimo prašymų teikimo grafiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

212. Projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai teikia tarpinį (-ius) ir galutinį mokėjimo prašymus, taip pat gali teikti avanso mokėjimo prašymą (-us), jei tai numatyta projekto sutartyje.

213. Mokėjimo prašymų teikimo terminai:

213.1. Mokėjimo prašymus projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai gali teikti nuo projekto sutarties pasirašymo dienos iki projekto finansavimo pabaigos, bet ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 dienos.

213.2. Avanso mokėjimo prašymas gali būti teikiamas pasirašius projekto sutartį ir (arba) viso projekto įgyvendinimo metu, kai projekto vykdytojui reikia apyvartinių lėšų projektui įgyvendinti.

213.3. Pirmąjį tarpinį mokėjimo prašymą projekto vykdytojas teikia ne vėliau kaip po 90 dienų nuo projekto sutarties pasirašymo dienos, jeigu su įgyvendinančiaja institucija derinant mokėjimo prašymų teikimo grafiką nenustatyta kitaip.

213.4. Tarpinius mokėjimo prašymus projekto vykdytojas teikia ne vėliau kaip po 90 dienų nuo ankstesnio tarpinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos, jei įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į projekto specifiką ir projekto vykdytojo pinigų srautų poreikį, projekto sutartyje arba mokėjimo prašymų teikimo grafike nenustato kitaip.

213.5. Galutinis mokėjimo prašymas teikiamas iki projekto sutartyje nustatyto termino, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Šis terminas netaikomas tuo atveju, kai įgyvendinančioji institucija galutinį mokėjimo prašymą atmeta šių Taisyklių 336.4 papunktyje nustatyta tvarka.

214. Projekto išlaidos gali būti apmokamos šiais būdais:

214.1. išlaidų kompensavimo būdu, kai projekto vykdytojas deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, taip pat išlaidas, apmokamas supaprastintai. Tokiu atveju projekto vykdytojas įgyvendina projektą iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų arba avansu gautų lėšų;

214.2. sąskaitų apmokėjimo būdu, kai projekto vykdytojas deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas. Tokiu atveju projekto vykdytojas arba partneris, gavęs lėšas, per 7 dienas išmoka jas (taip pat nuosavas ir (ar) partnerio (-ių) lėšas projektui įgyvendinti, jeigu buvo įsipareigojęs skirti tam lėšų ir jos nepervestos anksčiau) rangovui, paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui (arba jų nurodytam asmeniui, jei dėl tokių mokėjimų sudaryta civilinė, pavyzdžiui, faktoringo, sutartis ir tai nurodyta pirkimo sutartyje) ir per DMS įgyvendinančiajai institucijai pateikia pranešimą apie patirtų išlaidų apmokėjimą (pagal darbo grupės formą). Kol projekto vykdytojas arba partneris neišmoka mokėjimo prašyme nurodytų lėšų rangovui, paslaugų teikėjui ar prekių tiekėjui ir projekto vykdytojas per DMS įgyvendinančiajai institucijai nepateikia pranešimo apie patirtų išlaidų apmokėjimą, įgyvendinančioji institucija vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka gali netvirtinti vėliau projekto vykdytojo teikiamo (-ų) mokėjimo prašymo (-ų) ar jo (jų) dalies. Deklaruodamas išlaidas sąskaitų apmokėjimo būdu projekto vykdytojas taip pat gali deklaruoti kitas projekto išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai (taikant fiksuotąją normą), jei jos apskaičiuojamos nuo sąskaitų apmokėjimo būdu deklaruotų išlaidų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

214¹. Išlaidos pagal fiksuotąją normą gali būti apmokamos tik proporcingai mokėjimo prašymuose (įskaitant ir anksčiau patvirtintus mokėjimo prašymus) patvirtintoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nuo kurių jos apskaičiuojamos.

Papildyta punktu:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

215. Kiekvienam projektui taikytinas (-i) išlaidų apmokėjimo būdas (-ai) nustatomas (-i) projekto sutartyje. Į vieną mokėjimo prašymą gali būti įtrauktos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomi abu šių Taisyklių 214 punkte nurodyti išlaidų apmokėjimo būdai.

216. Projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu privalo užtikrinti tinkamą projekto buhalterinės apskaitos atskyrimą bendroje projekto vykdytojo buhalterinėje apskaitoje. Su projektu susiję buhalterinės apskaitos įrašai turi būti lengvai atskiriami nuo kitų projekto vykdytojo operacijų arba kitų projekto vykdytojo vykdomų projektų operacijų. Projekto operacijų apskaitai tvarkyti rekomenduojama naudoti atskiras sąskaitų plano subsąskaitas arba kitaip jas atskirti, pavyzdžiui, nurodant požymius. Šiame punkte nurodyti reikalavimai netaikomi išlaidoms, kurios apmokamos supaprastintai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

217. Prieš sudarydamas projekto sutartį, projekto vykdytojas turi turėti kredito įstaigoje atskirą sąskaitą projektui skiriamų finansavimo lėšų apskaitai tvarkyti, jeigu numatoma išmokėti

avansą projektui finansuoti ir (ar) projekto išlaidoms taikyti sąskaitų apmokėjimo būdą. Kai projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, ji gali vienoje kredito įstaigos sąskaitoje laikyti iš ES struktūrinių fondų lėšų finansuojamam projektui (-ams) skiriamas lėšas, užtikrindama atskirų projektų lėšų apskaitos atskyrimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

218. Įgyvendinęs visas projekto sutartyje nustatytas projekto veiklas, projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai pateikia galutinį mokėjimo prašymą. Jeigu įgyvendinančioji institucija, patikrinusi galutinį mokėjimo prašymą, nustato, kad projekto vykdytojui lėšų išmokėta mažiau, nei numatyta projekto sutartyje ir (ar) pagal projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus, trūkstamos lėšos jam išmokamos patvirtinus galutinį mokėjimo prašymą. Jeigu įgyvendinančioji institucija, patikrinusi galutinį mokėjimo prašymą, nustato, kad lėšų išmokėta daugiau, nei numatyta projekto sutartyje ir (ar) pagal projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus, išmokėtų projekto finansavimo lėšų perviršis turi būti susigrąžinamas vadovaujantis šių Taisyklių 26 skirsnio nuostatomis.

Avanso mokėjimo sąlygos

219. Projekto vykdytojo prašymu projekto sutartyje gali būti numatytas avansas projektams finansuoti (projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti ir šių Taisyklių 220.3 papunktyje nustatytais atvejais), jei tenkinamos šių Taisyklių 220–221 ir 223 punktuose nustatytos sąlygos.

220. Įgyvendinančioji institucija projekto sutartyje nustato didžiausią projekto vykdytojui galimą išmokėti avanso dydį, atsižvelgdama į:

220.1. projekto išlaidoms numatomus taikyti išlaidų apmokėjimo būdus (avansas negali būti skirtas apmokėti tai išlaidų daliai, kurią numatoma apmokėti sąskaitų apmokėjimo būdu);

220.2. projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpį ir planuojamas mokėjimo prašymų teikimo datas ir sumas;

220.3. kai projektus įgyvendina viešieji juridiniai asmenys, – laikiną pinigų srautų poreikį, susijusį su projekto netinkamo finansuoti PVM dalies, tenkančios projekto finansuojamajai daliai, apmokėjimu, jeigu PVM bus grąžinamas Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nustatyta tvarka. Tokiu atveju projekto vykdytojas:

220.3.1. pateikia įgyvendinančiajai institucijai pagrindimą, kad pats neturi galimybės apmokėti netinkamo finansuoti PVM, susijusio su projekto įgyvendinimu;

220.3.2. pasinaudoja Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme numatytais galimybėmis ir nedelsdamas kreipiasi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl PVM skirtumo ar jo dalies grąžinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

221. Projektui finansuoti išmokėtas avansas gali būti laikinai panaudotas netinkamam finansuoti PVM apmokėti, kuris projekto vykdytojui kompensuojamas Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų netinkamo finansuoti pridėtinės vertės mokesčio apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto finansų ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-203 „Dėl Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų netinkamo finansuoti pridėtinės vertės mokesčio apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

222. Pagal pateiktą avanso mokėjimo prašymą išmokamo avanso poreikis ir dydis vertinami pagal įgyvendinančiosios institucijos vidaus procedūrų apraše nustatytą išmokamo avanso vertinimo tvarką. Įgyvendinančiosios institucijos vidaus procedūrų apraše, be kitų nuostatų, turi būti nurodyti šių Taisyklių 220 punkte nustatyti reikalavimai.

223. Visais atvejais projekto vykdytojui išmokėto ir tarpiniuose mokėjimo prašymuose neįvertinto avanso suma negali viršyti 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos.

224. Kartu su avanso mokėjimo prašymu projektų vykdytojai – privatūs juridiniai asmenys, privačių juridinių asmenų filialai ir atstovybės, fiziniai asmenys turi pateikti avanso draudimo dokumentą: finansų įstaigos ar draudimo įmonės garantiją ar laidavimo raštą arba laidavimo draudimo raštą dėl visos avanso sumos, viešieji juridiniai asmenys – avanso draudimo dokumentą dėl avanso sumos, kai ji didesnė kaip 30 000 eurų (trisdešimt tūkstančių eurų). Viešiesiems juridiniams asmenims gali būti netaikomas reikalavimas pateikti avanso draudimo dokumentą dėl avanso sumos, jeigu mokėjimo prašymai teikiami ne rečiau kaip kas mėnesį, per 2 mėnesius projekto vykdytojui pačiam vykdamas projekto veiklas patiriamų ar planuojamų patirti tiesioginių išlaidų suma – daugiau nei 30 000 eurų (trisdešimt tūkstančių eurų) (nustatydama šios sumos pagrįstumą, įgyvendinančioji institucija turi įvertinti projekto išlaidoms numatomus taikyti išlaidų apmokėjimo būdus, kaip tai numatyta Taisyklių 220.1 papunktyje) ir avanso suma neviršija 45 000 eurų (keturiasdešimt penkių tūkstančių eurų). Reikalavimas pateikti avanso draudimo dokumentą netaikomas biudžetinėms įstaigoms, taip pat viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba viena iš dalininkų yra valstybė, labdaros ir paramos fondams, kurių vienintelė dalininkė yra valstybė, ir avanso daliai, skirtai vadovaujantis Taisyklių 220.3 papunkčiu. Avanso draudimo dokumente nurodytas naudos gavėjas turi būti sprendimą dėl projekto finansavimo priėmusi institucija. Avanso draudimo dokumente turi būti nurodyta avanso draudimo suma ir galiojimo terminas, kuris negali būti trumpesnis nei mokėjimo prašymo, kuriame galutinai įvertinamas turimas avansas, patvirtinimo data.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

225. Kai įgyvendinama jungtinė priemonė, avansas projekto vykdytojui išmokamas iš visų ministerijų, kurių administruojamos veiksmų programos priemonės sudaro jungtinę priemonę, lėšų, proporcingai kiekvienos priemonės lėšų daliai ar tik vienai priemonei pagal poreikį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

226. Gavęs avansą, projekto vykdytojas tarpinį arba galutinį mokėjimo prašymą teikia įgyvendinančiajai institucijai ne vėliau kaip po 90 dienų nuo avanso gavimo dienos. Jeigu per 90 dienų nuo avanso gavimo dienos projekto vykdytojas nepradeda įgyvendinti projekto veiklą ir mokėjimo prašymuose nedeklaruoja patirtų išlaidų, avansu išmokėtos lėšos arba jų dalis turi būti susigrąžinamos vadovaujantis šių Taisyklių 26 skirsniu.

227. Jeigu tikrindama mokėjimo prašymą arba gavusi informaciją iš ministerijos įgyvendinančioji institucija nustato, kad įgyvendinant projekto veiklas neužtikrinamas efektyvus avanso panaudojimas, ji savo vidaus procedūrų apraše nustatyta išmokamo avanso vertinimo tvarka įvertina avanso poreikio sumažėjimą ir avansu išmokėtų lėšų suma ar jos dalimi sumažina pagal patvirtintą mokėjimo prašymą mokėtiną sumą arba inicijuoja avansu išmokėtų projekto finansavimo lėšų arba jų dalies susigrąžinimą vadovaujantis šių Taisyklių 26 skirsniu.

Mokėjimo prašymų ir išlaidų patvirtinimo dokumentų teikimas

228. Mokėjimo prašymai rengiami pagal atitinkamo mokėjimo prašymo formą (šių Taisyklių 5 ir 6 priedai). Projekto vykdytojas, DMS užpildęs mokėjimo prašymo formą arba iš DMS parsisiuntęs iš dalies užpildytą mokėjimo prašymo formą ir ją papildęs, teikia ją įgyvendinančiajai institucijai per DMS. Projekto vykdytojas mokėjimo prašymus teikia ne vėliau, nei nustatyta mokėjimo prašymų teikimo grafike.

229. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi projekto specifiką, turi nustatyti sąrašą projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų, kuriuos projekto vykdytojas turi pateikti su mokėjimo prašymais. Per 14 dienų nuo projekto sutarties pasirašymo dienos įgyvendinančioji institucija per DMS turi projekto vykdytojui pateikti šį sąrašą ir informuoti apie šių dokumentų pateikimo su mokėjimo prašymais tvarką. Apie teiktinų dokumentų sąrašo ar šių dokumentų pateikimo su mokėjimo prašymais tvarkos pakeitimus įgyvendinančioji institucija informuoja projekto vykdytoją per DMS per 7 dienas nuo tvarkos pasikeitimo dienos.

230. Įgyvendinančioji institucija kartu su tarpiniais ir galutiniu mokėjimo prašymais savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka prašo projekto vykdytojo pateikti šiuos projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus:

230.1. kai išlaidas prašoma apmokėti išlaidų kompensavimo būdu, – išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas; o jei išlaidos apmokamos supaprastintai:

230.1.1. neprašo pateikti jokių dokumentų, jei išlaidos apmokamos pagal fiksuotąją normą;

230.1.2. prašo pateikti dokumentus ar jų kopijas, kuriais įrodomas projekto kiekybinio rezultato pasiekimas, jei išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius;

230.1.3. prašo pateikti dokumentų, kuriais įrodomas projekto veiklos įgyvendinimas, kopijas, jei išlaidos apmokamos taikant fiksuotąją sumą;

230.2. kai išlaidas prašoma apmokėti sąskaitų apmokėjimo būdu, – išlaidų pagrindimo dokumentų kopijas. Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijas prašo pateikti įvykdžius mokėjimus kartu su pranešimu apie patirtų išlaidų apmokėjimą, kaip nurodyta Taisyklių 214.2 papunktyje. Kai projekto vykdytojas kartu prašo pagal fiksuotąją normą apmokėti išlaidas, apskaičiuotas nuo sąskaitų apmokėjimo būdu deklaruotų išlaidų, neprašo pateikti jokių pagal fiksuotąją normą apskaičiuotų išlaidų patvirtinimo dokumentų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

231. Prieš pateikdamas įgyvendinančiajai institucijai rangovo, paslaugų teikėjo ar prekių tiekėjo išrašytą sąskaitą, projekto vykdytojas turi patikrinti ją, jos atitiktį rangos, paslaugų teikimo ar prekių tiekimo sutarties sąlygoms, patikrinti ir priimti atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar patiektas prekes (išskyrus išankstinio apmokėjimo sąskaitą).

Mokėjimo prašymų tikrinimas ir tvirtinimas

232. Už mokėjimo prašymų tikrinimą, projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų tikrinimą ir tinkamų finansuoti išlaidų nustatymą atsakinga įgyvendinančioji institucija.

233. Įgyvendinančioji institucija mokėjimo prašymus tikrina ir tvirtina vadovaudamasi patikimo finansų valdymo principu. Mokėjimo prašymas tikrinamas ir tvirtinamas pildant įgyvendinančiosios institucijos vidaus procedūrų apraše nustatytos formos mokėjimo prašymo patikros lapą.

234. Įgyvendinančioji institucija, suderinusi su vadovaujančiąja ir tvirtinančiąja institucijomis, gali nustatyti atrankinę tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų patikros tvarką ir apie ją informuoja ministeriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

235. Jeigu nustatoma, kad pateiktas klaidingai arba nevisiškai užpildytas mokėjimo prašymas ir (arba) su mokėjimo prašymu pateikti ne visi įgyvendinančiosios institucijos paprašyti projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentai, įgyvendinančioji institucija per DMS paprašo projekto vykdytojo patikslinti mokėjimo prašymą ir (arba) pateikti trūkstamus dokumentus, nustatydamą terminą, per kurį mokėjimo prašymas turi būti patikslintas ir (arba) dokumentai turi būti pateikti (projekto vykdytojas negali teikti patikslinto mokėjimo prašymo savo nuožiūra, įgyvendinančiajai institucijai neprašant). Šis terminas neturi būti trumpesnis kaip 7 dienos ir ilgesnis kaip 14 dienų, jeigu įgyvendinančioji institucija ir projekto vykdytojas bendru sutarimu nenusprendžia kitaip. Jeigu įgyvendinančioji institucija negali įvertinti išlaidų tinkamumo finansuoti dėl pateiktos ne visos informacijos, įgyvendinančioji institucija patvirtina tik tinkamą finansuoti išlaidų sumą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

236. Įgaliojamam įgyvendinančiosios institucijos darbuotojui patvirtinus mokėjimo prašymą ir (ar) per SFMIS2014 pateikus pagal darbo grupės formą parengtą paraišką asignavimų valdytojui, apie tai per DMS informuojamas projekto vykdytojas, t. y. nurodoma ši informacija (jeigu ji turima):

236.1. tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų suma;

236.2. tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažinta mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų suma, nurodant nepripažinimo priežastis;

236.3. informacija apie tai, ar tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažintą sumą, ištaisius nurodytus trūkumus, galima įtraukti į kitą mokėjimo prašymą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

236.4. grąžintinų lėšų, t. y. lėšų, dėl kurių grąžinimo įgyvendinančioji institucija priėmė sprendimą (toliau – grąžintinos lėšos), suma, išskaičiuota iš sumos, mokėtinos pagal projekto vykdytojo pateiktą mokėjimo prašymą;

236.5. avansu išmokėtų lėšų ar jų dalies suma, kuria mažinama pagal patvirtintą mokėjimo prašymą mokėtina suma, jeigu įgyvendinančioji institucija šių Taisyklių 227 punkte nustatyta tvarka priima sprendimą avansu išmokėta lėšų suma ar jos dalimi sumažinti mokėtiną sumą pagal pateiktą mokėjimo prašymą;

236.6. faktiškai apmokėtų mokėjimo prašymuose nurodytų finansavimo sumų ir pagal projekto finansuojamąją dalį apskaičiuotų viso projekto turėjusių būti išmokėtų sumų nuokrypio, įvertinto SFMIS2014 taisyklėse nustatyta tvarka, suma;

236.7. pagal patvirtintą mokėjimo prašymą nustatyta mokėtina skirtų finansavimo lėšų suma;

236.8. kita, įgyvendinančiosios institucijos nuomone, aktuali informacija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Projekto išlaidų apmokėjimas

237. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 30 dienų (kai pateiktas avanso mokėjimo prašymas, – per 14 dienų) nuo mokėjimo prašymo gavimo dienos patvirtina mokėjimo prašymą, parengia ir per SFMIS2014 pateikia ministerijai paraišką asignavimų valdytojui. Į vieną paraišką asignavimų valdytojui gali būti įtrauktos išlaidos, apmokamos tik pagal vieną iš Taisyklių 214 punkte nurodytų išlaidų apmokėjimo būdų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

238. Kai įgyvendinama jungtinė priemonė, įgyvendinančioji institucija parengia ir per SFMIS2014 pateikia atskiras paraiškas asignavimų valdytojui pagal kiekvieną priemonę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

239. Taisyklių 237 punkte nurodytas terminas netaikomas, kai įgyvendinančioji institucija galutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu, vadovaudamasi Taisyklių 277 punktu, atlieka projekto patikrą vietoje ar turi įvertinti projekto pajamas Taisyklių 36 skirsnyje nustatyta tvarka arba gauti kitų institucijų ar ekspertų išvadas dėl produktų ir (ar) rezultatų kokybės patvirtinimo. Šiame Taisyklių punkte nurodytais atvejais įgyvendinančioji institucija paraišką asignavimų valdytojui rengia ir teikia ne vėliau kaip per 70 dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

240. Šių Taisyklių 237 ir 239 punktuose nurodyti terminai netaikomi, kai įgyvendinančioji institucija galutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu įtarusi, kad yra projekto sutarties pažeidimų, šių Taisyklių 25 skirsnyje nustatyta tvarka atlieka įtariamo pažeidimo tyrimą ir kai yra sustabdytas lėšų išmokėjimas šių Taisyklių 312 punkte nustatyta tvarka. Tokiu atveju įgyvendinančioji institucija privalo informuoti projekto vykdytoją apie pateikto mokėjimo prašymo tikrinimo termino pratęsimą ir paraišką asignavimų valdytojui rengia ir teikia ne vėliau kaip per 7 dienas nuo sprendimo dėl pažeidimo priėmimo arba nuo lėšų išmokėjimo atnaujinimo dienos.

241. Paraišką asignavimų valdytojui per SFMIS2014 tvirtina įgyvendinančiosios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

242. Įgyvendinančiosios institucijos patvirtinta paraiška asignavimų valdytojui per SFMIS2014 teikiama ministerijai. Jeigu sutrinka (neveikia) SFMIS2014, paraiškos asignavimų valdytojui kopija raštu siunčiama ministerijai, o originalas saugomas įgyvendinančiojoje institucijoje. Įgyvendinančioji institucija gali paprašyti ministerijos grąžinti paraišką asignavimų valdytojui, kol ministerija neperduoda mokėjimo paraiškos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Valstybės išdo departamentui (toliau – Valstybės išdo departamentas).

243. Ministerija gauna paraišką asignavimų valdytojui kaip mokėjimopagrindimo dokumentą, reikalingą mokėjimo paraiškai parengti ir mokėjimui atlikti.

244. Ministerija turi patikrinti gautą paraišką asignavimų valdytojui ir, jeigu ji tinkamai parengta, Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių, patvirtintų finansų ministro 2000 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 195 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Valstybės biudžeto lėšų išdavimo taisyklės), nustatyta tvarka parengti ir pateikti mokėjimo paraišką Valstybės išdo departamentui per 3 darbo dienas nuo paraiškos asignavimų valdytojui gavimo užregistravimo dienos.

245. Paraišką asignavimų valdytojui tikrinantis ministerijos darbuotojas įsitikina, ar neviršytos atitinkamai Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos priemonei numatytos asignavimų sumos.

246. Nustačiusi, kad gauta paraiška asignavimų valdytojui parengta netinkamai (išskyrus šių Taisyklių 245 punkte nustatytą atvejį), arba įgyvendinančiajai institucijai paprašius grąžinti paraišką asignavimų valdytojui, ministerija paraišką asignavimų valdytojui per SFMIS2014 grąžina įgyvendinančiajai institucijai, nurodydama grąžinimo priežastis. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į nurodytas grąžinimo priežastis, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po paraiškos asignavimų valdytojui grąžinimo dienos parengia ir pateikia naują paraišką asignavimų valdytojui.

247. Kai įgyvendinančioji institucija yra ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga, jos įgaliota rengti ir teikti į VBAMS mokėjimo paraiškas, ji, naudodamasi SFMIS2014, rengia ir tvirtina paraišką asignavimų valdytojui, vadovaudamasi šių Taisyklių 244–245 punktuose nustatytais reikalavimais, ir per 3 darbo dienas nuo paraiškos asignavimų valdytojui patvirtinimo dienos SFMIS2014 Valstybės biudžeto lėšų išdavimo taisyklių nustatyta tvarka parengia mokėjimo paraišką ir per VBAMS ją pateikia ministerijai, kuri šią mokėjimo paraišką pateikia Valstybės išdo departamentui.

248. Projekto finansavimo lėšas projekto vykdytojui perveda Valstybės išdo departamentas iš asignavimų valdytojo programų, kuriose numatytos ES struktūrinių fondų lėšos ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos veiksmų programos priemonėms finansuoti. Mokėjimo paraiškas Valstybės išdo departamentas apmoka vadovaudamasis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo taisyklėmis.

249. Projekto vykdytojui apmokamos visos įgyvendinančiosios institucijos nustatytos tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos arba jų dalis, apskaičiuota projekto finansuojamajai daliai.

250. Projektui skirtos finansavimo lėšos pervedamos į projekto sutartyje nurodytą projekto sąskaitą.

251. Jeigu pasikeičia projekto sutartyje nurodytos projekto sąskaitos duomenys, projekto vykdytojas privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo duomenų pasikeitimo dienos per DMS apie tai pranešti įgyvendinančiajai institucijai. Jei projekto vykdytojas neįvykdo šios pareigos arba projekto sąskaitos duomenys pasikeičia po to, kai įgyvendinančioji institucija patvirtina mokėjimo prašymą, ir projekto finansavimo lėšos yra pervedamos į ankstesnę projekto sąskaitą, toks projekto finansavimo lėšų pervedimas yra laikomas tinkamu ir visa atsakomybė dėl tokio projekto finansavimo lėšų pervedimo tenka projekto vykdytojui.

252. Informacija apie Valstybės išdo departamento atliktus mokėjimus VBAMS siunčiama į SFMIS2014. Projekto vykdytojas apie mokėjimus informuojamas per DMS.

Palūkanų apskaita

253. Jei projekto išlaidos buvo apmokėtos sąskaitų apmokėjimo būdu arba projekto vykdytojui buvo išmokėtas avansas, projekto vykdytojas galutiniame mokėjimo prašyme privalo įgyvendinančiajai institucijai pateikti informaciją apie palūkanas, sukauptas projekto sąskaitoje, kuri nurodyta projekto sutartyje, arba apie tai, kad palūkanos skaičiuojamos nebuvo. Projekto sąskaitoje sukauptų palūkanų dydžiu, vadovaujantis šių Taisyklių 26 skirsniu, turi būti mažinama pagal galutinį mokėjimo prašymą mokėtina projektui skirto finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dalis. Jeigu sukauptų palūkanų suma didesnė už mokėtiną pagal galutinį mokėjimo prašymą projektui skirto finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dalį arba projektui neskirta finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų,

perviršis arba visos sukauptos palūkanos turi būti gražinami vadovaujantis šių Taisyklių 332 punktu. (Šis punktas netaikomas projektų vykdytojams, kurie yra biudžetinės įstaigos.)

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

254. Tuo atveju, kai sukauptų palūkanų suma mažesnė nei 15 eurų (penkiolika eurų) arba lygi šiai sumai ir mokėtinos pagal galutinį mokėjimo prašymą projektui skirto finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dalies nepakanka sukauptų palūkanų sumai ar jos daliai įskaityti su projekto vykdytojo pateiktu galutiniu mokėjimo prašymu, likusi neįskaityta palūkanų suma arba visos sukauptos palūkanos neturi būti gražinamos (ši nuostata netaikoma, kai projekto vykdytoja yra biudžetinė įstaiga).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

254¹. Kai projekto vykdytoja yra biudžetinė įstaiga, projekto (-ų) sąskaitoje sukauptas palūkanas ji perveda į valstybės biudžetą Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, 30 punkte nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

22 skirsnis. Stebėsenos rodikliai

255. Nustatant stebėsenos rodiklius, skaičiuojant pasiektas jų reikšmes ir atsiskaitant už juos turi būti vadovaujama stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašais, kurie rengiami pagal Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 1K-341 „Dėl Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytą tvarką, formą ir jos pildymo instrukciją ir skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

256. Vadovaudamasis projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytais reikalavimais, pareiškėjas, pildydamas paraišką, pasirenka projektui taikomus stebėsenos rodiklius, kuriuos įsipareigoja pasiekti iki stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše nurodyto pasiekimo momento, bet ne vėliau kaip iki poprojektinio laikotarpio pabaigos. Jei paraiškoje nurodyti stebėsenos rodikliai atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše ir kituose, šių Taisyklių 255 punkte nurodytuose, dokumentuose nustatytus reikalavimus, jie perkeliama į projekto sutartį.

257. Už projekto sutartyje nustatytų stebėsenos rodiklių pasiekimą projekto vykdytojas atsiskaito teikdamas mokėjimo prašymus ir (arba) ataskaitas po projekto finansavimo pabaigos.

258. Jeigu stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašuose nurodytu pasiekimo momentu projekto vykdytojas yra nepasiekęs projekto sutartyje nustatytų stebėsenos rodiklių, įgyvendinančioji institucija, įvertinusi stebėsenos rodiklių nepasiekimo priežastis ir projektui skirtą finansavimo pagrįstumą, vadovaudamasi šių Taisyklių 259–265 punktuose nurodytais principais, vienašaliu sprendimu sumažina projekto sutartyje nustatytą projektui skirtą finansavimą (nekeisdama projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydžio, t. y. atitinkama suma didindama projekto vykdytojo nuosavo įnašo dalį). Jei įgyvendinančioji institucija nustato, kad nepasiekus stebėsenos rodiklių taip pat nėra pasiektas projekto tikslas, vadovaudamasi šių

Taisyklių 190 punktu ji inicijuoja projekto sutarties nutraukimą šių Taisyklių 19 skirsnyje nustatyta tvarka ir išmokėtų lėšų susigrąžinimą šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

259. Jeigu stebėsenos rodiklio reikšmės nepasiekimas yra susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu ir projekto vykdytojas nepagrindžia patirtų projekto išlaidų atsižvelgdamas į nepasiektą stebėsenos rodiklio reikšmę, mažinama projektui skirtas finansavimo dalis apskaičiuojama proporcingai pagal neįvykdytų projekto veiklų apimtis ir (arba) yra lygi nepagrįstai patirtoms projekto išlaidoms.

260. Jeigu stebėsenos rodiklio reikšmės nepasiekimas nėra susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, bet yra sąlygotas veiksnių, kurių įtaką stebėsenos rodiklio nepasiekimui projekto vykdytojas galėjo sumažinti (stebėsenos rodiklio nepasiekimo pagrindumas gali būti vertinamas atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų programos priemonių specifiką, su ministerija suderinta tvarka), mažinama projektui skirtas finansavimo dalis apskaičiuojama taip:

260.1. jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 10 proc. iki 25 proc. (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas 5 proc.;

260.2. jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 25 proc. iki 40 proc. (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas 10 proc.;

260.3. jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 40 proc. iki 50 proc. (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas 15 proc.;

260.4. jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) daugiau kaip 50 proc., tai projektui skirtas finansavimas mažinamas 20 proc.

261. Jei šių Taisyklių 260 punkte numatytu atveju daugiau nei vienas stebėsenos rodiklis yra nepasiektas daugiau kaip 10 proc., projektui skirtas finansavimas mažinamas tik viena (didžiausia) apskaičiuota suma.

262. Kai už skirtingų stebėsenos rodiklių nepasiekimą turi būti mažinamas projektui skirtas finansavimas vadovaujantis skirtingomis nuostatomis, nurodytomis šių Taisyklių 259 ir 260 punktuose, projektui skirtas finansavimas turi būti mažinamas tik viena (didžiausia) projektui skirta finansavimo suma, apskaičiuota pagal viename iš šių punktų nustatytą tvarką.

263. Jei už stebėsenos rodiklių nepasiekimą jau buvo vieną kartą sumažintas projektui skirtas finansavimas 20 proc. pagal šių Taisyklių 259 ar 260 punkto nuostatas arba daugiau pagal šių Taisyklių 259 punkto nuostatas, tai vėliau nebegali būti papildomai mažinamas projektui skirtas finansavimas pagal šių Taisyklių 260 punkto nuostatas.

264. Jei pagal šias Taisykles už stebėsenos rodiklių nepasiekimą buvo sumažintas projektui skirtas finansavimas mažiau nei 20 proc., tai vėliau projektui skirtas finansavimas gali būti papildomai sumažintas pagal šių Taisyklių 260 punkto nuostatas, bet kartu ne daugiau kaip 20 proc.

265. Projektui skirtas finansavimas negali būti mažinamas, jei yra tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

265.1. stebėsenos rodiklis nepasiektas dėl konkrečios projekto veiklos įgyvendinimo mažesne apimtimi, tačiau projekto vykdytojas pagrindžia siekiant šio rodiklio patirtas projekto išlaidas;

265.2. projekto veiklos įgyvendintos projekto sutartyje numatyta apimtimi, o stebėsenos rodiklis nepasiektas dėl veiksnių, kurių įtakos stebėsenos rodiklio nepasiekimui projekto vykdytojas negalėjo sumažinti (stebėsenos rodiklio nepasiekimo pagrindumas gali būti vertinamas atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų programos priemonių specifiką, su ministerija suderinta

tvarka), ir projekto vykdytojas kartu su galutiniu mokėjimo prašymu arba ataskaita po projekto finansavimo pabaigos pateikia pagrįstus paaiškinimus, kodėl nepasiekė stebėsenos rodiklio reikšmės.

266. Įgyvendinančioji institucija, šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka sumažinusi projekto sutartyje nustatytą projektui skirtą finansavimą, išmokėtas lėšas susigrąžina šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

23 skirsnis. Informacija apie ESF projektų dalyvius

267. Iš ESF lėšų bendrai finansuojamo projekto vykdytojas kartu su tarpiniais ir galutiniu mokėjimo prašymais, kuriuose deklaruojamos su ESF projekto dalyviais susijusios išlaidos arba pasiektos stebėsenos rodiklių reikšmės, per DMS teikia įgyvendinančiajai institucijai informaciją apie ESF projekto dalyvius, pradėjusius dalyvauti projekto veiklose iki mokėjimo prašymo ataskaitinio laikotarpio pabaigos (jei tokių dalyvių esama), pagal svetainėje www.esinvesticijos.lt paskelbtą ESF projekto dalyvio anketos (toliau – dalyvio anketa) formą (darbo grupės formą). Mokėjimo prašyme deklaruojamos išlaidos yra pripažįstamos netinkamomis finansuoti, jei projekto vykdytojas nepateikia informacijos apie projekto dalyvius, pradėjusius dalyvauti projekto veiklose, arba pateikia neteisingą ar netikslią informaciją ir jos neištaiso iki įgyvendinančiosios institucijos nurodyto termino. Ištaisęs nurodytus trūkumus, projekto vykdytojas gali išlaidas įtraukti į kitą mokėjimo prašymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

Nr. [IK-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

268. ESF projekto dalyviai turi priklausyti tikslinei grupei, nurodytai konkrečiame projektų finansavimo sąlygų apraše ir projekto sutartyje, ir atitikti tos grupės nariams keliamus reikalavimus.

269. Projekto veiklose dalyvaujantys asmenys, gaunantys netiesioginę naudą iš projekto, priskiriami netiesioginei projekto tikslinei grupei, todėl nėra laikomi ESF projekto dalyviais ir apie juos informacija kartu su mokėjimo prašymu neteikiama. Asmenimis, priklausančiais netiesioginei projekto tikslinei grupei, yra laikomi, pavyzdžiui, ESF projekto dalyvių mokomi asmenys, kai jų mokymo ir kitos su tuo susijusios išlaidos nėra numatytos projekto biudžete.

270. Informacija apie kiekvieną ESF projekto dalyvį renkama pirmą jo dalyvavimo tiesioginėse projekto veiklose dieną vieną kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį. ESF projekto dalyviui pateikiama užpildyti dalyvio anketos forma, kurioje reikia nurodyti bendrą informaciją apie ESF projekto dalyvį (vardas, pavardė, gimimo data ir kontaktinė informacija), informaciją apie numatomą jo dalyvavimo projekto veiklose pradžią ir pabaigą, taip pat informaciją apie ESF projekto dalyvio lytį, statusą darbo rinkoje, išsilavinimą, priklausymą pažeidžiamoms grupėms ir atitiktį kitiems projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytiems kriterijams. Projekto vykdytojas dalyvio anketos formą atsispausdina iš DMS. Jeigu projekto vykdytojas veiklas pradeda iki paraiškos pateikimo, dalyvio anketos forma atspausdinama iš svetainės www.esinvesticijos.lt.

271. ESF projekto dalyviui atsisakius užpildyti dalyvio anketos formą (išskyrus atvejus, kai atsisakoma užpildyti tik informaciją dėl priklausymo socialiai pažeidžiamoms grupėms) ir (ar) projekto vykdytojui negalint pateikti informacijos apie dalyvį, šio dalyvio dalyvavimo projekto veiklose išlaidos yra pripažįstamos netinkamomis finansuoti. Jei ESF projekto dalyvis yra mažametis arba dėl negalios negali užpildyti dalyvio anketos formos ir (arba) projekto vykdytojas turi prieigą prie viešuose registruose arba valstybės ar savivaldybių informacinėse sistemose esančios informacijos apie ESF projekto dalyvius arba turi informaciją apie ESF

projekto dalyvius (ir gali pagrįsti jos teisingumą patikros vietoje metu), tokiu atveju dalyvio anketoje nustatytą informaciją apie ESF projekto dalyvius įgyvendinančiajai institucijai pateikia projekto vykdytojas, o iš ESF projekto dalyvio nereikalaujama užpildyti dalyvio anketos formos (ši nuostata turi būti nustatyta projekto sutartyje arba projektų finansavimo sąlygų apraše).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

272. ESF projekto dalyvis pasirašo užpildytą dalyvio anketą, taip užtikrindamas pateiktos informacijos teisingumą. Jeigu dalyvio anketos forma nėra pildoma, pateiktos informacijos apie ESF projekto dalyvį teisingumą užtikrina projekto vykdytojas.

273. Projekto vykdytojas turi paaiškinti ESF projekto dalyviui, kaip teisingai turi būti pildoma dalyvio anketos forma, ir įsitikinti, kad projekto dalyvis suprato ir teisingai užpildė dalyvio anketą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

274. Projekto vykdytojas privalo dalyvio anketoje pateiktus projekto dalyvio duomenis tvarkyti vadovaudamasis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

275. Projekto vykdytojas privalo informuoti ESF projekto dalyvį, koku tikslu yra renkami ir tvarkomi jo asmens duomenys, ir užtikrinti ESF projekto dalyvio teisę susipažinti su projekto vykdytojo saugomais jo asmens duomenimis.

276. Projekto vykdytojas saugo užpildytas dalyvių anketas šių Taisyklių 42 skirsnyje nustatyta tvarka.

276¹. Projekto vykdytojas privalo per DMS teikti informaciją apie ESF projekto dalyvio dalyvavimo projekto veiklose pabaigos datą ir rezultatus, pasiektus per 28 dienas nuo jo dalyvavimo projekto veiklose pabaigos, vadovaudamasis Projekto dalyvių informacijos administravimo instrukcija, kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt. Mokėjimo prašyme deklaruojamos išlaidos yra pripažįstamos netinkamomis finansuoti ir projektas yra nebaigtas įgyvendinti, jei projekto vykdytojas nepateikia informacijos apie ESF projekto dalyvio dalyvavimo projekto veiklose pabaigos datą ir rezultatus arba pateikia neteisingą ar netikslią informaciją ir jos neištaiso iki įgyvendinančiosios institucijos nurodyto termino. Ištaisęs nurodytus trūkumus, projekto vykdytojas gali išlaidas įtraukti į kitą mokėjimo prašymą.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

24 skirsnis. Patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje

277. Įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi šiose Taisyklėse ir vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka, privalo atlikti kiekvieno projekto patikrą vietoje bent kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį, išskyrus šių Taisyklių 278 ir 279 punktuose nustatytus atvejus. Patikras vietose įgyvendinančioji institucija taip pat privalo atlikti esant įtarimui, kad projekto vykdytojo teikiama informacija yra netiksli, neišsami arba klaidinanti, ir gali atlikti kitais įgyvendinančiosios institucijos nustatytais atvejais.

278. Patikros vietoje neprivaloma atlikti, jeigu galima įsitikinti visų projekto veiklų ar jų rezultatų (parengtos dokumentacijos, straipsnio, laidos, interneto puslapio ir pan., atitinkamai kurie patys, kurių įrašai, nuorodos ir pan. pateikiami įgyvendinančiajai institucijai) faktiniu įvykdymu nevykstant į vietą.

279. Įvertinus projektų riziką (atsižvelgiant į projektų vertę, ankstesnių tikrinimų rezultatus ir kitus įgyvendinančiosios institucijos nustatytus kriterijus), patikros vietoje gali būti

atliekamos atrankiniu būdu suderintais su vadovaujančiąja ir tvirtinančiąja institucijomis atvejais ir tvarka bei informavus apie tokią tvarką ministeriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

280. Jeigu įgyvendinančioji institucija neatliko projekto patikros vietoje, projekto vykdytoji negali būti išmokėtos projekto finansavimo lėšos pagal galutinį mokėjimo prašymą, išskyrus šių Taisyklių 278 ir 279 punktuose numatytus atvejus.

281. Informaciją apie planuojamas patikras vietose įgyvendinančioji institucija registruoja SFMIS2014.

282. Įgyvendinančioji institucija gali tikrinti projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) ūkinę veiklą tik tiek, kiek ji susijusi su tikrinamo projekto įgyvendinimu. Įgyvendinančioji institucija turi teisę susipažinti su kitais projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) iš kitų finansavimo šaltinių įgyvendinamais (-tais) projektais ir juos įgyvendinant sukurtais rezultatais, kitais projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) dokumentais, kiek tai būtina dvigubo tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo prevencijai ir projekto vykdytojo pateiktuose mokėjimo prašymuose deklaruotų išlaidų tinkamumui finansuoti užtikrinti.

283. Ministerijos atstovai taip pat gali vykti į projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietą atskirai arba kartu su įgyvendinančiąja institucija.

Patikros vietoje lapas ir patikros apimtis

284. Atlikdami patikrą vietoje, įgyvendinančiosios institucijos darbuotojai pildo vidaus procedūrų apraše nustatyto turinio patikros vietoje lapą, kuris rengiamas pagal pavyzdinę darbo grupės formą. Įgyvendinančioji institucija per projekto įgyvendinimo laikotarpį privalo patikrinti projektą pagal visus Taisyklių 285 punkte nustatytus klausimus (išskyrus, kai patikra vietoje neatliekama Taisyklių 278 ir 279 punktuose numatytais atvejais), apsilankydama vieną (t. y. patikrą vietoje atlikdama iš karto visa pagal šias Taisykles būtina apimtimi) ar kelis kartus (kaskart atlikdama dalinę patikrą) projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

285. Įgyvendinančioji institucija, atlikdama patikrą vietoje, atsižvelgdama į veiksmų programos priemonės pobūdį ir savo nustatytą patikros vietoje tikslą ir apimtį, atsako į klausimus, ar:

285.1. nepasikeitė duomenys apie projektą ir projekto vykdytoją, turintys įtakos projekto įgyvendinimui;

285.2. projekto veiklos vykdomos vadovaujantis projekto sutartimi;

285.3. projekto vykdytojo įgyvendinančiajai institucijai su mokėjimo prašymais pateiktuose dokumentuose nurodyta informacija yra teisinga ir užtikrinta tinkama audito seka;

285.4. tinkamai atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, kurių išlaidas projekto vykdytojas deklaravo įgyvendinančiajai institucijai pateiktuose mokėjimo prašymuose;

285.5. tinkamai vykdoma projekto lėšų apskaita (netikrinama, kai projekto išlaidos apmokamos supaprastintai);

285.6. projekto vykdytojas įgyvendina informavimo apie projektą priemones;

285.7. projekto vykdytojas laikosi darnaus vystymosi, moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo principų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

285.8. neatsirado aplinkybių, dėl kurių galėtų būti pažeidžiamos konkurencijos politikos nuostatos;

285.9. nėra nustatyta aplinkybių, dėl kurių būtų galima įtarti, kad projekto vykdytoji įgyvendinant projektą padaryta ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimų;

285.10. projekto vykdytojas laikosi kitų projekto sutarties sąlygų (jeigu jos yra nustatytos).

286. Jei patikros vietoje metu įgyvendinančioji institucija tikrina projektą ne tik pagal šių Taisyklių 285 punkte nurodytus klausimus, kitus tikrinamus dalykus įgyvendinančioji institucija nustato atsižvelgdama į atitinkamos veiksmų programos priemonės ir (ar) projekto veiklų pobūdį ir patikros tikslą ir papildo patikros vietoje lapą atitinkamais klausimais.

Patikros vietoje organizavimas

287. Įgyvendinančioji institucija turi per DMS informuoti projekto vykdytoją apie patikrą vietoje likus ne mažiau kaip 3 darbo dienoms iki patikros vietoje atlikimo dienos. Jeigu išankstinis projekto vykdytojo informavimas apie planuojamą patikrą vietoje gali turėti neigiamos įtakos patikros vietoje rezultatams, įgyvendinančioji institucija patikrą vietoje gali atlikti prieš tai iš anksto neinformavusi projekto vykdytojo.

288. Kai apie projekto patikrą vietoje įgyvendinančioji institucija informuoja projekto vykdytoją iš anksto, projekto vykdytojas turi užtikrinti projekto vykdytojo vadovo ar jo įgalioto asmens (kai projekto vykdytojas yra fizinis asmuo, – savo arba įgalioto asmens) ir kitų už projekto įgyvendinimą atsakingų asmenų dalyvavimą patikroje. Jei neįmanoma sudaryti sąlygų atlikti patikrą įgyvendinančiosios institucijos nurodytu metu ir (ar) joje negali dalyvauti pranešime dėl patikros įvardyti asmenys, projekto vykdytojas turi nedelsdamas per DMS arba kitomis priemonėmis informuoti įgyvendinančiąją instituciją, nurodydamas to priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

289. Patikrą vietoje turi atlikti ne mažiau kaip 2 įgyvendinančiosios institucijos darbuotojai arba jos įgalioti ekspertai. Įgyvendinančioji institucija, gavusi visuomenės atstovo skundą, įvertina skunde nurodytas aplinkybes ir esant pagrįstam pagrindui, vadovaudamasi savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka, atlieka patikrą vietoje bei sudaro galimybę skundą pateikusiam visuomenės atstovui stebėtojo teisėmis dalyvauti patikroje vietoje, išskyrus atvejus, jei atliekamos Taisyklių 287 punkte numatytos patikros, kai įgyvendinančioji institucija patikrą vietoje atlieka prieš tai iš anksto neinformavusi projekto vykdytojo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

290. Patikrą vietoje atlikę asmenys supažindina projekto vykdytoją su patikros vietoje rezultatais, pateikdami pasirašyti patikros vietoje lapą. Jeigu projekto vykdytojo atstovas atsisako pasirašyti patikros vietoje lapą, patikrą atliekantis asmuo tai pažymi patikros vietoje lape.

291. Atlikusi patikrą vietoje, įgyvendinančioji institucija per 14 dienų po patikros vietoje dienos SFMIS2014 užpildo patikros vietoje ataskaitos formą.

292. Šioje ataskaitoje nurodomi patikros vietoje rezultatai, išvados ir rekomendacijos arba privalomi nurodymai projekto vykdytoji dėl projekto įgyvendinimo (toliau kartu šiame skirsnyje – rekomendacijos), nustatomas terminas, per kurį šios rekomendacijos turi būti įgyvendintos.

293. Įgyvendinančioji institucija, patikros vietoje metu nustačiusi neatitikimų ir (arba) patikros vietoje ataskaitoje nurodžiusi rekomendacijas, informaciją apie tai projekto vykdytoji

pateikia per DMS. Įgyvendinančioji institucija turi užtikrinti patikros vietoje ataskaitoje nurodytų rekomendacijų įgyvendinimo priežiūrą ir įsitikinti, ar rekomendacijos įgyvendintos.

294. Įtarusi ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų ir (arba) projekto sutarties pažeidimų, įgyvendinančioji institucija atlieka šių Taisyklių 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.

25 skirsnis. Pažeidimų tyrimas

295. Pažeidimus gali įtarti kiekvienas ES struktūrinius fondus administruojančios institucijos darbuotojas, vykdydamas projektų sutarčių priežiūrą, kontrolę arba auditą, gavęs informaciją iš trečiųjų šalių ar ją pastebėjęs visuomenės informavimo priemonėse ir kitais atvejais.

296. Ministerija, vadovaujančioji ar tvirtinančioji institucijos, įtarusios pažeidimą ir (ar) gavusios informacijos apie įtariamus pažeidimus iš Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, EK, Europos Audito Rūmų, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba), Viešųjų pirkimų tarnybos, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Konkurencijos taryba) ir trečiųjų šalių, šią informaciją persiunčia įgyvendinančiajai institucijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

297. Įgyvendinančioji institucija, išnagrinėjusi šių Taisyklių 295 ir 296 punktuose nurodytą informaciją arba įtarusi pažeidimą atlikdama projekto administravimo veiksmus, vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka įvertina, ar su įtariamu pažeidimu susijusi informacija turi pažeidimo požymių, nurodytų reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 36 punkte, ir įsitikina, ar įtariamasis pažeidimas:

297.1. įgyvendinančiosios institucijos nuomone, gali būti ištaisytas vadovaujantis šių Taisyklių 298 punkto nuostatomis;

297.2. nėra susijęs su įtariama nusikalstama veika, susijusia su ES struktūrinių fondų lėšų neteisėtu gavimu ir (ar) panaudojimu, arba korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, susijusia su ES struktūrinių fondų lėšų neteisėtu gavimu ir (ar) panaudojimu (toliau kartu – nusikalstama veika);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

297.3. nėra susijęs su sisteminiu pažeidimu, kaip jis apibrėžtas reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 38 punkte.

298. Jei yra tenkinamos visos Taisyklių 297 punkte nustatytos sąlygos, įgyvendinančioji institucija informacijos apie įtarimą dėl pažeidimo SFMIS2014 neregistruoja ir įtariamasis pažeidimas gali būti ištaisytas:

298.1. atliekant pirkimą iš naujo, jei įtariamasis pažeidimas susijęs su pirkimo sutartimi, kurią sudarant ar vykdant nesilaikyta teisės aktuose nustatytos pirkimų tvarkos, ir, jei reikia, susigrąžinant lėšas šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka;

298.2. kitų įtariamų pažeidimų atvejais, kai su įtariamu pažeidimu susijusios lėšos nebuvo išmokėtos arba išmokėta ne daugiau nei 15 eurų (penkiolika eurų), – įgyvendinančiajai institucijai patvirtinus tik tinkamą finansuoti išlaidų sumą ir (ar) projekto vykdytojui atlikus įgyvendinančiosios institucijos nurodytus veiksmus.

299. Taisyklių 184, 210, 258, 329, 445, 447, 479 punktuose nurodytais atvejais įtariamo pažeidimo tyrimo veiksmai nėra atliekami, o, kaip numatyta Taisyklių 187.1 papunktyje, atliekamas vienašalis projekto sutarties keitimas Taisyklių 188 punkte nustatyta tvarka arba,

įsiteisėjus teismo nutarčiai dėl bankroto bylos projekto vykdytoji iškėlimo, projekto sutartis nutraukiama, kaip numatyta Taisyklių 190 punkte (išskyrus atvejus, kai teismo nutartis iškelti bankroto bylą įsiteisėja įgyvendinančiajai institucijai atliekant pažeidimo tyrimą). Jei teismo nutartis iškelti bankroto bylą įsiteisėja investicijų tęstinumo laikotarpiu, gražintinos lėšos apskaičiuojamos atsižvelgiant į Taisyklių 7 priedo 3–5 punktuose nustatytus netinkamų finansuoti lėšų apskaičiavimo principus. Šiame Taisyklių punkte numatytais atvejais lėšos, jei reikia, susigražinamos Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

300. Apie įtariamo pažeidimo ištaisymą ir jo ištaisymo būdą įgyvendinančioji institucija informuoja projekto vykdytoją per DMS, o su įtariamu pažeidimu susiję veiksmai ir įgyvendinančiosios institucijos priimti sprendimai yra žymimi mokėjimo prašymų patikros lapuose, projektų patikros vietoje ataskaitose, ataskaitų po projekto finansavimo pabaigos patikros lapuose, susirašinėjimo su projekto vykdytoju dokumentuose ir kituose dokumentuose vadovaujantis įgyvendinančiosios institucijos vidaus procedūrų aprašais.

301. Įgyvendinančioji institucija projekto vykdytoji nurodo įtariamo pažeidimo ištaisymo terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 7 dienos ir ne ilgesnis kaip 30 dienų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių aplinkybių įtariamas pažeidimas negali būti ištaisytas per 30 dienų. Tais atvejais, kai reikia kreiptis į kitas institucijas dėl papildomos informacijos, įtariamo pažeidimo ištaisymo terminas gali būti pratęsiamas iki papildomos informacijos gavimo ir (ar) pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos.

302. Jei projekto vykdytojas per jam nustatytą terminą įtariamo pažeidimo neištaiso arba jei įtariamas pažeidimas netenkina bent vienos iš Taisyklių 297.1–297.3 papunkčiuose nustatytų sąlygų, toks įtariamas pažeidimas yra registruojamas, t. y. įgyvendinančioji institucija įtarimą dėl pažeidimo registruoja SFMIS2014 užpildydama darbo grupės formą „Įtarimas dėl pažeidimo“, pradeda įtariamo pažeidimo tyrimą ir jį atlieka Taisyklių 303–306 punktuose nustatyta tvarka. Pildant darbo grupės formą „Įtarimas dėl pažeidimo“, nurodomas projekto pavadinimas ir kodas, projekto vykdytojas, pirminės informacijos apie įtariamą pažeidimą gavimo data ir šaltinis bei aprašomas įtariamas pažeidimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

303. Įgyvendinančioji institucija apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą ne vėliau kaip per 7 dienas nuo įtarimo dėl pažeidimo užregistravimo SFMIS2014 dienos informuoja ministeriją (taip pat kitą (-as) įgyvendinančiąją (-iąsias) instituciją (-as), jei pažeidimas susijęs su kitos (-ų) įgyvendinančiosios (-ių) institucijos (-ų) administruojamo projekto pirkimu) per SFMIS2014 ir projekto vykdytoją per DMS, išskyrus atvejus, kai projekto vykdytojo informavimas galėtų turėti neigiamos įtakos pažeidimo tyrimui.

304. Įtariamo pažeidimo tyrimo metu įgyvendinančioji institucija vertina projekto vykdytojo ar kitų institucijų ir (ar) įstaigų pateiktą informaciją, duomenis ir dokumentus, gali atlikti projekto patikras vietoje, prašyti paaiškinti įtariamo pažeidimo aplinkybes, kreiptis į kitas atsakingas institucijas (ministeriją, Viešųjų pirkimų tarnybą, Konkurencijos tarybą ir kt.) su prašymu pateikti išvadas, paaiškinimus apie įtariamo pažeidimo aplinkybes ir informaciją, susijusią su atliekamu pažeidimo tyrimu, ir (ar) atlikti kitus veiksmus, kuriais siekiama iširti įtariamą pažeidimą.

305. Įgyvendinančioji institucija įtariamo pažeidimo tyrimą turi atlikti ir priimti sprendimą dėl pažeidimo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo įtarimo dėl pažeidimo užregistravimo SFMIS2014 dienos. Tais atvejais, kai reikia kreiptis į kitas institucijas ir (ar) projekto vykdytoją

dėl papildomos informacijos ar sprendimas dėl sutarties nutraukimo, kaip nustatyta Taisyklių 190 punkte, turi būti suderintas su ministerija Taisyklių 191 punkte nustatyta tvarka, įtariamo pažeidimo tyrimas užbaigiamas ir sprendimas dėl pažeidimo priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo papildomos informacijos gavimo arba ne vėliau kaip per 7 dienas nuo sprendimo suderinimo su ministerija dienos. Tais atvejais, kai įtariamo pažeidimo tyrimas yra susijęs su vykstančiu ikiteisminiu tyrimu ar teisiniu procesu dėl nusikalstamos veikos, įtariamo pažeidimo tyrimo ir nustatymo veiksmus įgyvendinančioji institucija atlieka nelaukdama ikiteisminio tyrimo pabaigos ir (ar) teismo nuosprendžio dėl nusikalstamos veikos. Jei atlikus įtariamo pažeidimo tyrimą ir įvertinus visas su įtariamu pažeidimu susijusias aplinkybes įgyvendinančioji institucija neturi pagrindo nustatyti pažeidimo, pažeidimo tyrimas baigiamas ir pažeidimas nėra nustatomas. Pažeidimo tyrimas atnaujinamas, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, patvirtinantis nusikalstamą veiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

306. Įgyvendinančioji institucija užtikrina, kad informacija apie įtariamo pažeidimo tyrimo eigą ir rezultatus ir kita su pažeidimu susijusi informacija būtų registruojama SFMIS2014 pildant darbo grupės formą „Informacija apie pažeidimą“, kurioje pateikiama informacija apie projektą ir projekto vykdytoją, informacija apie įtariamo pažeidimo tyrimą, priimtą sprendimą dėl pažeidimo ir jo įgyvendinimo eigą, nustatytą netinkamų finansuoti lėšų suma, grąžintinų lėšų suma, informacija apie grąžintinų lėšų susigrąžinimo eigą, su pažeidimu susijusius teisinius ar administracinius procesus ir pritaikytas sankcijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

307. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į įtariamo pažeidimo pobūdį, apskaičiuoja netinkamų finansuoti projekto išlaidų dydį:

307.1. atitinkantį su pažeidimu susijusią projekto išlaidų sumą, jei ją galima tiesiogiai nustatyti;

307.2. atitinkantį su pažeidimu susijusių projekto išlaidų dalį, kuri apskaičiuojama šių Taisyklių 310 ir 311 punktuose nustatyta tvarka, jei su pažeidimu susijusių išlaidų negalima tiesiogiai nustatyti.

308. Kai įtariamas pažeidimas yra susijęs su nustatyta nusikalstama veika dėl projekto vykdytojo ar ES struktūrinių fondų lėšas administruojančios institucijos darbuotojo neteisėtų veiksmų, dėl kurių projektui buvo neteisėtai skirtos ir (arba) išmokėtos finansavimo lėšos, netinkamomis finansuoti pripažįstamos visos projekto išlaidos.

309. Nustačius, kad projekto vykdytojas nesilaikė Taisyklių 337 punkte nustatyto draudimo be įgyvendinančiosios institucijos ir, jeigu tai numatyta teisės aktuose, be ministerijos sutikimo perleisti, parduoti, įkeisti turtą ar kitokiu būdu suvaržyti intelektines ar daiktines teises į turtą, kuriam įsigyti ar sukurti skiriamos projekto finansavimo lėšos, netinkamomis finansuoti projekto išlaidomis pripažįstamos suvaržyto turto įsigijimo išlaidos, įvertinus turto nusidėvėjimą, išskyrus atvejus, kai tokiam intelektinių ar daiktinių teisių į turtą suvaržymui įgyvendinančioji institucija būtų pritarusi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

310. Nustačius, kad projekto vykdytojas pažeidė Taisyklių 27 skirsnyje nustatytus investicijų tęstinumo reikalavimus, netinkamų finansuoti projekto išlaidų dydis apskaičiuojamas Taisyklių 7 priedo 3–5 punktuose nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai projekto vykdytojas

bankrutuoja investicijų tęstinumo laikotarpiu, gražintinos lėšos apskaičiuojamos atsižvelgiant į Taisyklių 7 priedo 3–5 punktuose nustatytus netinkamų finansuoti lėšų apskaičiavimo principus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

311. Kai įtariamasis pažeidimas yra susijęs su pirkimu, įvykdytu pažeidžiant teisės aktų nuostatas, arba dėl tokio pirkimo sudarytos sutarties vykdymu ir neįmanoma tiksliai apskaičiuoti su tokiu pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti išlaidų dydžio, šis dydis apskaičiuojamas Taisyklių 7 priedo 6–14 punktuose nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

312. Su įtariamu pažeidimu susijusių lėšų išmokėjimas ar išlaidų pripažinimas tinkamomis finansuoti laikinai, kol bus ištaisytas įtariamasis pažeidimas ar bus baigtas įtariamo pažeidimo tyrimas ir priimtas (-i) Taisyklių 314 punkte nurodytas (-i) sprendimas (-ai) dėl pažeidimo, taip pat tais atvejais, kai įgyvendinančioji institucija gauna informacijos apie pradėtą ikiteisminį tyrimą, susijusį su projektu, sustabdomas, jei įgyvendinančioji institucija mano, kad jų išmokėjimas ar pripažinimas tinkamomis finansuoti gali padaryti žalą ES ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui arba turės neigiamos įtakos dėl nustatyto pažeidimo pripažintų netinkamomis finansuoti projekto išlaidų gražinimui (sprendimas dėl lėšų išmokėjimo ar išlaidų pripažinimo tinkamomis finansuoti laikino sustabdymo yra rengiamas užpildant darbo grupės formą):

312.1. Jei su įtariamu pažeidimu ar ikiteisminiu tyrimu susijusios lėšos projekto vykdytojui buvo išmokėtos, gali būti stabdomas dalies projekto finansavimo lėšų sumos išmokėjimas.

312.2. Jei su įtariamu pažeidimu ar ikiteisminiu tyrimu susijusios lėšos projekto vykdytojui nebuvo išmokėtos, gali būti stabdomas dalies išlaidų tinkamumo finansuoti tikrinimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

313. Dėl šių Taisyklių 312 punkte numatytų veiksmų įgyvendinančioji institucija sprendžia atsižvelgdama į galimą pažeidimo finansinį poveikį, projekto įgyvendinimo laipsnį ir kitas svarbias aplinkybes bei turimą informaciją apie projektą ar projekto vykdytoją ir apie tokį sprendimą informuoja projekto vykdytoją per DMS ir ministeriją per SFMIS2014.

314. Įgyvendinančioji institucija, atlikusi įtariamo pažeidimo tyrimą, priima vieną (ar kelis) sprendimą (-us):

314.1. pažeidimas nenustatytas;

314.2. pažeidimas nustatytas;

314.3. pažeidimas nustatytas, bet gali būti ištaisytas;

314.4. pripažinti netinkamomis finansuoti su pažeidimu susijusias projekto išlaidas;

314.5. nutraukti projekto sutartį ir susigrąžinti visas išmokėtas lėšas (jei lėšos buvo išmokėtos);

314.6. susigrąžinti su pažeidimu susijusių išmokėtų lėšų dalį;

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

314.7. išskaičiuoti netinkamų finansuoti išlaidų sumą ar jos dalį iš projekto vykdytojo teikiamuose mokėjimo prašymuose nurodytos sumos, jeigu lėšos projekto vykdytojui dar nesumokėtos.

315. Tais atvejais, kai atlikus įtariamo pažeidimo tyrimą nustatoma, kad buvo nesilaikyta ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų ir (arba) projekto sutarties nuostatų, tačiau dėl to nebuvo ar negalėjo būti finansinio poveikio ES ar Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, pažeidimas nėra nustatomas. Tais atvejais, kai atlikus įtariamo pažeidimo tyrimą ir įvertinus visas su įtariamu pažeidimu susijusias aplinkybes įgyvendinančioji institucija neturi pagrindo nustatyti pažeidimo, tačiau įtaria nusikalstamą veiką, pažeidimo tyrimas baigiamas ir pažeidimas nėra nustatomas bei atliekami Taisyklių 327 punkte numatyti atsakingų institucijų informavimo apie įtariamą nusikalstamą veiką veiksmai. Pažeidimo tyrimas atnaujinamas, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, patvirtinantis nusikalstamą veiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

316. Įgyvendinančioji institucija, priėmusi sprendimą, kad pažeidimas nenustatytas, tai pažymi darbo grupės formoje „Informacija apie pažeidimą“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

317. Įgyvendinančioji institucija apie pažeidimo tyrimo rezultatus per DMS informuoja projekto vykdytoją ir per SFMIS2014 informuoja ministeriją.

318. Įgyvendinančiosios institucijos sprendimas dėl nustatyto pažeidimo yra rengiamas užpildant darbo grupės formą „Sprendimas dėl pažeidimo“. Sprendimas dėl pažeidimo turi atitikti Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatytus individualiam administraciniam aktui taikomus reikalavimus. Sprendime taip pat nurodoma informacija apie projektą ir projekto vykdytoją, informacija apie nustatytą pažeidimą, nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma, grąžintinių lėšų suma bei jų grąžinimo tvarka ir kitos aplinkybės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

319. Įgyvendinančioji institucija, priėmusi sprendimą, kad pažeidimas nustatytas, bet gali būti ištaisyta, sprendime dėl pažeidimo nurodo tokio pažeidimo ištaisymo terminą ir būdą.

320. Tais atvejais, kai dėl nustatyto pažeidimo įgyvendinančioji institucija priima Taisyklių 314.5 papunktyje nurodytą sprendimą nutraukti projekto sutartį, toks sprendimas turi būti suderintas su ministerija, kaip nustatyta Taisyklių 191 punkte.

321. Apie priimtą sprendimą dėl pažeidimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja projekto vykdytoją pateikdama sprendimo kopiją ir per SFMIS2014 informuoja ministeriją (taip pat kitą (-as) įgyvendinančiąją (-iąsias) instituciją (-as), jei pažeidimas susijęs su kitos (-ų) įgyvendinančiosios (-iųjų) institucijos (-ų) administruojamo projekto pirkimu).

322. Jeigu pagal sprendimą dėl pažeidimo turi būti keičiama ar nutraukiama projekto sutartis ir (ar) susigrąžinamos lėšos, šie veiksmai atliekami vadovaujantis šių Taisyklių 19 ir 26 skirsnių nuostatomis.

323. Paašikėjus naujoms aplinkybėms, kurios nebuvo įvertintos pažeidimo tyrimo metu, pažeidimo tyrimas gali būti atliekamas iš naujo ir atsižvelgiant į jo rezultatus atitinkamai gali būti pakeistas sprendimas dėl pažeidimo. Atnaujintas pažeidimo tyrimas atliekamas ir sprendimas dėl pažeidimo priimamas šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka.

324. Pažeidimo tyrimo, nustatymo ir ištaisymo procedūros baigiamos, kai baigiami visi su lėšų grąžinimu susiję veiksmai, taip pat baigiamos kitos administracinės ir (ar) teisminės procedūros, susijusios su pažeidimo nustatymu ir ištaisymu.

325. Įgyvendinančioji institucija, priimdama sprendimą dėl pažeidimo, susijusio su pirkimu, atsižvelgia į kitos įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pažeidimą dėl to paties pirkimo, nebent pirminio pažeidimo tyrimo metu nebuvo įvertintos aplinkybės, dėl kurių galėtų būti priimtas kitoks sprendimas.

326. Įgyvendinančioji institucija, įtarusi sisteminių pažeidimą, apie tai nedelsdama informuoja vadovaujančiąją, tvirtinančiąją institucijas ir atsakingas ministerijas. Įgyvendinančioji institucija patikrina visus su įtariamu sisteminiu pažeidimu susijusius savo administruojamus projektus, vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka įvertina, ar juose yra sisteminių pažeidimų ir, nustačiusi tokius pažeidimus, šiame Taisyklių skirsnyje nustatyta tvarka atlieka pažeidimų tyrimus ir kitus nurodytus veiksmus. Apie atliktus pažeidimų tyrimus ir kitus veiksmus ne vėliau kaip per 7 dienas nuo jų atlikimo dienos įgyvendinančioji institucija informuoja vadovaujančiąją ir tvirtinančiąją institucijas bei atsakingas ministerijas.

327. Įgyvendinančioji institucija, įtarusi nusikalstamą veiką, susijusią su ES struktūrinių fondų lėšų neteisėtu gavimu ir (ar) panaudojimu, apie tai nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 7 dienas nuo sprendimo dėl pažeidimo priėmimo dienos, raštu arba per SFMIS2014, jeigu yra įdiegtos tokios funkcinės galimybės, informuoja Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą arba, kai įtariama korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, susijusi su ES struktūrinių fondų lėšų neteisėtu gavimu ir (ar) panaudojimu, – Specialiųjų tyrimų tarnybą, taip pat per SFMIS2014 informuoja vadovaujančiąją instituciją ir ministeriją. Įgyvendinančioji institucija Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai arba Specialiųjų tyrimų tarnybai taip pat pateikia visą turimą su įtariama nusikalstama veika susijusią informaciją, nurodo pažeidimo tyrimo metu nustatytus įtariamų nusikalstamų veikų požymius, teisės aktų pažeidimus ir pateikia tai patvirtinančių dokumentų kopijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

328. Jei įtariamas ar nustatytas pažeidimas gali sukelti pasekmių už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, įgyvendinančioji institucija apie tokį pažeidimą per 7 dienas nuo įtariamo pažeidimo užregistravimo SFMIS2014 ar pažeidimo nustatymo dienos per SFMIS2014 informuoja vadovaujančiąją instituciją.

329. Įgyvendinančioji institucija, atsižvelgdama į priemonės ir (ar) projekto specifiką ir suderinusi su ministerija ir vadovaujančiąją institucija, gali nustatyti projekto sutartyje nustatyto projektui skirto finansavimo mažinimo tvarką, kai projekto vykdytojas nesilaiko projekto sutartyje nustatytų sąlygų šių Taisyklių 25 skirsnyje nenurodytais atvejais ir kai toks nesilaikymas neturi šių Taisyklių 297 punkte nustatytų pažeidimo požymių. Tokios tvarkos taikymo galimybė turi būti numatyta projekto sutartyje. Prireikus išmokėtos lėšos gali būti susigrąžinamos šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

26 skirsnis. Projekto finansavimo ir kitų lėšų grąžinimas

330. Visais šiose Taisyklėse nustatytais atvejais sprendimus dėl išmokėtų projekto finansavimo lėšų ir (ar) kitų lėšų grąžinimo (toliau – sprendimas dėl lėšų grąžinimo) priima įgyvendinančioji institucija. Apie priimtą sprendimą dėl lėšų grąžinimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja projekto vykdytoją pateikdama sprendimo kopiją ir per SFMIS2014 informuoja ministeriją.

331. Projekto vykdytojas gražintinas lėšas turi gražinti ne vėliau kaip iki sprendime dėl lėšų gražinimo nurodyto termino pabaigos.

332. Gražintinos lėšos gali būti gražinamos įgyvendinančiajai institucijai išskaičiuojant jas iš sumos, mokėtinos pagal projekto vykdytojo pateiktą ir (arba) kitą (-us) teikiamą (-us) mokėjimo prašymą (-us) arba projekto vykdytojui pervedant jas į įgyvendinančiosios institucijos sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą ministerijos kredito įstaigos sąskaitą. Tuo atveju, kai sprendimas dėl lėšų gražinimo priimamas iki pateikiant ar pateikus galutinį mokėjimo prašymą, įgyvendinančioji institucija privalo užtikrinti, kad šios gražintinos lėšos būtų išskaičiuotos iš pagal galutinį mokėjimo prašymą mokėtinos sumos ir su galutiniu mokėjimo prašymu nebūtų apmokėtos projekto išlaidos, jei gražinta ne visa gražintinų lėšų suma. Jei pagal galutinį mokėjimo prašymą projekto vykdytojui mokėtinos sumos nepakanka, likusią gražintinų lėšų sumą projekto vykdytojas turi pervesti į sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą (-as) ministerijos (-ų) kredito įstaigos sąskaitą (-as).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

333. Projekto vykdytojui negražinus gražintinų lėšų per sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą terminą, skaičiuojami delspinigiai Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos gražinimo taisyklės), nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

334. Kai teikiama neteisėta ar netinkamai taikoma valstybės pagalba ar kai įgyvendinančioji institucija Finansinės paramos gražinimo taisyklėse nustatyta tvarka priima sprendimą leisti atidėti terminą, per kurį lėšos turi būti gražintos, arba gražintiną sumą gražinti dalimis, projekto vykdytojas moka palūkanas Finansinės paramos gražinimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

335. Sprendimai dėl lėšų gražinimo priimami ir vykdomi, gražintinos ir projektų vykdytojų gražintos lėšos administruojamos Finansinės paramos gražinimo taisyklėse ir 2014–2020 metų gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl 2014–2020 metų gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

27 skirsnis. Projekto užbaigimas ir investicijų tęstinumas

336. Įgyvendinęs visas projekto veiklas, projekto vykdytojas iki vadovaujantis šių Taisyklių 213.5 papunkčiu projekto sutartyje nustatyto termino įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti galutinį mokėjimo prašymą. Patikrinusi ir įvertinusi galutinį mokėjimo prašymą, įgyvendinančioji institucija šių Taisyklių 21 skirsnyje nustatyta tvarka gali:

336.1. jį patvirtinti;

336.2. paprašyti projekto vykdytojo papildomos informacijos, nustatyti terminą, per kurį jis turi pateikti šią informaciją, ir (ar) nuspręsti atlikti projekto patikrą vietoje;

336.3. laikinai sustabdyti galutiniame mokėjimo prašyme prašomų lėšų išmokėjimą ar išlaidų pripažinimą tinkamomis finansuoti, kaip nustatyta Taisyklių 312 punkte;

336.4. atmesti galutinį mokėjimo prašymą – išdėstyti atmetimo motyvus ir nustatyti terminą, per kurį projekto vykdytojas turi ištaisyti galutinio mokėjimo prašymo ir (ar) projekto įgyvendinimo trūkumus ir pateikti naują galutinį mokėjimo prašymą.

337. Projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu be įgyvendinančiosios institucijos per DMS arba raštu pateikto sutikimo ir, jeigu tai numatyta teisės aktuose, be ministerijos rašytinio sutikimo negali perleisti, parduoti, įkeisti turto ar kitokiu būdu suvaržyti intelektinių ar daiktinių teisių į turtą, kuriam įsigyti ar sukurti skiriamos projekto finansavimo lėšos. Priimant sprendimą dėl sutikimo įkeisti ar kitokiu būdu suvaržyti turtą, reikia vadovautis vadovaujančiosios institucijos rengiamomis Rekomendacijomis dėl sutikimo įkeisti ar kitaip suvaržyti turtą, įsigytą ar sukurtą iš Europos Sąjungos fondų lėšų, kurioms pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kurios skelbiamos svetainėje www.esinvesticijos.lt.

338. Po projekto finansavimo pabaigos vadovaujantis reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsniu turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas, t. y. projektų, kurių veiklos susijusios su investicijomis į infrastruktūrą arba gamybą (prekių ar paslaugų kūrimą), vykdytojai per 5 metus nuo projekto finansavimo pabaigos arba projektų, kuriems taikomos valstybės pagalbos taisyklės, vykdytojai per valstybės pagalbos taisyklėse nustatytą laikotarpį:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

338.1. negali nutraukti gamybinės veiklos arba perkelti jos už veiksmų programos įgyvendinimo teritorijos ribų. Gamybinė veikla negali būti perkeliama už ES ribų 10 metų nuo projekto finansavimo pabaigos, išskyrus tuos atvejus, jei teikiama valstybės pagalba arba jei projekto vykdytojas yra smulkiojo ar vidutinio verslo subjektas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

338.2. negali pakeisti infrastruktūros objekto nuosavybės teisių, jei dėl to įmonė arba viešojo sektoriaus institucija įgytų nederamą pranašumą;

338.3. negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba įgyvendinimo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams.

339. Tais atvejais, kai investuojama į smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų veiklą ar jų kuriamas darbo vietas, Taisyklių 338 punkte nustatytas terminas gali būti sutrumpinamas iki 3 metų, jei tai nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

340. Šių Taisyklių 338 punkte nustatyti investicijų tęstinumo reikalavimai netaikomi iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams, taip pat iš kitų ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamiems projektams, kuriems skiriamos lėšos nėra susijusios su investicijomis į infrastruktūrą ar gamybą, nebent tokia prievolė išlaikyti investiciją numatyta valstybės pagalbos taisyklėse (kai jos taikomos projektui) ir projekto vykdytojo gamybinė veikla nutraukiama arba perkeliama per tose taisyklėse nustatytą laikotarpį. Investicijų tęstinumo reikalavimai taip pat netaikomi projektams tais atvejais, kai su projektu susijusi gamybinė veikla nutraukiama dėl netyčinio bankroto.

341. Projekto vykdytojas nedelsdamas Taisyklių 172 punkte nustatyta tvarka informuoja įgyvendinančiąją instituciją apie atsiradusias Taisyklių 337 ir 338 punktuose nurodytas aplinkybes, taip pat apie tai, kad projekto vykdytojas (juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė) yra reorganizuojamas ar likviduojamas arba pasikeitė jo teisinė forma, arba apie tai, kad projekto vykdytojas (fizinis asmuo) numato nutraukti ar pakeisti ūkinės komercinės veiklos

vykdymą ar pakeisti ūkinės komercinės veiklos vykdymo formą. Įgyvendinančioji institucija, gavusi tokią informaciją, įvertina, ar nėra pažeisti Taisyklių 338 punkte nustatyti investicijų tęstinumo reikalavimai, taip pat projekto sutartis, ir apie tai per DMS informuoja projekto vykdytoją. Projekto vykdytojai neįvykdžius Taisyklių 338 punkte nustatytų investicijų tęstinumo reikalavimų, įgyvendinančioji institucija inicijuoja pažeidimo tyrimą Taisyklių 25 skirsnyje nustatyta tvarka, o nustačiusi pažeidimą ir priėmusi sprendimą dėl lėšų gražinimo inicijuoja išmokėtų projekto finansavimo lėšų ar jų dalies susigrąžinimą vadovaujantis Taisyklių 26 skirsniu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

342. Projekto vykdytojas, atsiskaitydamas už 5 metų po projekto finansavimo pabaigos ar kitą vadovaujantis šių Taisyklių 343 punktu projekto sutartyje nustatytą poprojektinį laikotarpį, privalo per DMS teikti įgyvendinančiajai institucijai ataskaitas po projekto finansavimo pabaigos pagal šių Taisyklių 8 priede nustatytą formą, kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt. Ataskaitos po projekto finansavimo pabaigos turi būti teikiamos vienu iš projekto sutartyje nustatytų terminų:

342.1. ne vėliau kaip per 30 dienų praėjus kiekvieniems metams po projekto finansavimo pabaigos;

342.2. kasmet, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kalendorinių metų pabaigos;

342.3. kitu, atsižvelgiant į šių Taisyklių 343 punkto reikalavimus, įgyvendinančiosios institucijos nustatytu periodiškumu.

343. Nepažeidžiant šių Taisyklių 338–340 punktų ir 36 skirsnio nuostatų, taip pat atsižvelgiant į po projekto finansavimo pabaigos projekto sutartyje numatytus pasiekti rodiklius, projekto sutartyje gali būti nustatomas trumpesnis nei 5 metų ataskaitų po projekto finansavimo pabaigos teikimo laikotarpis (įskaitant atvejus, kai ataskaitų po projekto finansavimo pabaigos teikti nereikia).

344. Įgyvendinančioji institucija gali paprašyti projekto vykdytojo ataskaitą po projekto finansavimo pabaigos patikslinti ir (arba) atlikti patikrą vietoje. Įgyvendinančioji institucija ataskaitą po projekto finansavimo pabaigos per 30 dienų nuo jos gavimo iš projekto vykdytojo dienos patvirtina arba atmeta ir per DMS informuoja apie tai projekto vykdytoją, nurodydama atmetimo priežastis, o kai ji atlieka patikrą vietoje ar pradeda pažeidimo tyrimą, apie ataskaitos po projekto finansavimo pabaigos patvirtinimą arba atmetimą per DMS informuoja projekto vykdytoją per 14 dienų atlikusi patikrą vietoje ar baigusi pažeidimo tyrimą.

345. Jeigu projekto vykdytojas laiku nepateikia ataskaitos po projekto finansavimo pabaigos, įgyvendinančioji institucija turi per DMS (prireikus raštu ar elektroniniu paštu) jam apie tai priminti ir nustatyti terminą, per kurį ataskaita po projekto finansavimo pabaigos turi būti pateikta. Jeigu projekto vykdytojas ataskaitos po projekto finansavimo pabaigos laiku nepateikia po priminimo ir (ar) ataskaitoje pateikiami klaidinantys duomenys, įgyvendinančioji institucija inicijuoja pažeidimo tyrimą šių Taisyklių 25 skirsnyje nustatyta tvarka, o nustačiusi pažeidimą ir priėmusi sprendimą dėl lėšų gražinimo inicijuoja išmokėtų projekto finansavimo lėšų arba jų dalies susigrąžinimą vadovaujantis šių Taisyklių 26 skirsniu.

V SKYRIUS. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL VEIKSMŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO BŪDŲ IR PROJEKTŲ FINANSAVIMO FORMŲ

346. Įgyvendinant visuotinės dotacijos priemonę, tarptautinio bendradarbiavimo projektus, skiriant grąžinamąją subsidiją arba apdovanojimus taikomos šių Taisyklių nuostatos, išskyrus atvejus, kai šiame Taisyklių skyriuje nustatyta kitaip.

28 skirsnis. Visuotinės dotacijos priemonės įgyvendinimas

347. Veiksmų programos priemonė įgyvendinama visuotinės dotacijos būdu, kai numatoma finansuoti vienaarūšes veiklas ir projektų išlaidas apmokėti taikant tik supaprastintą išlaidų apmokėjimą ar apdovanojimus ar išmokėti palūkanų subsidijas.

348. Dotacijų gavėjų – projektų, finansuojamų pagal visuotinės dotacijos priemonę, vykdytojų – atranka vyksta tęstinės projektų atrankos arba projektų konkurso būdu.

349. Visuotinės dotacijos priemonės kvietimo dokumentus, be nurodytų šių Taisyklių 78.1–78.3 papunkčiuose, sudaro šių Taisyklių 9 priede nustatyta dotacijos sutarties forma.

350. Pareiškėjai ir dotacijų gavėjai gali būti konsultuojami kitais nei šių Taisyklių 24–26 punktuose nurodytais būdais, jei tai nurodyta projektų finansavimo sąlygų apraše. Pasirenkant konsultavimo būdus turi būti užtikrintas tinkamas informavimas apie projektų finansavimo sąlygas, paraiškų rengimo tvarką ir projektų įgyvendinimo reikalavimus.

351. Pareiškėjai įgyvendinančiajai institucijai per DMS arba kitu projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytu būdu teikia dotacijos paraišką. Ministerija, atsižvelgdama į visuotinės dotacijos priemonės specifiką, kartu su projektų finansavimo sąlygų aprašu patvirtina dotacijos paraiškos formą, kurią užpildo pareiškėjas. Tvirtindama dotacijos paraiškos formą, ministerija, vadovaudamasi šių Taisyklių 3 priede nustatyta paraiškos forma, gali atsisakyti tų paraiškos klausimų, kurie netaikomi konkrečiai visuotinės dotacijos priemonei (jei paraiškos formoje, pateiktoje šių Taisyklių 3 priede, nustatyta, kad jie gali būti netaikomi dotacijų gavėjams), ir (arba) įrašyti informaciją, kuri pagal konkrečią visuotinės dotacijos priemonę yra žinoma ir vienoda visiems pareiškėjams. Dotacijos paraiškos forma skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt kartu su kitais kvietimo dokumentais.

352. Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti iš anksto, atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygas, nustatyta, kuriuos bendruosius reikalavimus atitinka visi dotacijų gavėjai, kurie atitinka projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus. Tokiu atveju pagal šiuos bendruosius reikalavimus įgyvendinančioji institucija atskirai nevertina kiekvienos paraiškos.

353. Įgyvendinančioji institucija, nustačiusi šių Taisyklių 133 punkte nurodytas aplinkybes, gali baigti dotacijos paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimą nesuderinusi su pareiškėju, ar jis sutinka įgyvendinti projektą gavęs nustatyto dydžio skiriamų finansavimo lėšų sumą, jei taip numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

354. Baigusi dotacijos paraiškų vertinimą, įgyvendinančioji institucija sudaro dotacijų sutartis su atrinktais finansuoti pareiškėjais naudodama Taisyklių 9 priede nustatytą formą (šiuo atveju sprendimai dėl projektų finansavimo, nurodyti Taisyklių 153 punkte, nepriimami). Įgyvendinančioji institucija gali sudaryti rezervinių projektų sąrašą, kai tokia galimybė buvo numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše. Per 14 dienų nuo paraiškų vertinimo ir atrankos pabaigos įgyvendinančioji institucija svetainėje www.esinvesticijos.lt paskelbia sąrašą pareiškėjų, kurių projektai buvo arba nebuvo atrinkti finansuoti arba buvo įtraukti į rezervinių projektų sąrašą, papildydama paskelbtą informaciją, nurodytą Taisyklių 99 punkte, ir apie tai per DMS arba raštu (kaip nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše) taip pat informuoja pareiškėjus (netaikoma dotacijos paraiškoms, kurios buvo atmestos paraiškų vertinimo metu, ir pareiškėjai apie tai buvo informuoti Taisyklių 124 punkte nustatyta tvarka, o informacija apie atmestas dotacijos paraiškas paskelbta svetainėje www.esinvesticijos.lt Taisyklių 129 punkte nustatyta tvarka).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

355. Jei dotacijos sutartyje nenustatomi stebėsenos rodikliai, priemonės įgyvendinimo plane visuotinės dotacijos priemonei nustatytus stebėsenos rodiklius skaičiuoja įgyvendinančioji institucija Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

356. Dotacijos išmokamos taikant tik supaprastintą išlaidų apmokėjimą arba apdovanojimus ar palūkanų subsidijas, kurių dydžiai nustatomi vadovaujantis projektų finansavimo sąlygų aprašu.

357. Dotacijų gavėjai gali gauti avansą, jei tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše. Tokiu atveju projektų finansavimo sąlygų apraše nustatoma didžiausia galimo išmokėti avanso suma arba procentinis dydis, nepažeidžiant šių Taisyklių 223 punkto nuostatų (kai visoms projekto tiesioginėms išlaidoms taikoma viena fiksuotoji suma, avanso suma negali viršyti 50 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos).

358. Avansas gali būti išmokamas dalimis. Avansas išmokamas vadovaujantis dotacijos gavėjo pateiktu avanso mokėjimo prašymu, kurio forma nustatyta šių Taisyklių 5 priede, arba dotacijos sutartimi, kurioje numatytas (-i) avanso išmokėjimo terminas (-ai) ir dydis (dydžiai).

359. Norėdamas, kad išlaidos būtų apmokėtos pagal skirtą dotaciją, dotacijos gavėjas teikia įgyvendinančiajai institucijai Taisyklių 6 priede nustatytos formos mokėjimo prašymą (-us). Tokiu atveju įgyvendinančioji institucija patikrina mokėjimo prašymą ir išmoka lėšas dotacijos gavėjui per Taisyklių 237 punkte nurodytą terminą. Jei įgyvendinančioji institucija mokėjimams vykdyti gali gauti informaciją kitais būdais, projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta, kad dotacijų gavėjai neteikia mokėjimo prašymų. Tokiu atveju mokėjimų periodiškumas, tvarka ir dydis nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše ir (arba) dotacijos sutartyje, vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu ir audito sekos reikalavimais. Kai dotacijų gavėjai neteikia mokėjimo prašymų, mokėjimai dotacijų gavėjams turi būti atlikti projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip per 90 dienų nuo konkreto projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų gavimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

360. Lėšas dotacijos gavėjui išmoka įgyvendinančioji institucija iš visuotinės dotacijos priemonei skirtos įgyvendinančiosios institucijos sąskaitos, vadovaudamasi dotacijos gavėjo pateiktu mokėjimo prašymu (jei teikiamas) ir (arba) dotacijos sutartimi, ir (arba) projektų finansavimo sąlygų aprašu. Jei dotacijų gavėjai neteikia mokėjimo prašymų, įgyvendinančioji institucija apie atliktus mokėjimus neprivalo informuoti dotacijų gavėjų, išskyrus atvejus, kai projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

361. Dotacijų gavėjai projektų finansavimo sąlygų apraše ir (arba) dotacijos sutartyje nustatytais terminais teikia įgyvendinančiajai institucijai tik tuos tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus ir kitus dokumentus apie dotacijos panaudojimą, kurie nurodyti projektų finansavimo sąlygų apraše.

362. Baigus įgyvendinti veiklą, kuriai skirta dotacija, ir dotacijos gavėjui tinkamai už ją atsiskaičius (jei tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše), įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 30 dienų nuo atsiskaitymo už veiklą dienos (jei projektų finansavimo sąlygų apraše ar dotacijos sutartyje nenustatytas trumpesnis terminas) išmoka dotacijos gavėjui likusią neišmokėtą tinkamų finansuoti lėšų sumą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

363. Jei baigus įgyvendinti veiklą, kuriai skirta dotacija, įgyvendinančioji institucija nustato, kad dotacijos gavėjui buvo išmokėta daugiau lėšų, nei numatyta dotacijos sutartyje ir pagal projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus, išmokėtų finansavimo lėšų perviršį įgyvendinančioji institucija turi susigražinti vadovaudamasi šių Taisyklių 366 punktu ir 26 skirsniu.

364. Jei dotacijos gavėjas nesilaiko projektų finansavimo sąlygų apraše ir (ar) dotacijos sutartyje nustatytų sąlygų ar įsipareigojimų, ir (ar) kitų teisės aktų arba nebegali toliau vykdyti veiklos, kuriai skirta dotacija, įgyvendinančioji institucija inicijuoja pažeidimo tyrimą. Priėmusi sprendimą nutraukti projekto sutartį, įgyvendinančioji institucija neturi jo suderinti su ministerija. Keičiant dotacijos sutartį taip pat netaikomas reikalavimas su ministerija suderinti esminius dotacijos sutarties pakeitimus.

365. Įgyvendinančioji institucija gali vykdyti šių Taisyklių 314 punkte nurodytus veiksmus ir kai pažeidimo tyrimas neatliekamas, jei konkretūs atvejai, kada gali būti vykdomi tokie veiksmai, numatyti projektų finansavimo sąlygų apraše.

366. Kai iš dotacijos gavėjo lėšos susigražinamos lėšų pervedimo būdu, dotacijos gavėjas gražintinas lėšas turi pervesti į įgyvendinančiosios institucijos sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą įgyvendinančiosios institucijos kredito įstaigos sąskaitą. Įgyvendinčiajai institucijai priėmus sprendimą dėl lėšų gražinimo, netaikomas reikalavimas apie priimtą sprendimą informuoti ministeriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

367. Kai visuotinės dotacijos priemonė bendrai finansuojama iš ESF lėšų, dotacijų gavėjai per DMS arba kitu projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytu būdu įgyvendinčiajai institucijai teikia informaciją apie ESF projekto dalyvius (jei esama dalyvių). Jei šią informaciją dotacijų gavėjai teikia ne per DMS, įgyvendinančioji institucija gautą informaciją suveda į DMS. Jei dotacijų gavėjai neteikia mokėjimo prašymų, informaciją įgyvendinčiajai institucijai apie ESF projekto dalyvius jie pateikia projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytais terminais.

368. Vadovaujantis šių Taisyklių 24 skirsniu, projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyta, ar bus vykdomos projektų patikros vietose. Patikros vietose gali būti atliekamos atrankos būdu arba neatliekamos su vadovujančiaja ir tvirtinančiaja institucijomis suderintais atvejais.

369. Vadovaujantis šių Taisyklių 27 skirsniu, projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyta, ar projektams taikomi investicijų tęstinumo ir ataskaitų po projekto finansavimo pabaigos teikimo reikalavimai, kokią informaciją dėl šių reikalavimų laikymosi turi teikti dotacijų gavėjai (jei tokios informacijos įgyvendinančioji institucija negali gauti kitais būdais).

370. Atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygas ir vadovaujantis šių Taisyklių 37 skirsniu, projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyti reikalavimai dotacijų gavėjams dėl informavimo apie gautą finansavimą. Projektų finansavimo sąlygų apraše galima nenustatyti dotacijų gavėjams tų reikalavimų dėl informavimo, kuriuos vykdyti numato įgyvendinančioji institucija.

371. Projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatyti dotacijų gavėjų dokumentų saugojimo reikalavimai. Jei įgyvendinančioji institucija turi visus reikalingus dokumentus, kuriuos pagal šių Taisyklių 42 skirsnį turi saugoti projektų vykdytojai, ir gali užtikrinti šių dokumentų saugojimą ir prieinamumą šių Taisyklių 42 skirsnyje nustatyta tvarka, projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta, kad dotacijų gavėjai neprivalo saugoti dokumentų.

372. Dotacijos paraiška, dotacijos gavėjo mokėjimo prašymai ir kiti dokumentai (jei reikia) teikiami, dotacijos sutarties keitimai ir sutarties nutraukimas vykdomi ir susirašinėjimas

tarp dotacijos gavėjo (pareiškėjo) ir įgyvendinančiosios institucijos vyksta per DMS, jei projektų finansavimo sąlygų apraše nenumatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

373. Kai vadovaujama kitais šių Taisyklių skirsniais, taip pat kitais veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiais teisės aktais, vadovujančiosios institucijos, ministerijos, įgyvendinančiosios institucijos ar veiksmų programos įgyvendinimą kontroliuojančių institucijų, nurodytų šių Taisyklių 491 punkte, dokumentais, kurie taikomi projektams administruoti ir finansuoti, dotacijų gavėjai prilyginami projektų vykdytojams, dotacijos sutartis – projekto sutarčiai, dotacijos paraiška – paraiškai, dotacija – projektui skirtam finansavimui ir pan.

29 skirsnis. Tarptautiniai projektai

374. Atrenkant iš ESF lėšų bendrai finansuojamus tarptautinius projektus, projektų konkursas organizuojamas dviem etapais šių Taisyklių 8 ir 14–17 skirsniuose nustatyta tvarka.

375. Pirmajame etape tarptautinių projektų pareiškėjų prašoma pateikti pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus iš dalies užpildytą paraišką ir nustatytus priedus, kuriuose informacija apie tarptautinius partnerius gali būti preliminari arba neteikiama.

376. Ministerija ar įgyvendinančioji institucija užtikrina, kad informacija apie pirmojo etapo metu atrinktus tarptautinių projektų pareiškėjus būtų suvesta į EK partnerių paieškos duomenų bazę ir kad patys tarptautinių projektų pareiškėjai galėtų naudotis šia baze. Pareiškėjai gali vykti į tarptautines partnerių paieškas (tarptautinius partnerių paieškos forumus), kurias (-iuos) organizuoja EK ar ES Baltijos jūros regiono strategijos tikslų įgyvendinimą administruojanti institucija, o tokios partnerių paieškos išlaidos yra laikomos tinkamomis finansuoti išlaidomis, atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus apribojimus, jeigu priimtas teigiamas sprendimas dėl tarptautinio projekto finansavimo ir su pareiškėju sudaryta projekto sutartis.

377. Pirmojo etapo metu atrinkti tarptautinių projektų pareiškėjai, suradę tarptautinius partnerius, kurie atitinka projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus ir kurių veikla prisidės prie paraiškose nurodytų projektų tikslų pasiekimo, kviečiami dalyvauti antrajame konkurso etape. Tarptautinių projektų pareiškėjai papildo pirmajame etape teiktas paraiškas tarptautinių partnerių duomenimis, baigia pildyti paraiškas pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus ir įgyvendinančiajai institucijai teikia papildytą paraišką ir nustatytus priedus antrajam etapui.

378. Projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatytas pakankamas laikotarpis tarptautinių partnerių paieškai po pirmojo etapo pabaigos iki papildytų paraiškų pateikimo antrajam etapui termino, taip pat teisė įgyvendinančiajai institucijai laikantis lygiateisiškumo ir skaidrumo principų pratęsti paraiškų pateikimo antrajam etapui terminą, kaip nustatyta šių Taisyklių 60.4 papunktyje.

379. Jeigu antrajam etapui pateiktoje papildytoje paraiškoje iš esmės pakeičiama pirmojo etapo paraiškoje pateikta informacija ir (arba) nukrypstama nuo projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytų reikalavimų, t. y. atliekami esminiai pirmajame etape teiktos paraiškos pakeitimai, ir (arba) pareiškėjui nepavyksta rasti projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus atitinkančio (-ių) tarptautinio (-ių) partnerio (-ių), tokiu atveju įgyvendinančioji institucija paraišką atmeta.

380. Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti numatyta galimybė leisti įgyvendinamų projektų vykdytojams įgyvendinti su ES Baltijos jūros regiono strategijos tikslais susijusias

veiklas kartu su tarptautiniais partneriais. Šios veiklos gali būti finansuojamos skiriant papildomą finansavimą jau įgyvendinamiems projektams šių Taisyklių 20 skirsnyje nustatyta tvarka.

30 skirsnis. Gražinamosios subsidijos

381. Ministerija gali pasirinkti skirti gražinamąją subsidiją projektams įgyvendinti tais atvejais, kai tikslinga susigrąžinti projektui skiriamo finansavimo lėšas arba jų dalį po projekto finansavimo pabaigos.

382. Projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti nustatytos gražinamosios subsidijos skyrimo, gražinamosios subsidijos ar jos dalies (toliau – gražinama dalis) gražinimo sąlygos (dydis, gražinimo terminai, išimtys dėl subsidijos gražinimo, įskaitant galimybę pasiekus projekto sutartyje nustatytus rezultatus negražinti gražinamosios subsidijos dalies (jei tokios išimtys nustatytos) ir kitos projektų finansavimo sąlygos.

383. Projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta, kad projekto vykdytojas, įgyvendinęs projektą ir pasiekęs projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytus rezultato ir (arba) produkto stebėsenos rodiklius, gražina mažesnę, nei nurodyta sprendime dėl projekto finansavimo ir (arba) projekto sutartyje, gražinamų projekto finansavimo lėšų dalį. Gražinama dalis skaičiuojama nuo EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumos. Projektų, kuriems skirtos gražinamosios subsidijos, grynosios pajamos turi būti įvertintos šių Taisyklių 36 skirsnyje nustatyta tvarka. Grynosios pajamos nėra vertinamos, kai gražinamos visos projekto vykdytoji išmokėtos gražinamosios subsidijos lėšos.

384. Gražinamosiomis subsidijomis gali būti finansuojami projektai, atrinkti valstybės projektų planavimo, regionų projektų planavimo, projektų konkurso ir tęstinės projektų atrankos būdais. Projektų atranka pagal kiekvieną būdą vykdoma vadovaujantis šių Taisyklių nustatyta tvarka.

385. Gražinamąją subsidiją atrinktų projektų vykdytojams skiria ministerija šių Taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka arba įgyvendinančioji institucija šių Taisyklių 354 punkte nustatytu atveju. Sprendime dėl projekto finansavimo nurodoma, kad skirtos finansavimo lėšos arba jų dalis turi būti gražintos projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytomis sąlygomis.

386. Su projekto vykdytoju sudaroma projekto sutartis šių Taisyklių 18 skirsnyje arba šių Taisyklių 354 punkte nustatyta tvarka. Projektų finansavimo sąlygų aprašo nuostatos, susijusios su projektui skirtų finansavimo lėšų gražinamos dalies gražinimu, turi būti perkeltos į projekto sutarties nuostatas. Mokėjimai projekto vykdytoji atliekami ir projekto sutarties įgyvendinimas administruojamas vadovaujantis šių Taisyklių ir projekto sutartyje nustatyta tvarka.

387. Projekto vykdytoji pateikus galutinį mokėjimo prašymą, atsižvelgiant į projekto sutarties nuostatas ir projekto vykdytojo pasiektus rezultatus, pagal darbo grupės formą patvirtinamas projekto sutarties priedas – gražinamų projekto finansavimo lėšų grafikas (toliau – gražinamų lėšų grafikas). Gražinamų lėšų grafikas gali būti tikslinamas keičiant projekto sutartį po projekto finansavimo pabaigos, jei tai neprieštarauja projektų finansavimo sąlygų aprašui ir Taisyklėms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

388. Projekto vykdytojas gražina gražinamų lėšų grafike nustatytas projekto finansavimo lėšas Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka, pervesdamas jas į įgyvendinančiosios institucijos sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą ministerijos kredito įstaigos sąskaitą. Sprendime dėl lėšų gražinimo turi būti nurodytas gražinamų lėšų grafike nustatytas lėšų gražinimo terminas. Ministerija per 7 dienas nuo tos dienos, kai projekto vykdytojas gražina gražinamų lėšų grafike

nustatyto dydžio projekto finansavimo lėšas, perveda jas į valstybės išdo sąskaitą, iš kurios grąžinamosios subsidijos buvo išmokėtos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

389. Jei projektų vykdytojai yra biudžetinės įstaigos, vadovaujantis teisės aktais projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatoma kita grąžinamos dalies grąžinimo tvarka nei nustatyta šių Taisyklių 387 ir 388 punktuose.

390. Į valstybės išdo sąskaitą sugrąžintos grąžinamųjų subsidijų lėšos apskaitoje atskiriamos apskaitos kodais. Sugrąžintos grąžinamųjų subsidijų lėšos pakartotinai panaudojamos tam pačiam tikslui, t. y. tos pačios priemonės kitiems projektams finansuoti vadovaujantis projektų finansavimo sąlygų aprašu, arba kitoms ministerijos administruojamoms veiksmų programos priemonėms finansuoti, kaip nustatyta ministerijos priemonių įgyvendinimo plane.

391. Projektai, dėl kurių ministerija priima sprendimą finansuoti iš sugrąžintų grąžinamosios subsidijos lėšų, turi būti atrinkti, finansuojami ir įgyvendinami vadovaujantis šiomis Taisyklėmis. Tokie projektai negali būti bendrai finansuojami iš ES struktūrinių fondų lėšų.

31 skirsnis. Apdovanojimai

392. Vadovaujantis 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 2012 L 298, p. 1), 138 straipsniu, apdovanojimas (-ai) projekto tikslų pasiekimui skatinti turi būti skiriamas (-i) tik konkurso būdu, vadovaujantis skaidrumo ir nediskriminavimo principais. Apdovanojimą (-us), jei jis (jie) numatytas (-i) projektų finansavimo sąlygų apraše ir projekto sutartyje, gali skirti projekto vykdytojas. Jei numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, apdovanojimą (-us) projekto vykdytojui (-ams) taip pat gali skirti ministerija arba, kai įgyvendinama visuotinės dotacijos priemonė, – įgyvendinančioji institucija.

393. Apdovanojimas (-ai) turi būti skiriamas (-i) pagal iš anksto paskelbtas konkurso taisykles. Konkurso taisyklėse turi būti numatytos dalyvavimo konkurse nuostatos: apdovanojimo kriterijai, apdovanojimo (-ų) dydis ir jo (jų) išmokėjimo (ar įteikimo) nuostatos, konkurso dalyvių pašalinimo iš konkurso kriterijai ir kt. Galimi konkurso dalyvių pašalinimo iš konkurso kriterijai nustatyti reglamento (ES) Nr. 966/2012 106(1), 107–109 straipsniuose.

394. Kai apdovanojimą (-us) skiria projekto vykdytojas, pagrindinės konkurso nuostatos (įskaitant apdovanojimo (-ų) dydį) turi būti nustatytos projekto sutartyje, o konkurso taisyklės prieš jas paskelbiant suderintos su įgyvendinančiąja institucija. Projekto vykdytojas konkurso taisykles skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt ir kitais projekto sutartyje nustatytais būdais ir priemonėmis, kuriais gali būti geriausiai informuojamos tikslinės grupės. Kai apdovanojimas (-ai) skiriamas (-i) projekto vykdytojui (-ams), konkurso taisyklės turi būti nustatytos projektų finansavimo sąlygų apraše ir skelbiamos kartu su kvietimo teikti paraiškas skelbimu.

395. Apdovanojimo (-ų) dydis turi būti nustatytas vadovaujantis teisės aktais arba pagrįstas analogiškuose konkursuose taikomais apdovanojimų dydžiais. Apdovanojimo (-ų) dydis neturi būti susijęs su konkurso laimėtojo (-ų) patiriamomis išlaidomis.

396. Konkurso dalyvius vertina ir laimėtoją (-us) nustato ekspertų komisija, vadovaudamasi paskelbtomis konkurso taisyklėmis. Ekspertų komisiją sudaro ir patvirtina projekto vykdytojas (arba įgyvendinančioji institucija tais atvejais, kai apdovanojimai skiriami projektų vykdytojams) arba kita konkurso taisyklėse numatyta kompetentinga institucija.

Ekspertai, atsižvelgdami į vertinamos veiklos kokybę, turi teisę savarankiškai nuspręsti, ar apdovanojimas (-ai) turi būti skiriamas (-i).

397. Sprendimą dėl apdovanojimo (-ų) išmokėjimo priima projektą vykdančios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, vadovaudamasis ekspertų komisijos vertinimu. Asmenys, nesutinkantys su sprendimu dėl apdovanojimo (-ų) išmokėjimo, gali kreiptis į teismą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Projekto vykdytojui (-ams) apdovanojimas (-ai) skiriamas (-i) priimant sprendimą dėl projekto finansavimo šių Taisyklių nustatyta tvarka.

398. Apie apdovanojimų gavėjus turi būti viešai informuojama ne rečiau kaip kartą per metus, laikantis reglamento (ES) Nr. 966/2012 35 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimų. Apie apdovanojimų gavėjus turi būti paskelbta svetainėje www.esinvesticijos.lt, o kai apdovanojimą skiria projekto vykdytojas, – taip pat kitais projekto sutartyje nustatytais būdais ir priemonėmis.

399. Konkursų apdovanojimams gauti planavimas, organizavimas, paskelbimas, konkurso dalyvių vertinimas, jų informavimas ir nugalėtojų paskelbimas taip pat reglamentuojamas 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL 2012 L 362, p. 1) 211–215 straipsniuose.

VI SKYRIUS. PROJEKTŲ IŠLAIDŲ REIKALAVIMAI

32 skirsnis. Bendrieji projektų išlaidų reikalavimai

400. Projektų išlaidų atitiktį išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimams vertina ir nustato įgyvendinančioji institucija vertindama pareiškėjų paraiškas, tikrindama projektų vykdytojų teikiamus mokėjimo prašymus ir atlikdama kitus priežiūros ir kontrolės veiksmus. Vertindama projektų išlaidų atitiktį jų tinkamumo finansuoti reikalavimams, įgyvendinančioji institucija vadovaujasi šiomis Taisyklėmis ir vadovujančiosios institucijos rengiamomis Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurioms pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kurios skelbiamos svetainėje www.esinvesticijos.lt.

401. Tinkamos finansuoti išlaidos privalo atitikti bendruosius išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimus, nustatytus 402–408 punktuose.

402. Išlaidos turi būti būtinos projektams įgyvendinti, t. y. prisidėti prie projekto tikslų, uždavinių ir rezultatų pasiekimo, ir turi būti numatytos projekto sutartyje.

403. Išlaidos turi būti patirtos ir apmokėtos tinkamu finansuoti laikotarpiu, t. y.:

403.1. nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad visos projekto veiklos nėra baigtos iki pareiškėjui pateikiant paraišką;

403.2. veiklų, skirtų „Jaunimo užimtumo iniciatyvai“ įgyvendinti, išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo 2013 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.;

403.3. veiklos, kurių išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius arba fiksuotąsias sumas, gali būti vykdomos tik nuo 2014 m. sausio 1 d. (įgyvendinant „Jaunimo užimtumo iniciatyvą“ – nuo 2013 m. rugsėjo 1 d.) iki 2023 m. gruodžio 31 d.;

403.4. išlaidos, kurios tampa tinkamos finansuoti keičiant veiksmų programą, laikomos atitinkančiomis finansavimo reikalavimus nuo tos dienos, kurią EK pateiktas prašymas peržiūrėti veiksmų programą, jeigu EK pritarė veiksmų programos pakeitimui, o jeigu veiksmų programa keičiama taikant reglamento (ES) Nr. 1303/2013 96 straipsnio 11 dalį, – nuo tos dienos, kai įsigalioja Stebėsenos komitetsprendimas pakeisti veiksmų programą;

403.5. kiekvienam projektui taikomas projekto išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis nustatomas projekto sutartyje.

404. Išlaidos turi būti patirtos projekto vykdytojų ir (ar) partnerių, išskyrus trečiųjų šalių projekto veiklose dalyvaujančių asmenų naudai išmokėtas išmokas ar atlyginimus, kai įgyvendinami iš ESF lėšų bendrai finansuojami projektai.

405. Išlaidos turi būti faktiškai patirtos, t. y.:

405.1. skirtos už patiektas prekes, suteiktas paslaugas, atliktus darbus sumokėti ar priskaičiuotų palūkanų subsidijoms, apskaičiuotam darbo užmokesčiui ir kitoms teisės aktuose nustatytoms išmokoms (pavyzdžiui, dienpinigiams, stipendijoms) išmokėti;

405.2. skirtos iš anksto sumokėti rangovui, prekių tiekėjui ar paslaugų teikėjui pagal su juo sudarytą sutartį ir vadovaujantis pateiktomis išankstinio apmokėjimo sąskaitomis (arba sutartimi, jeigu joje nustatyta išankstinio mokėjimo galimybė, didžiausias išankstinio mokėjimo dydis ir išmokėjimo terminai), jeigu projekto vykdytojas pateikia iš rangovo, prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo gautą kredito įstaigos išankstinio mokėjimo grąžinimo garantiją, laidavimo ar laidavimo draudimo dokumentą dėl ne mažesnės nei išankstinio mokėjimo lėšų sumos (išskyrus šiam mokėjimui naudojamas projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) nuosavas lėšas), kuriame naudos gavėju nurodytas projekto vykdytojas ar partneris, jei projektų finansavimo sąlygų apraše nenustatyta kitaip;

405.3. skirtos teisės aktuose nustatytoms išankstinėms išmokoms (įskaitant trečiųjų šalių išmokas pagal šių Taisyklių 404 punktą) mokėti;

405.4. supaprastintai apmokamos išlaidos, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, apdovanojimai ir nepiniginis įnašas, jeigu tokios išlaidos apskaičiuotos pagal šias Taisykles.

406. Išlaidos turi būti tinkamai dokumentuotos, t. y. visos įgyvendinant projektą patirtos išlaidos turi būti pagrįstos projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentais, kurių atsekamumas turi būti užtikrintas. Patirtos išlaidos turi būti įtrauktos į projekto vykdytojo, partnerio arba trečiųjų šalių (jeiesama vadovaujantis šių Taisyklių 404 punktu) buhalterinę apskaitą vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

407. Apmokant išlaidas negali būti pažeisti šiose Taisyklėse nurodytų ES teisės aktų reikalavimai, taip pat valstybės pagalbos reglamentų, schemų ar *ad hoc* sprendimų, viešųjų pirkimų, aplinkos apsaugos ir taikytinų horizontaliųjų principų reikalavimai.

408. Išlaidos turi atitikti šiose Taisyklėse, projektų finansavimo sąlygų apraše ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus.

409. Griežtesni, negu nustatyti šių Taisyklių VI skyriuje, išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties apribojimai, nepažeidžiant šių Taisyklių, gali būti nustatomi projektų finansavimo sąlygų aprašuose. Projektų išlaidos, kurioms šiose Taisyklėse ir projektų finansavimo sąlygų apraše nenustatyti papildomi apribojimai, turėtų būti laikomos atitinkančiomis finansavimo reikalavimus.

410. Projektų išlaidos turi atitikti tam tikro ES struktūrinio fondo finansavimo sritis. Iš ESF ir Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) lėšų bendrai finansuojamų projektų veiklos gali būti papildomai finansuojamos taikant kryžminį finansavimą, su sąlyga, kad šios veiklos yra tiesiogiai susijusios su projektu ir būtinos tinkamai jam įgyvendinti bei numatytos projektų finansavimo sąlygų apraše, ir jei kryžminis finansavimas neviršija 10 procentų kiekvieno veiksmų programos prioriteto atitinkamo ES struktūrinio fondo lėšų limitu. Kryžminis finansavimas netaikomas, kai įgyvendinamos jungtinės priemonės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

411. Projekto veiklos turi būti vykdomos veiksmų programos įgyvendinimo teritorijoje, t. y. Lietuvos Respublikoje arba ne Lietuvos Respublikoje, jei jas vykdančios sukurti produktai, rezultatai ir nauda (ar jų dalis, proporcinga Lietuvos Respublikos finansiniam įnašui) atitenka Lietuvai, ir laikomasi šių sąlygų:

411.1. iš ERPF ir Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamų projektų veiklos gali būti vykdomos:

411.1.1. kitose ES valstybėse narėse, jei tokios išlaidos neviršija 15 procentų veiksmų programos prioritetui skirtų lėšų ir jei Stebėsenos komitetas pritarė tokiam projektui arba tokių veiklų įgyvendinimui (galimybė įgyvendinti šias veiklas kitose ES valstybėse narėse turi būti numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše);

411.1.2. kitose ES valstybėse narėse ir už ES ribų – reprezentacijai skirtos veiklos (t. y. verslo plėtrai skatinti būtinos rinkodaros ir panašios veiklos, pavyzdžiui, dalyvavimas mugėse ir kt.), jei tai numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, kurios neįtraukiamos skaičiuojant šių Taisyklių 411.1.1 papunktyje nustatytą procentą;

411.2. iš ESF lėšų bendrai finansuojamų projektų veiklos gali būti vykdomos kitose ES valstybėse narėse. Kai iš ESF lėšų bendrai finansuojamos veiklos, susijusios su teminiais tikslais pagal reglamento (ES) Nr. 1304/2013 3 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, jos gali būti vykdomos ne ES valstybėse narėse, jei tokių veiklų išlaidos neviršija 3 procentų veiksmų programai finansuoti skirtų ESF lėšų ir jei Stebėsenos komitetas pritarė tokiam projektui arba tokių veiklų įgyvendinimui (tokiu atveju galimybė vykdyti veiklas ne ES valstybėse narėse turi būti numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše).

33 skirsnis. Specialieji projektų išlaidų reikalavimai

412. Įgyvendinant projektą naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos atitinka finansavimo reikalavimus šiais atvejais:

412.1. šiam turtui įsigyti nebuvo naudojamos viešosios (įskaitant ir kitas šalis) lėšos, dėl kurių būtų pažeistas šių Taisyklių 421.11 papunktyje nustatytas reikalavimas;

412.2. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos apskaičiuotos pagal projekto vykdytojo (partnerio) patvirtintus nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, parengtus vadovaujantis projekto vykdytojo (partnerio) veiklai taikomais teisės aktais;

412.3. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dydis pagrindžiamas apskaičiuotos nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos patvirtinimo dokumentais;

412.4. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos patirtos projekto išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpiu.

413. Projekto lėšų panaudojimo patikrinimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, finansų įstaigų ar draudimo įmonių suteiktų garantijų arba laidavimo ar laidavimo draudimo paslaugų, materialiojo turto, kuriam įsigyti ar sukurti skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, draudimo (tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu) išlaidos, kredito įstaigos mokesčiai už sąskaitos atidarymą ir tvarkymą yra tinkamos finansuoti išlaidos, jeigu jos susijusios su šių Taisyklių, projektų finansavimo sąlygų aprašo arba įgyvendinančiosios institucijos paraiškos vertinimo ar projekto įgyvendinimo metu nustatytų reikalavimų įgyvendinimu.

414. Žemės pirkimo išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, išskyrus išimtis, nurodytas šių Taisyklių 422 punkte, jeigu jos atitinka šiuos reikalavimus:

414.1. žemės pirkimo išlaidos negali sudaryti daugiau nei 10 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų (apleistose ir ankstesnės pramoninės paskirties vietovėse perkant žemę, kurioje yra pastatų, – 15 proc.). Išskirtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai žemės pirkimas yra susijęs su aplinkos apsauga, žemės pirkimo išlaidos gali sudaryti didesnę procentinę dalį, nei nustatyta šiame Taisyklių papunktyje;

414.2. žemę pagal sandorius įsigijo biudžetinė įstaiga arba teisės aktuose nustatytas viešąsias paslaugas teikianti institucija ar įstaiga.

415. Kito nekilnojamojo turto, t. y. jau pastatytų pastatų, kitų statinių ir patalpų, pirkimo išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, išskyrus išimtis, nurodytas šių Taisyklių 422 punkte.

Tokiame pastate, statinyje ar patalpoje veiklą gali vykdyti biudžetinės įstaigos arba teisės aktuose nustatytas viešąsias paslaugas teikiančios institucijos ar įstaigos.

416. Finansinės nuomos (lizingo) įmokos už įsigijamą daiktą vertei, nurodytai finansinės nuomos (lizingo) sutartyje, dengti atitinka finansavimo reikalavimus, jei finansinės nuomos (lizingo) sutartyse numatyta didžiausia suma, atitinkanti finansavimo reikalavimus, neviršija išnuomoto turto rinkos vertės finansinės nuomos (lizingo) sutarties sudarymo momentu. Kitos su finansinės nuomos (lizingo) sutartimi susijusios išlaidos (sutarties dokumentų parengimo, sutarties sąlygų keitimo mokesčiai bei mokesčiai už įgaliojimus, pažymas, skolų sureguliuojimo dokumentus, hipotekos mokesčiai, transportavimo ir muitinės išlaidos ir kt.) nėra tinkamos finansuoti, išskyrus atvejus, kai šiose Taisyklėse nustatyta kitaip.

417. Sudarant nuomos sutartį nuomos įmokos yra tinkamos finansuoti proporcingai projekto veiklos, kurią įgyvendinant naudojamas nuomotas turtas, laikotarpiui.

418. Darbo užmokesčio išlaidos gali apimti apskaičiuotą darbo užmokestį, darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokas, taip pat įmokas į Garantinį fondą, kitus su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus ir yra tinkamos finansuoti, jeigu yra apskaičiuotos ir išmokėtos už darbo vykdant projektą laiką. Netinkamos finansuoti yra išėtinės išmokos, įmokos į pensijų ir kitus fondus (išskyrus privalomąsias įmokas). Projekto dalyvių darbo užmokesčio išlaidos tinkamos finansuoti tik kaip projekto vykdytojo ir (arba) partnerio nuosavas įnašas, išskyrus atvejus, kai projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyta kitaip.

419. Veiklų įgyvendinant „Jaunimo užimtumo iniciatyvos“ projektus išlaidos yra tinkamos finansuoti, jeigu šios veiklos yra skirtos jaunesniems nei 30 metų asmenims, kurie nedirba, nestudijuoja, nesimoko, yra neaktyvūs ar bedarbiai (įskaitant ilgalaikius bedarbius) nepriklausomai nuo to, ar jie yra užsiregistravę darbo biržoje.

420. Nepiniginis projekto vykdytojo ir (ar) partnerio įnašas laikomas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jeigu numatytas projektų finansavimo sąlygų apraše ir jeigu tai:

420.1. žemė arba kitas nekilnojamasis turtas, kurio vertė nėra didesnė už rinkos vertę, kai rinkos vertę patvirtina turto vertintojas arba nepriklausoma turto vertinimo įmonė, atlikę nepriklausomą vertinimą, ir kuris įtrauktas į projekto vykdytojo ar partnerio apskaitą, o jam pirkti, statyti ar rekonstruoti per pastaruosius 10 metų nebuvo skirta ES struktūrinių fondų ar kitų ES finansinių priemonių lėšų. Žemės vertė negali viršyti šių Taisyklių 414.1 papunktyje nustatytos ribos;

420.2. savanoriškas darbas, jei galima įrodyti dirbtą laiką, o įnašas apskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytą minimalųjį darbo užmokestį arba nustatytą fiksuotąjį įkainį ir laikantis šių Taisyklių 418 punkto reikalavimų.

34 skirsnis. Netinkamos finansuoti išlaidos

421. Įgyvendinant projektus, visais atvejais netinkamomis finansuoti išlaidomis laikoma:

421.1. skolos palūkanos, išskyrus atvejus, kai teikiamos palūkanų ar garantinio mokesčio subsidijos;

421.2. PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus galima įtraukti į PVM atskaitą, net jeigu toks PVM į atskaitą įtrauktas nebuvo, bei PVM, kurį sumokėjo užsienio apmokestinamasis asmuo (kaip jis apibrėžtas Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme);

421.3. naudoto turto įsigijimo išlaidos, išskyrus atvejus, kai perkamas nekilnojamasis turtas ar kultūros vertybės, kai mokymo(si) tikslais perkama įranga ar kitas turtas, kurie bus naudojami ne pagal pirminę savo paskirtį, ar kai dėl paveldosaugos reikalavimų teisės aktuose nustatytais atvejais negalima naudoti naujų medžiagų;

421.4. išlaidos, patirtos atsiradus teigiamiems skirtumams dėl valiutos kurso pasikeitimo;

421.5. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;

421.6. transporto priemonių (išskyrus tikslines transporto priemones, būtinas projekto uždaviniams įgyvendinti) pirkimo išlaidos;

421.7. išlaidos, kurios padidina projekto sąnaudas, proporcingai nesukurdamos pridėtinės vertės;

421.8. nepagrįstai didelės išlaidos (įgyvendinančioji institucija turi teisę atlikusi rinkos kainų analizę pripažinti netinkamomis finansuoti tą išlaidų dalį, kuri viršija analizės išvadoje nurodytą konkrečiai investicijai nustatytą didžiausią rinkos kainą);

421.9. išlaidos, patirtos vykdant sutartis (jų dalį), sudarytas su tarpininkais ar konsultantais, kuriose darbų ar paslaugų kaina siejama su išlaidų dydžiu, nepagrįstu faktine atlikto darbo ar suteiktų paslaugų verte;

421.10. išlaidos, patirtos iš projekto vykdytojo ar partnerio įsigyjant prekes, paslaugas (įskaitant trumpalaikio ir ilgalaikio turto, taip pat nekilnojamojo turto nuomą) ar darbus;

421.11. išlaidos, kurios anksčiau buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir deklaruotos (arba pripažintos deklaruotinomis) EK arba kitai tarptautinei institucijai ir kurioms apmokėti skyrus ES struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos ir deklaruotos EK arba kitai tarptautinei institucijai daugiau nei vieną kartą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

421.12. išlaidos sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip apibrėžta valstybės pagalbos taisyklėse (kai projektams teikiama valstybės pagalba, išskyrus atvejus, kai iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams teikiama *de minimis* pagalba).

Papildyta papunkčiu:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

422. Be šių Taisyklių 421 punkte nurodytų išlaidų, ESF finansavimo reikalavimų neatitinkančiomis taip pat laikomos:

422.1. infrastruktūros, žemės ir kito nekilnojamojo turto pirkimo išlaidos;

422.2. pastatų, kitų statinių ir patalpų statybos, rekonstravimo, remonto ir panašios išlaidos.

423. Be šių Taisyklių 421 punkte nurodytų išlaidų, Sanglaudos fondo ir ERPF finansavimo reikalavimų neatitinkančiomis taip pat laikomos išlaidos, skirtos:

423.1. branduolinės (atominės) elektrinės statybai ir eksploatavimui nutraukti;

423.2. investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti vykdant 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos Nr. 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimo sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL 2003 L275, p. 32), I priede išvardytas veiklas išmetamų dujų sukeltą šiltnamio efektą;

423.3. tabako ir tabako gaminių gamybai, perdirbimui ir prekybai;

423.4. investicijoms į oro uostų infrastruktūrą, nebent jos būtų susijusios su aplinkos apsauga arba kartu būtų vykdomos investicijos, kurių reikia siekiant sušvelninti ar sumažinti neigiamą oro uostų infrastruktūros poveikį aplinkai.

424. Be šių Taisyklių 421 ir 423 punktuose nurodytų išlaidų, Sanglaudos fondo finansavimo reikalavimų neatitinkančiomis taip pat laikomos išlaidos, skirtos investicijoms į būsto sektorių, išskyrus atvejus, kai projekto veiklos yra susijusios su energijos efektyvumo ar atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimu.

35 skirsnis. Supaprastintas išlaidų apmokėjimas

425. Supaprastintai, t. y. pagal fiksuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba taikant fiksuotąją normą, apmokamos išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei yra nustatytos vadovaujantis bent vienu iš šių būdų:

425.1. atlikto reprezentatyvaus tyrimo rezultatais, kai yra įvertinamos vidutinės rinkos kainos, statistiniai duomenys, projektų istoriniai duomenys, kurie yra patikimi ir gali būti patikrinami, ar kiti duomenys;

425.2. Lietuvos Respublikos ar ES teisės aktuose ar kituose dokumentuose galiojančia supaprastinto išlaidų apmokėjimo schema, jeigu ji bus taikoma panašioms projektams ir panašioms projektų vykdytojams;

425.3. projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu šių Taisyklių 433.4 ir 438.2 papunkčiuose nustatytais atvejais.

426. Dėl nustatytų supaprastintai apmokamų išlaidų dydžių neturi būti pranašumo vieniems pareiškėjams ar projektų vykdytojams arba jų vykdomoms veikloms prieš kitus, jei projektai yra vykdomi tokiomis pačiomis sąlygomis ir toje pačioje teritorijoje.

427. Atliktų tyrimų rezultatai arba teisės aktai, kuriais vadovaujantis nustatyti supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, skelbiami svetainėje www.esinvesticijos.lt. Jei ministerija projektų finansavimo sąlygų apraše numato išlaidas apmokėti supaprastintai remdamasi tyrimo rezultatais, ji atsako už taikomų tyrimo rezultatų kokybę (pagrindimą, argumentų objektyvumą, skaičiavimų tikslumą) nepriklausomai nuo to, kas atliko tyrimą.

428. Supaprastintai apmokamos išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei galimybė jas apmokėti supaprastintai iš anksto (iki projekto sutarties sudarymo) nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, aiškiai nurodant supaprastintai apmokamų išlaidų taikymo sritį. Kai galimybė taikyti konkretų fiksuotąjį įkainį, fiksuotąją sumą ar fiksuotąją normą nustatoma projektų finansavimo sąlygų apraše sudarius projekto sutartį, tokia galimybė gali būti taikoma jau įgyvendinamam projektui, jei aiškiai atskiriamas naujai nustatytų supaprastintai apmokamų išlaidų taikymo laikotarpis, kad būtų išvengta dvigubo projekto išlaidų deklaravimo mokėjimo prašymuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

429. Išlaidos nėra apmokamos supaprastintai, jei projekto išlaidos patiriamos išimtinai vykdant pirkimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

430. Jei įgyvendinant vieną projektą taikoma daugiau nei viena supaprastinto išlaidų apmokėjimo schema (pavyzdžiui, išlaidos apmokamos pagal fiksuotuosius įkainius ir fiksuotąją sumą arba pagal fiksuotuosius įkainius ir taikant fiksuotąją normą), būtina užtikrinti, kad toms pačioms išlaidoms nebūtų skiriamas finansavimas daugiau nei vieną kartą pagal skirtingas schemas.

431. Kai projektas bendrai finansuojamas iš ESF lėšų ir jam skiriamas finansavimo lėšų suma neviršija 50 000 eurų (penkiasdešimt tūkstančių eurų), visos projekto išlaidos turi būti apmokamos supaprastintai, išskyrus atvejus, kai įgyvendinant projektą teikiama valstybės pagalba, išskyrus *de minimis* pagalbą. Šis reikalavimas netaikomas Taisyklių 429 punkte nurodytu atveju.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

432. Projekto vykdytojo iniciatyva ir šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka gali būti gražinamos lėšos (ar jų dalis), kurios buvo gautos supaprastintai apmokant išlaidas. Tais atvejais, kai įgyvendinančioji institucija nustato netinkamas finansuoti projekto išlaidas, nuo jų pagal fiksuotąją normą apskaičiuotos išlaidos taip pat pripažįstamos netinkamomis finansuoti.

Fiksuotosios normos taikymas

433. Fiksuotoji norma gali būti nustatyta ir taikoma apmokant:

433.1. netiesiogines projekto išlaidas, apskaičiuotas neviršijant šių Taisyklių 10 priede nustatytų didžiausių ribų;

433.2. netiesiogines projekto išlaidas, kai fiksuotoji norma sudaro 15 proc. projekto veiklas vykdančio personalo darbo apmokėjimo (darbo užmokesčio ir susijusių darbdavio įsipareigojimų, atlygio pagal paslaugų, įskaitant autorines, sutartis) išlaidų (toliau – vykdančiojo personalo išlaidos);

433.3. dalį tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai fiksuotoji norma sudaro 40 proc. vykdančiojo personalo išlaidų (gali būti taikoma tik iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams, kai tinkamas finansuoti išlaidas sudaro tik vykdančiojo personalo išlaidos ir išlaidos pagal šiame Taisyklių punkte nustatytą fiksuotąją normą);

433.4. netiesiogines projekto išlaidas ir (arba) dalį tiesioginių projekto išlaidų, kai fiksuotoji norma nustatoma projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu vadovaujantis projekto biudžetu (gali būti taikoma tik iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams, kai didžiausia galima projektui skiriamo finansavimo lėšų suma neviršija 100 000 eurų (vieno šimto tūkstančių eurų));

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

433.5. netiesiogines projekto išlaidas ir (arba) dalį tiesioginių projekto išlaidų, kai fiksuotoji norma nustatoma šių Taisyklių 425.1 ir 425.2 papunkčiuose nurodytu būdu.

434. Fiksuotoji norma taikoma taip, kaip nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše. Projektų finansavimo sąlygų apraše galima nustatyti mažesnę fiksuotąją normą, nei nurodyta šių Taisyklių 433 punkte. Projektų finansavimo sąlygų apraše galima nustatyti šių Taisyklių 433.2, 433.3 ir 433.5 papunkčiuose nurodytas fiksuotąsias normas tik su vadovaujančiąja institucija suderintais atvejais.

434¹. Kai netiesioginės projekto išlaidos yra tinkamos finansuoti, joms apmokėti turi būti taikoma fiksuotoji norma, išskyrus atvejus, nustatytus Taisyklių 10 priede, kai netiesioginės išlaidos turi būti pagrįstos išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo ar lygiaverčiais įrodomaisiais dokumentais.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

435. Tiesioginėms projekto išlaidoms negali būti priskiriamos šios išlaidos:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

435.1. projekto administravimo išlaidos:

435.1.1. projekto vykdytojo ir (ar) partnerių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos už laiką, dirbtą administruojant projektą (darbo užmokesčio išlaidos apima šių Taisyklių 418 punkte nurodytas išlaidas);

435.1.2. projektą administruojančių asmenų mokymų projekto administravimo klausimais išlaidos;

435.1.3. su projekto administravimo reikmėmis susijusių prekių įsigijimo išlaidos;

- 435.1.4. su projekto administravimo reikmėmis susijusių patalpų nuomos išlaidos;
- 435.1.5. įrangos, transporto priemonių, kai jos susijusios su projekto administravimu, nuomos išlaidos;
- 435.1.6. projekto administravimo paslaugų, teisinių ir kitų konsultacijų išlaidos;
- 435.1.7. projekto administravimo reikmėms būtinų komunalinių ir ryšio paslaugų išlaidos ir įsigyto ir (arba) nuomojamo turto eksploatavimo išlaidos;
- 435.1.8. kitos su projekto administravimu susijusios išlaidos;
- 435.2. projekto lėšų panaudojimo patikrinimo faktinių pastebėjimų ataskaitos ir (arba) išvadų dėl skirtų lėšų panaudojimo parengimo paslaugų (audito) pirkimo išlaidos;
- 435.3. finansinių paslaugų pirkimo išlaidos (avanso draudimo išlaidos, kredito įstaigos mokesčiai ir kitos finansinių paslaugų pirkimo išlaidos).
- 435.4. turto draudimo išlaidos (tik iš ESF lėšų bendrai finansuojamų projektų).
436. Konkrečiam projektui taikomą fiksuotąją normą vadovaudamasi šiomis Taisyklėmis ir projektų finansavimo sąlygų aprašu nustato įgyvendinančioji institucija projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu.
437. Projekto sutartyje nustačius netiesioginių išlaidų fiksuotąją normą, projekto įgyvendinimo metu ji negali būti keičiama, išskyrus Taisyklių 10 priedo 7 punkte nustatytą atvejį, taip pat atvejus, kai skiriamas papildomas finansavimas. Tokiu atveju projekto fiksuotoji norma įvertinama ir nustatoma iš naujo. Pakeitus fiksuotosios normos dydį, pagal ją apmokamos projekto netiesioginės išlaidos perskaičiuojamos atsižvelgiant į per visą projekto sutarties laikotarpį skirtą finansavimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

Fiksuotųjų įkainių ir fiksuotųjų sumų taikymas

438. Numatant taikyti fiksuotuosius įkainius ir (arba) fiksuotąsias sumas, projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyta:

- 438.1. jų didžiausi dydžiai;
- 438.2. galimybė nustatyti jų dydį projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu, vadovaujantis pareiškėjo pateiktais duomenimis, kurie turi būti patikimi ir gali būti patikrinami, arba projekto biudžetu (gali būti taikoma tik iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams, kai didžiausia galima projektui skiriamo finansavimo lėšų suma neviršija 100 000 eurų (vieno šimto tūkstančių eurų)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

439. Vieno projekto fiksuotoji (-osios) suma (-os) negali viršyti 100 000 eurų (vieno šimto tūkstančių eurų).

440. Personalo išlaidų valandinį fiksuotąjį įkainį taip pat galima apskaičiuoti, per paskutinius 12 mėnesių patirtas darbo užmokesčio išlaidas, įskaitant šių Taisyklių 418 punkte nurodytas išlaidas, dalijant iš 1 720 valandų.

441. Pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotųjų įkainių ir fiksuotųjų sumų dydžius negu didžiausi projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyti dydžiai.

442. Projekto sutartyje nustatytų fiksuotųjų įkainių ir fiksuotųjų sumų dydis projekto įgyvendinimo metu nėra keičiamas, išskyrus atvejus, kai pasikeičia jų taikymą reglamentuojantys teisės aktai, taip pat Taisyklių 428 punkte nustatytais atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

443. Išlaidos pagal fiksuotuosius įkainius pripažįstamos tinkamomis finansuoti proporcingai pasiektiems kiekybiniais rezultatais.

444. Išlaidos pagal fiksuotąją sumą yra tinkamos finansuoti tik tuo atveju, jei projekto vykdytojas įgyvendina veiklą projekto sutartyje nustatytais sąlygomis; priešingu atveju visos išlaidos pagal fiksuotąją sumą nėra tinkamos finansuoti.

36 skirsnis. Projekto pajamos

445. Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu įgyvendinančioji institucija pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnį turi iš anksto įvertinti projekto planuojamas gauti grynąsias pajamas projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos:

445.1. Įgyvendinančioji institucija, nustatydamą didžiausią galimą projekto tinkamų finansuoti išlaidų sumą, didžiausią EK tinkamų deklaruoti išlaidų sumą ir didžiausią galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį, vadovaujasi reglamento (ES) Nr. 480/2014 III skirsnio ir vadovaujančiosios institucijos rengiamos Projektų diskontuotų grynujų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikos, kuriai pritaria Veiksmų programos valdymo komitetas ir kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt, nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

445.2. Projekto įgyvendinimo metu gautos grynosios pajamos, kurios nebuvo įvertintos iš anksto, šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka turi būti susigrąžinamos (arba priimamas sprendimas dėl jų grąžinimo nepažeidžiant šių Taisyklių 332 punkto nuostatų) ne vėliau kaip tvirtinant galutinį mokėjimo prašymą.

445.3. Jeigu nustatoma, kad po projekto finansavimo pabaigos buvo gauta grynujų pajamų, kurių objektyviai nebuvo galima įvertinti iš anksto, tokias pajamas projekto vykdytojas per 3 metus nuo projekto finansavimo pabaigos, bet ne vėliau kaip iki 2025 m. vasario 15 d., turi grąžinti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

446. Šių Taisyklių 445 punkto reikalavimai netaikomi:

446.1. iš ESF lėšų bendrai finansuojamiems projektams;

446.2. kai iš ERPF ar Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma iki pajamų įvertinimo neviršija 1 000 000 eurų (vieno milijono eurų);

446.3. jeigu projektams taikoma valstybės pagalba;

446.4. apdovanojimams, taip pat grąžinamosioms subsidijoms (kai grąžinamos visos projekto vykdytojui išmokėtos lėšos);

446.5. fiksuotosioms sumoms, fiksuotiesiems įkainiams ir bendrojo veiksmų plano projektams, jeigu juos nustatant buvo atsižvelgta į numatomas gauti grynąsias pajamas.

446.6. jeigu pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies a punktą ūkio sektoriui taikoma grynujų pajamų fiksuotoji norma, išreikšta pajamų procentais. Grynujų pajamų fiksuotosios normos nustatytos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 V priede ir 2015 m. birželio 10 d. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 2015/1516, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 nustatoma fiksuotoji norma, taikoma iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansuojamiems mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir inovacijų sektoriaus veiksmams (OL 2015 L 239, p. 65). Ministerija, vadovaujančiajai institucijai pritarus, pajamų fiksuotąsias normas ūkio sektoriui nustato projektų finansavimo sąlygų apraše.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

447. Kai įgyvendinami šių Taisyklių 446.1 ir 446.2 papunkčiuose nurodyti projektai, jų tinkamos finansuoti išlaidos ne vėliau kaip su galutiniu mokėjimo prašymu turėtų būti sumažintos

grynųjų pajamų, kurios buvo tiesiogiai gautos projekto įgyvendinimo metu ir į kurias nebuvo atsižvelgta skiriant finansavimą, suma. Projekto įgyvendinimo metu faktiškai gautų grynųjų pajamų suma, kuri apskaičiuojama iš projekto veiklos pajamų atėmus projekto veiklos išlaidas (išskyrus veiklos išlaidas, kurios apmokėtos iš projekto lėšų), nurodoma galutiniam mokėjimo prašyme. Kai tinkamumo finansuoti reikalavimus atitinka ne visos projekto išlaidos, gaunamos grynosios pajamos proporcingai paskirstomos į tinkamumo finansuoti reikalavimus atitinkančias ir jų neatitinkančias išlaidų dalis. Šis punktas netaikomas, jeigu projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 50 000 eurų (penkiasdešimt tūkstančių eurų), jeigu projektams taikoma valstybės pagalba, taip pat apdovanojimams, grąžinamosioms subsidijoms (kai grąžinamos visos projekto vykdytoji išmokėtos lėšos), fiksuotosioms sumoms, fiksuotiesiems įkainiams ir bendrojo veiksmų plano projektams, jeigu juos nustatant buvo atsižvelgta į numatomas gauti grynąsias pajamas.

448. Netesybos, baudos ar kitos projekto vykdytojo iš trečiųjų šalių gautos pajamos dėl sutarčių nevykdymo ar kitų priežasčių nėra laikomos projekto pajamomis.

VII SKYRIUS. KITI PROJEKTŲ REIKALAVIMAI

37 skirsnis. Informavimas apie projektą

449. Apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą, jo eigą, rezultatus ir naudą tikslines grupes informuojant įvairiose žiniasklaidos priemonėse, turi būti nurodoma, kad projektas bendrai finansuojamas iš ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) lėšų.

450. Projekto vykdytojas privalo vykdyti projekto veiklos apimčiai proporcingus informavimo apie projektą veiksmus:

450.1. interneto svetainėje (jei projekto vykdytojas tokią turi) paskelbti informaciją apie įgyvendinamą projektą, apibūdinti jo tikslus, rezultatus ir informuoti apie finansavimą iš atitinkamo (-ų) ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) lėšų;

450.2. projekto įgyvendinimo pradžioje pakabinti bent vieną plakatą (ne mažesnę kaip A3 formato), kuriame turi būti pateikta informacija apie įgyvendinamą projektą ir finansavimą iš atitinkamo (-ų) ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) lėšų. Plakatas turi būti pakabintas visuomenei gerai matomoje vietoje (pavyzdžiui, prie įėjimo į pastatą). Ši nuostata netaikoma projektams, kuriems taikomos šių Taisyklių 450.3 ir 450.4 papunkčių nuostatos;

450.3. projekto įgyvendinimo pradžioje pakabinti laikiną informacinę lentelę ar pastatyti laikiną informacinį stendą, jeigu įgyvendinamas iš ERPF ar Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamas infrastruktūros ar statybos projektas, kuriam skiriama bendra viešųjų (t. y. ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) ir nacionalinių viešųjų) lėšų suma viršija 500 000 eurų (penkis šimtus tūkstančių eurų);

450.4. iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos pakabinti nuolatinę informacinę lentelę ar pastatyti nuolatinį informacinį stendą, jeigu projektui skirta bendra viešųjų lėšų suma viršija 500 000 eurų (penkis šimtus tūkstančių eurų) ir jei įgyvendinamas iš ERPF ar Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamas infrastruktūros ar statybos projektas arba iš projekto lėšų perkamas fizinis objektas;

450.5. laikinoje ar nuolatinėje informacinėje lentelėje arba informaciniame stende, kurie įrengiami laikantis 2014 m. liepos 28 d. EK priimto įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 821/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl išsamios programų įnašų pervedimo ir valdymo tvarkos, finansinių priemonių ataskaitų teikimo, veiksams skirtų informavimo ir komunikacijos priemonių techninių charakteristikų ir duomenų įrašymo ir saugojimo sistemos taikymo taisyklės (OL 2014, L 223, p. 7), II skyriuje nustatytų techninių charakteristikų ir kurių pavyzdžiai paskelbti svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodyti

projekto pavadinimą ir pagrindinį tikslą, ją (jį) įrengti visuomenei gerai matomoje vietoje ir tinkamo dydžio, kad būtų aiškiai matoma (-as) ir įskaitoma (-as);

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

450.6. kai įgyvendinamas iš ESF lėšų bendrai finansuojamas projektas ir kai organizuojami mokymai ar vykdomos kitos panašios iš ERPF arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto veiklos, užtikrinti, kad projektą įgyvendinantiems asmenims, projekto tikslinėms grupėms, projekto rezultatais besinaudojantiems asmenims būtų pranešta apie projekto finansavimą iš tam tikro (-ų) ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Dokumentuose, skirtuose visuomenei ar projekto dalyviams informuoti, įskaitant dalyvavimo renginiuose patvirtinimo dokumentus ar kitus pažymėjimus, turi būti naudojamas ES 2014–2020 metų struktūrinių fondų ženklas ir informuojama apie finansavimą iš tam tikro (-ų) ES struktūrinio (-ių) fondo (-ų) lėšų;

450.7. gali vykdyti ir kitas informavimo apie projektą veiklas, jei tai nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše.

451. Projekto vykdytojo įgyvendinamose informavimo apie projektą priemonėse turi būti naudojamas ES 2014–2020 metų struktūrinių fondų ženklas, atitinkantis reglamento (ES) Nr. 821/2014 II skyriuje nustatytas technines charakteristikas, kurio pavyzdys skelbiamas svetainėje www.esinvesticijos.lt, ir pateikiama nuoroda į ES ir ES struktūrinį (-ius) fondą (-us), kurio (-ių) lėšomis bendrai finansuojamas projektas. Tais atvejais, kai informavimo apie projektą priemonė susijusi su projektu ar keliais projektais, kurie bendrai finansuojami iš daugiau kaip vieno ES struktūrinio fondo lėšų, nuorodą į ES struktūrinį (-ius) fondą (-us) galima pakeisti nuoroda į Europos struktūrinius ir investicinius (ESI) fondus.

452. Tuo atveju, kai projektas finansuojamas iš „Jaunimo užimtumo iniciatyvos“ lėšų, projekto vykdytojai užtikrina, kad projekto dalyviai būtų informuoti apie „Jaunimo užimtumo iniciatyvai“ skirtą finansavimą. Dokumentuose, kurie skirti visuomenei ar projekto dalyviams informuoti, įskaitant dalyvavimo renginiuose patvirtinimo dokumentus ar kitus pažymėjimus, turi būti informuojama, kad projektas finansuotas iš Europos socialinio fondo ir „Jaunimo užimtumo iniciatyvos“ lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

452¹. Informavimo apie projektą veiklos ir kitos projekto veiklos neturi būti naudojamos politinei reklamai, t. y. už užmokestį skleidžiant informaciją žiniasklaidos priemonėse (televizijoje, radijuje, internete ir spaudoje) apie valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario ar politinės kampanijos dalyvio veiklą arba jų vardą.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

38 skirsnis. Horizontaliųjų principų įgyvendinimas

453. Įgyvendinančioji institucija, vykdydama projektų įgyvendinimo priežiūrą, taiko reglamento (ES) Nr. 1303/2013 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą suderinamumo principą. Pagal šį principą iš ES struktūrinių fondų lėšų finansuojamos veiklos sritys visais atvejais turi atitikti Sutartį dėl ES veikimo, joje nustatytas priemones ir veiksmus, įskaitant konkurenciją, viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą, darnaus vystymosi, moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos (toliau – moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo) principų taikymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

454. Siekdama užtikrinti reglamento (ES) Nr. 1303/2013 7 ir 8 straipsniuose numatytų moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo, darnaus vystymosi principų įgyvendinimą, įgyvendinančioji institucija:

454.1. atlikdama projekto tinkamumo finansuoti vertinimą, tikrina, ar įgyvendinant projektą bus užtikrintas darnaus vystymosi, moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo principų laikymasis, t. y. nebus pažeidžiami horizontalieji principai, ir, jei taip nustatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, ar projektų finansavimo sąlygų apraše numatytais veiksmais bus skatinamas šių principų įgyvendinimas;

454.2. vykdydama projektų įgyvendinimo priežiūrą, prižiūri, ar skirtos lėšos naudojamos tinkamai ir laikantis darnaus vystymosi, moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo principų, taip pat išpareigojimų, numatytų projekto sutartyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

39 skirsnis. Konkurencijos politika

455. Įgyvendinančioji institucija, užtikrindama valstybės pagalbos teikimo pagal Sutarties dėl ES veikimo 107 straipsnį sąlygų laikymąsi:

455.1. projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustato, ar pagal atitinkamą veiksmų programos priemonę finansuoti pateiktam projektui yra taikomos Sutarties dėl ES veikimo 107 straipsnio 1 dalies nuostatos; jeigu taip, ar tokios valstybės pagalbos priemonės yra suderinamos arba gali būti suderinamos su ES bendrąja rinka pagal patvirtintą projektų finansavimo sąlygų aprašą arba kitą vadovaujantis valstybės pagalbą reglamentuojančiais ES teisės aktais priimtą dokumentą, kuriame nustatomi valstybės pagalbos priemonėms taikomi reikalavimai (EK sprendimuose nurodytos valstybės pagalbos teikimo sąlygos (reikalavimai) dėl projekto įgyvendinimo turi būti įtrauktos į projekto sutartį);

455.2. vertina, ar projekto finansavimas, kuris projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu buvo pripažintas ne valstybės pagalba, projekto įgyvendinimo metu, atliekant sutarties pakeitimus, netaps valstybės pagalba;

455.3. vertina, ar projekto finansavimas, kuris projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu buvo pripažintas suderinamu su ES bendrąja rinka, projekto įgyvendinimo metu, atliekant sutarties pakeitimus ar skiriant papildomai lėšų, nepažeis Sutarties dėl ES veikimo 108 straipsnio 3 dalies ir netaps neteisėta ar netinkamai taikoma pagalba, kaip nustatyta 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 2015/1589, nustatančiame išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL 2015 L 248, p. 9);

455.4. prireikus kreipiasi į valstybės ir kitas institucijas bei įstaigas, kitus subjektus, kurie gali turėti reikiamos informacijos apie pareiškėjo, projekto vykdytojo ar partnerio gautą ir gaunamą valstybės pagalbą ir nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą;

455.5. bendradarbiauja su Konkurencijos taryba ir valstybės pagalbos bei nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikėjais;

455.6. kontroliuoja, kad EK nustačius, kad suteikta neteisėta valstybės pagalba arba kad valstybės pagalba buvo taikoma netinkamai, taip pat įgyvendinančiajai institucijai, atliekant projektų įgyvendinimo priežiūrą, nustačius, kad valstybės pagalba buvo suteikta ir (ar) naudojama netinkamai, lėšos projektui finansuoti būtų gražinamos kartu su palūkanomis, apskaičiuotomis vadovaujantis EK patvirtintomis palūkanų normomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

456. Įgyvendinančioji institucija, įtarusi konkurencijos politikos pažeidimus, susijusius su viešojo administravimo subjektų pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, konkurenciją ribojančiais susitarimais ar piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymu, apie tai praneša Konkurencijos tarybai.

40 skirsnis. Pirkimų vykdymas

Pareiškėjo ir projekto vykdytojo, kuris nėra perkančioji organizacija, pirkimų reikalavimai

457. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas, partneris, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus (toliau – ne perkančioji organizacija), pirkimus vykdo vadovaudamiesi Sutarties dėl ES veikimo principais – laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės, laisvės teikti paslaugas, lygiateisiškumo, nediskriminavimo bei vienodo požiūrio, skaidrumo, proporcingumo ir abipusio pripažinimo principais, taip pat Taisyklių reikalavimais. Ne perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama atsižvelgti į EK Aiškinamojo komunikato dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos (OL 2006 C 179, p. 2), nuostatas. Ne perkančiosios organizacijos pirkimo tikslas – vadovaujantis Sutarties dėl ES veikimo principais ir šiose Taisyklėse nustatytais reikalavimais sudaryti ekonomiškai pagrįstą pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti pareiškėjui ar projekto vykdytojui reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant projektui skirtas finansavimo lėšas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

457¹. Taisyklėse nustatyta ne perkančiųjų organizacijų pirkimų tvarka nėra taikoma supaprastintai apmokamoms ne perkančiųjų organizacijų projektų išlaidoms.

Papildyta punktu:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

458. Ne perkančioji organizacija, išskyrus Taisyklių 457¹ ir 461 punktuose nurodytus atvejus, DMS užpildo kvietimo dalyvauti pirkime formą. Pirkimui automatiškai suteikiamas unikalus kodas, kai ne perkančioji organizacija DMS patvirtina kvietimo dalyvauti pirkime duomenis. Kvietimas dalyvauti pirkime adresuojamas nenustatytam asmenų skaičiui ir automatiškai paskelbiamas svetainėje www.esinvesticijos.lt. Jei DMS funkcinės galimybės išsiųsti tokį kvietimą nėra arba ji neveikia, ne perkančioji organizacija kvietimą dalyvauti pirkime skelbia svetainėje www.esinvesticijos.lt. Tik tada, kai kvietimas dalyvauti pirkime paskelbtas svetainėje www.esinvesticijos.lt, ne perkančioji organizacija informaciją apie pirkimą papildomai gali skelbti ne perkančiosios organizacijos ar specializuotose interneto svetainėse, žiniasklaidos priemonėse ir kitais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

459. Ne perkančioji organizacija kvietime dalyvauti pirkime pateikia (nurodo) pasiūlymams parengti būtiną informaciją: pirkimo būdą (konkursas arba derybos), pasiūlymų teikimo terminą ir reikalavimus, pirkimo objekto apibūdinimą, kvalifikacijos reikalavimus ir jų įrodymo dokumentus (jei kvalifikacijos reikalavimai keliami), informaciją apie pasiūlymų vertinimą, pasirinktinai nurodydama ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus arba mažiausios kainos kriterijų, ar bus deramasi arba kokiais atvejais bus deramasi, ir (ar)

derėjimosi tvarką, apie pagrindines pirkimo sutarties sąlygas (prekių patiekimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo terminus, kainodaros taisykles, atsiskaitymo terminus, atsiskaitymo tvarką, pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo reikalavimus (jei keliami), jei reikia, – kitas sąlygas. Jei paskelbus kvietimą dalyvauti pirkime yra keičiama pasiūlymams parengti reikalinga informacija, taip pat kai prekių tiekėjui (-ams), paslaugų teikėjui (-ams) ar rangovui (-ams) (toliau kartu šiame Taisyklių skirsnyje – tiekėjai) teikiami dokumentų paaiškinimai (patikslinimai) (pavyzdžiui, keičiami ir (ar) tikslinami kvalifikacijos reikalavimai), ne perkančioji organizacija Taisyklių 458 punkte nustatyta tvarka paskelbia pakeistą kvietimą dalyvauti pirkime.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

460. Kvietime dalyvauti pirkime ir kita tiekėjams pateikta informacija turi būti tiksli, aiški, nedviprasmiška, kad pirkimu suinteresuoti tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o ne perkančioji organizacija nupirkti tas prekes, paslaugas ar darbus, kuriuos numatyta pirkti iš projekto finansavimo lėšų. Kai ne perkančioji organizacija perka skelbdama kvietimą dalyvauti pirkime, vykdydama tokį pirkimą, ji turi laikytis šių reikalavimų:

460.1. Kvietime dalyvauti pirkime ir kituose pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimai negali dirbtinai riboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkime ar sudaryti sąlygas dalyvauti tik konkreitiems tiekėjams. Minimalūs tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai turi būti proporcingi pirkimo objektui.

460.2. Apibūdinant pirkimo objektą negali būti nurodytas konkretus modelis ar šaltinis, konkretus procesas ar prekės ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, dėl kurių tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankesnės sąlygos arba jie būtų atmesti, išskyrus atvejus, kai neįmanoma tiksliai ir suprantamai apibūdinti pirkimo objekto. Šiuo atveju tiekėjams būtina nurodyti, kad priimtini ir savo savybėmis lygiaverčiai objektai.

460.3. Pasiūlymų pateikimo terminas turi būti nustatytas toks, kad tiekėjai spėtų susipažinti su pirkimo dokumentais ir parengti pasiūlymus. Pasiūlymų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 7 dienos nuo kvietimo dalyvauti pirkime paskelbimo svetainėje www.esinvesticijos.lt dienos.

460.4. Ne perkančioji organizacija pirkimo procedūroms atlikti gali sudaryti pirkimo komisiją arba paskirti pirkimo organizatorių. Ne perkančioji organizacija, vykdydama pirkimą, turi imtis veiksmingų bei jai prieinamų priemonių, užkertančių kelią interesų konfliktams, nustatančių ir šalinančių interesų konfliktus, siekdama išvengti konkurencijos iškraipymo bei užtikrinti visų tiekėjų lygiateisiškumą. Interesų konfliktai apima atvejus, bet jais neapsiriboja, kai ne perkančiosios organizacijos darbuotojai, pirkimo komisijos nariai, ekspertai, stebėtojai, taip pat tiekėjo, rinkoje siūlančio pagalbinės viešųjų pirkimų veiklos paslaugas, atstovai, kurie dalyvauja pirkimo procedūroje arba gali padaryti poveikį šios procedūros rezultatams, turi tiesioginį arba netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokį asmeninį suinteresuotumą, kuris leidžia abejoti jų nešališkumu ir nepriklausomumu vykdančią pirkimo procedūrą.

460.5. Kai pirkimas vykdomas konkurso būdu ir kvietime dalyvauti pirkime ne perkančioji organizacija nurodo galimybę pradėti derybas arba pirkimas vykdomas derybų būdu, ne perkančiajai organizacijai vykdančios derybas turi būti laikomasi šių reikalavimų:

460.5.1. Derybomis turi būti siekiama pagerinti pasiūlymus, kad ne perkančiosios organizacijos galėtų pirkti darbus, prekes ir paslaugas, kurie visiškai atitinka jų konkrečius poreikius. Derybos gali būti vykdomos dėl visų perkamų darbų, prekių ar paslaugų charakteristikų, įskaitant, pavyzdžiui, kainą, kokybę, komercines sąlygas ir socialinius, aplinkosaugos ir inovacinius aspektus.

460.5.2. Nesiderama dėl kvietime dalyvauti pirkime ir kituose pirkimo dokumentuose nurodytų minimalių reikalavimų, taikomų pirkimo objektui, tiekėjų kvalifikacijai, tiekėjų pasiūlymams, šių pasiūlymų vertinimo kriterijų ir esminių pirkimo sutarties sąlygų.

460.5.3. Į derybas kviečiami visi pasiūlymus pateikę tiekėjai, atitinkantys ne perkančiosios organizacijos nustatytus minimalius kvalifikacijos ir pasiūlymų pateikimo reikalavimus. Derybų metu tiekėjai neturi būti diskriminuojami jiems pateikiant skirtingą informaciją arba kaip nors kitaip ribojant atskirų tiekėjų galimybes pagerinti savo pasiūlymus.

460.5.4. Tiekėjų galutiniai pasiūlymai vertinami pagal tiekėjams kvietime dalyvauti pirkime nurodytus vertinimo kriterijus. Jeigu ne perkančioji organizacija vykdė derybas, galutiniais pasiūlymais yra laikomi derybų protokolai ir pirminiai tiekėjų pasiūlymai, kiek jie nebuvo pakeisti derybų metu.

460.6. Kai pirkimas (ar atskiros dalies pirkimas) pasibaigia Taisyklių 462 punkte nurodytais atvejais, pirkimo komisija parengia ir užpildo tiekėjų kvalifikacijos ir pasiūlymų vertinimo protokolą arba pirkimo organizatorius parengia ir užpildo tiekėjų kvalifikacijos ir pasiūlymų vertinimo pažymą.

460.7. Pirkimo sutartis sudaroma su laimėjusį pasiūlymą pateikusių tiekėju arba su vienintelį pasiūlymą pateikusių tiekėju, kurio galutinis pasiūlymas atitinka ne perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus. Sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo galutinio pasiūlymo kaina ir sąlygos, taip pat ne perkančiosios organizacijos kvietime dalyvauti pirkime nustatytos pirkimo sąlygos, išskyrus atvejus, kai buvo vykdomos derybos.

460.8. Ne perkančioji organizacija, vykdydama sutartį, negali keisti esminių pirkimo sutarčių sąlygų, jeigu:

460.8.1. jos pakeičiamos numatant naujas sąlygas, kurios, jeigu būtų nustatytos pirkimo dokumentuose, būtų suteikusios galimybę dalyvauti pirkimo procedūrose kitiems, nei dalyvavo, tiekėjams;

460.8.2. jos pakeičiamos numatant naujas sąlygas, dėl kurių, jeigu jos būtų nustatytos pirkimo dokumentuose, laimėjusiu pasiūlymu galėtų būti pripažintas kito, nei pasirinktas, tiekėjo pasiūlymas;

460.8.3. pirkimo objektas yra pakeičiamas taip, kad į keičiamą pirkimo sutartį įtraukiamos naujos (papildomos) prekės, paslaugos ar darbai;

460.8.4. ekonominė sutarties pusiausvyra pasikeičia asmens, su kuriuo sudaryta sutartis, naudai taip, kaip nebuvo nustatyta pirminės sutarties sąlygose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

461. Ne perkančioji organizacija turi teisę pateikti kvietimą dalyvauti pirkime vienam tiekėjui ir sudaryti su juo pirkimo sutartį, kai yra bent viena iš sąlygų:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

461.1. paskelbus kvietimą dalyvauti pirkime nebuvo gauta nė vieno ne perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus atitinkančio tiekėjo pasiūlymo, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

461.2. prekes, paslaugas ar darbus dėl meninių ar techninių priežasčių gali tiekti, teikti ar atlikti tik konkretus tiekėjas arba tiekėjas, turintis išimtines teises gaminti (tiekti) šias prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus;

461.3. ne perkančioji organizacija pagal ankstesnę pirkimo sutartį iš kokio nors tiekėjo pirkimo prekių ir nustatė, kad iš jo verta pirkti papildomai, siekiant iš dalies pakeisti turimas ir

įprastines prekes ar įrenginius arba padidinti turimų prekių ar įrenginių skaičius (kiekius), kai, pakeitus tiekėją, ne perkančiajai organizacijai reikėtų įsigyti medžiagų, turinčių kitokias technines charakteristikas, ir dėl to atsirastų nesuderinamumų arba per didelių techninių eksploatacijos ir priežiūros sunkumų;

461.4. dėl aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, paaiškėja, kad yra reikalingi papildomi darbai arba paslaugos, kurie nebuvo įrašyti į sudarytą pirkimo sutartį ir kurių techniškai ar ekonomiškai neįmanoma atskirti nuo pradinės pirkimo sutarties, nesukeliant didelių nepatogumų ne perkančiajai organizacijai, arba kai tokie darbai ar paslaugos, nors ir gali būti atskirti nuo pradinės pirkimo sutarties, yra būtinai reikalingi jai baigti įgyvendinti. Tokia papildomų darbų ar paslaugų pirkimo sutartis gali būti sudaroma tik su tuo tiekėju, su kuriuo buvo sudaryta pradinė pirkimo sutartis, o visų kitų papildomai sudarytų pirkimo sutarčių kaina neturi viršyti 50 procentų pagrindinės pirkimo sutarties vertės;

461.5. perkamos literatūros, mokslo ir meno kūrinių autorių, atlikėjų ar jų kolektyvo paslaugos, taip pat mokslo, kultūros ir meno sričių projektų vertinimo ir pretendentų gauti teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtas premijas veiklos šiose srityse vertinimo paslaugos;

461.6. perkamos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos, medžiagos, reagentai ir panašūs produktai, tiesiogiai susiję su mokslinių tyrimų ir (ar) technologinės plėtros veikla;

461.7. pirkimo sutarties vertė, finansuojama iš projektui skirtų finansavimo lėšų, neviršija 60 000 eurų (šešiasdešimt tūkstančių eurų), įskaitant jau sudarytas arba ketinamas sudaryti tos pačios rūšies prekių ir (arba) paslaugų ar to paties objekto darbų pirkimo sutartis. Ne perkančioji organizacija negali dirbtinai skaidyti pirkimo arba prašyti su pirkimu susijusias išlaidas finansuoti mažesne projekto finansuojamąja dalimi, jeigu taip galėtų būti išvengta Taisyklėse nustatytos pirkimų tvarkos taikymo, nebent tai yra pateisinama dėl objektyvių priežasčių. Ne perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama tos pačios rūšies prekių ir (arba) paslaugų ar to paties objekto darbų pirkimo sutarčių vertės nustatymui taikyti Bendrąjį viešųjų pirkimų žodyną, patvirtintą 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 5 tomas, p. 3) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL 2009 L 188, p. 14) (toliau – BVPŽ). Laikoma, kad prekės ir paslaugos yra tos pačios rūšies, jeigu yra priskirtos tam pačiam BVPŽ kodui. Darbų objektu yra laikomas statinys su inžineriniais tinklais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

461¹. Pirkimo sutartis, kurios vertė be PVM viršija 3000 eurų (tris tūkstančius eurų), turi būti sudaroma raštu. Kai kreipiamasi į vieną tiekėją, ne perkančiosios organizacijos reikalavimai gali būti nustatomi ir galutinis pasiūlymas pateikiamas žodžiu.

Papildyta punktu:

Nr. [JK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

462. Pirkimas (ar atskiros dalies pirkimas) pasibaigia, kai yra bent viena iš šių aplinkybių:

462.1. sudaroma pirkimo sutartis;

462.2. atmetami visi pasiūlymai;

462.3. nutraukiamos pirkimo procedūros;

462.4. per nustatytą terminą nepateikiamas nė vienas pasiūlymas;

462.5. pasibaigia pasiūlymų galiojimo laikas ir pirkimo sutartis nesudaroma dėl priežasčių, kurios priklauso nuo tiekėjų;

462.6. visi tiekėjai atsiima pasiūlymus ar atsisako sudaryti pirkimo sutartį.

Pirkimų patikra

463. Įgyvendinančioji institucija, atlikdama pirkimų patikrą, derina išankstinės ir paskesnės pirkimų patikros elementus. Išankstinė pirkimų patikra atliekama iki pirkimo pradžios arba pirkimo sutarties sudarymo. Išankstinės pirkimų patikros tikslas – galimų pažeidimų prevencija. Paskesnė pirkimų patikra atliekama tikrinant projektų vykdytojų pateiktus mokėjimo prašymus ir nustatant išlaidų atitiktį finansavimo reikalavimams. Pirkimų patikra neatliekama dėl tų projekto išlaidų, kurios apmokamos supaprastintai, išskyrus atvejus, kai kyla įtarimas, kad projekto išlaidos, kurios apmokėtos supaprastintai, patirtos nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatyme (kai jis turi būti taikomas) nustatytų procedūrų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

464. Kai pareiškėjas, projekto vykdytojas ar partneris yra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, jis atsako už Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų laikymąsi. Ne perkančioji organizacija atsako už Sutarties dėl ES veikimo principų ir šiose Taisyklėse nustatytų reikalavimų laikymąsi.

465. Perkančioji organizacija pirkimus, išskyrus atvejus, kai pagal Viešųjų pirkimų įstatymą apie pirkimą neskelbiama, pirkimas yra mažos vertės arba pirkimui Viešųjų pirkimų įstatymas netaikomas šiame įstatyme nustatytais atvejais, atlieka elektroniniu būdu, naudodamasi Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) arba centrinės perkančiosios organizacijos elektroninėmis priemonėmis pirkimų procedūroms atlikti. Kai pirkimas atliekamas ne CVP IS priemonėmis, perkančioji organizacija užtikrina, kad su pirkimu susiję ir perkančiojoje organizacijoje saugomi dokumentai (pvz., įvykdytos pirkimo sutartys, paraiškos, pasiūlymai, pirkimo dokumentai, paraiškų ir pasiūlymų nagrinėjimo bei vertinimo ir kiti dokumentai), reikalingi pirkimo patikrai atlikti, būtų įdėti į CVP IS. Pirkimo patikrai atlikti reikalingi su pirkimu susiję dokumentai, kurie dėl techninių galimybių negali būti įdėti į CVP IS, įgyvendinančiajai institucijai teikiami per DMS arba raštu, kai projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyta, kad pirkimo sutartis turi būti suderinta su įgyvendinančiąja institucija iki paraiškos pateikimo. Kai perkama iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, su pirkimu susiję dokumentai į CVP IS nededami. Esant prieštaravimui tarp CVP IS esančios informacijos ir perkančiosios organizacijos saugomų su pirkimu susijusių dokumentų, įgyvendinančioji institucija atsižvelgia tik į CVP IS esančią informaciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

466. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai per DMS pateikia informaciją apie planuojamus, vykdomus ir baigtus pirkimus. Pirkimų plano (pagal darbo grupės formą) pateikimo terminą ministerija nustato projektų finansavimo sąlygų apraše. Jeigu projektų finansavimo sąlygų apraše nenustatytas pirkimų plano pateikimo terminas, pirkimų planas teikiamas per 14 dienų po projekto sutarties sudarymo dienos, jei įgyvendinančioji institucija nenustato kitaip. Pirkimų planas neteikiamas, jei visos projekto išlaidos apmokamos supaprastintai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

Nr. [IK-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

466¹. Kai keičiasi pirkimų plane numatytas pirkimą vykdančias subjektas, pirkimo objektas, pirkimo būdas, taip pat kai numatomas naujas pirkimas arba numatytas pirkimas nebevykdomas, projekto vykdytojas ne vėliau kaip per 7 dienas nuo šių aplinkybių paaiškėjimo dienos apie tai informuoja įgyvendinančiąją instituciją, per DMS pateikdamas atnaujintą pirkimų planą.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

467. Įgyvendinančioji institucija įvertina pirkimų planą ir jo pakeitimus ir apie vertinimo rezultatus per DMS informuoja pareiškėją ar projekto vykdytoją ne vėliau kaip per 14 dienų nuo pirkimų plano ar jo pakeitimų pateikimo per DMS dienos.

467¹. Ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai įgyvendinančioji institucija patvirtino pirkimų planą arba kai projekto vykdytojas sudarė pirkimo sutartį, jei pirkimo sutartis sudaroma po pirkimų plano patvirtinimo, projekto vykdytojas suveda ir per DMS pateikia įgyvendinančiajai institucijai informaciją apie sudarytas pirkimo sutartis (pagal darbo grupės formą).

Papildyta punktu:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

468. Pareiškėjų ir projektų vykdytojų planuojami pirkimai išankstinei pirkimų patikrai atrenkami pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės patvirtintas pirkimų atrankos patikrai sąlygas, kurias įgyvendinančioji institucija savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka gali patikslinti ar papildyti.

469. Apie išankstinei pirkimų patikrai atrinktus pirkimus įgyvendinančioji institucija pareiškėjus ir projektų vykdytojus informuoja per DMS. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas išankstinei patikrai atrinkto pirkimo dokumentus pateikia įgyvendinančiajai institucijai per DMS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

470. Paskesnę pirkimų patikrą įgyvendinančioji institucija pradeda ne vėliau, kaip gavusi su pirkimu susijusį mokėjimo prašymą. Siekdama užtikrinti spartų mokėjimo prašymų patikros ir tvirtinimo procesą, įgyvendinančioji institucija gali nuspręsti atlikti paskesnę pirkimų patikrą anksčiau, t. y. prieš projekto vykdytojui pateikiant mokėjimo prašymą.

471. Įgyvendinančioji institucija, atlikdama paskesnę pirkimų patikrą, gali vadovautis savo patvirtinta atrankine pirkimų patikros metodika, nustatydama atvejus, kada pirkimas gali būti netikrinamas, jei pirkimo vertė pagal projektą (suma, už kurią projektui įgyvendinti perkama prekių, paslaugų ar darbų pagal konkretaus pirkimo metu su tiekėju sudarytą arba planuojamą sudaryti sutartį) be pridėtinės vertės mokesčio ne didesnė nei Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta mažos vertės pirkimo vertė už prekes ir paslaugas arba darbus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

472. Atlikdama pirkimų patikrą, įgyvendinančioji institucija pildo vidaus procedūrų apraše nustatytos formos (pagal pavyzdinę darbo grupės formą) pirkimų patikrų klausimynus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

473. Įgyvendinančioji institucija gali netikrinti kitos įgyvendinančiosios institucijos patikrinto pirkimo, kai pirkimo patikros apimtis sutampa.

474. Pareiškėjai ir projektų vykdytojai privalo įgyvendinančiajai institucijai pateikti paaiškinimus ir (arba) dokumentus, reikalingus pirkimų planui įvertinti ir pirkimų patikrai atlikti. Įgyvendinančioji institucija per DMS pareiškėjui ar projekto vykdytojui pateikia klausimus ir (ar) trūkstančių dokumentų sąrašus bei nurodo ne trumpesnę kaip 7 dienų terminą paaiškinimams ir (arba) dokumentams pateikti. Pareiškėjai ir projektų vykdytojai paaiškinimus ir dokumentų, išskyrus CVP IS esančius dokumentus arba didelės apimties ar nestandartinius dokumentus (pavyzdžiui, planai, brėžiniai ir pan.), kopijas įgyvendinančiajai institucijai pateikia per DMS.

475. Išankstinė pirkimų patikra, taip pat paskesnė pirkimų patikra, kai pirkimų dokumentai teikiami ne su mokėjimo prašymu, baigiamos ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pirkimų dokumentų gavimo dienos. Kitais atvejais paskesnė pirkimų patikra baigiama, kai įgyvendinančioji institucija patikrina atlikto pirkimo tinkamumą ar patvirtina su pirkimu susijusį mokėjimo prašymą, ar tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažįsta mokėjimo prašyme nurodytą su pirkimu susijusių išlaidų sumos, ar pradeda su patikrintu pirkimu susijusį įtariamo pažeidimo tyrimą.

476. Apie išankstinės ir paskesnės pirkimų patikrų rezultatus, kai pirkimų dokumentai teikiami ne su mokėjimo prašymu, įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja pareiškėją ar projekto vykdytoją.

477. Įgyvendinančioji institucija gali šiose Taisyklėse nustatyta tvarka nepripažinti visų ar dalies su pirkimu susijusių išlaidų tinkamomis finansuoti, pradėti įtariamo pažeidimo tyrimą, priimti sprendimą susigrąžinti išmokėtas lėšas, kai ne perkančioji organizacija nepagrindžia įsigytų prekių, paslaugų ar rangos darbų kainos.

478. Vykdydama pirkimų priežiūrą, įgyvendinančioji institucija gali organizuoti pareiškėjų ir projektų vykdytojų mokymus dėl pirkimų vykdymo, skelbti metodinius dokumentus.

41 skirsnis. Pridėtinės vertės mokesčiai

479. Jei projekto vykdytojas (partneris) projekto įgyvendinimo metu arba pasibaigus projektui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus įgyja teisę į PVM atskaitą ir turi galimybę susigrąžinti iš projekto lėšų sumokėtą PVM, net jei tokia galimybė nepasinaudojo, iš projekto lėšų sumokėtas PVM pripažįstamas netinkamu finansuoti.

480. Projekto vykdytojas privalo informuoti įgyvendinančiąją instituciją, kad jis arba partneris pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus įgijo teisę į PVM atskaitą ir turi galimybę susigrąžinti iš projekto lėšų sumokėtą PVM, net jei tokia galimybė nepasinaudojo, ir sugrąžinti netinkamą finansuoti PVM šių Taisyklių 26 skirsnyje nustatyta tvarka.

481. Projekto įgyvendinimo metu arba pasibaigus projektui, iš projekto lėšų užsienyje sumokėtas Lietuvos Respublikos apmokestinamojo asmens PVM, kurį Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo susigrąžino pasinaudodamas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Elektroninių prašymų priėmimo sistema (toliau – EPRIS), pripažįstamas netinkamu finansuoti.

482. Projekto vykdytojas privalo informuoti įgyvendinančiąją instituciją, kad jis arba partneris, jeigu jie yra laikomi Lietuvos Respublikos apmokestinamaisiais asmenimis (kaip apibrėžta Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnyje), pasinaudodami EPRIS, susigrąžino užsienyje sumokėtą PVM, apmokėtą iš projekto lėšų.

483. Jeigu įgyvendinančioji institucija projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu negali nustatyti, kurios projekto PVM dalies nėra galimybės įtraukti į atskaitą Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme nustatyta tvarka (kai projekto vykdytojas ar partneris įgyvendina mišrias veiklas, t. y. įgyvendinant projektą numatytos įsigyti prekės, paslaugos, darbai skirti ne tik Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai), ir dėl to PVM

pripažįsta netinkamu finansuoti, toks valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių, savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, valstybinių mokslo ir studijų institucijų bei viešųjų įstaigų, kurių viena iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, įgyvendinamų projektų netinkamas finansuoti PVM, tenkantis projektui skiriamo finansavimo lėšų daliai, gali būti apmokėtas Iš Europos Sąjungos fondų ir Europos investicijų banko lėšų bendrai finansuojamų projektų netinkamo finansuoti pridėtinės vertės mokesčio apmokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame finansų ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-203 „Dėl Iš Europos Sąjungos fondų ir Europos investicijų banko lėšų bendrai finansuojamų projektų netinkamo finansuoti pridėtinės vertės mokesčio apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

42 skirsnis. Dokumentų saugojimas

484. Projekto vykdytojas su projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus privalo saugoti iki projekto sutartyje nustatyto poprojektinio laikotarpio pabaigos, bet ne trumpiau kaip 2 metus nuo tų metų, kuriais priimtas sprendimas dėl sąskaitų EK, į kurias įtraukiamos baigtų finansuoti projektų išlaidos, ir (arba) kai projektų finansavimo pabaigos data sutampa su ataskaitiniais metais, už kuriuos teikiamos sąskaitos EK, patvirtinimo, gruodžio 31 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

485. Kai projektui valstybės pagalba skirta atsižvelgiant į EK sprendimų arba ES reglamentų, pagal kuriuos teikiama valstybės pagalba, nuostatas, projekto vykdytojas dokumentus turi saugoti EK sprendimuose arba reglamentuose nurodytais terminais, taip pat iki projekto sutartyje nustatyto poprojektinio laikotarpio pabaigos, bet ne trumpiau kaip iki Taisyklių 484 punkte nurodyto termino.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

486. Įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi šių Taisyklių 484 ir 485 punktais, projekto sutartyje nurodo konkrečiam projektui taikomą dokumentų saugojimo terminą. Projekto vykdytojas privalo saugoti dokumentus ilgiau, nei nustatyta projekto sutartyje, jei tokia prievolė nustatyta šių Taisyklių 489 punkte nurodytuose dokumentuose.

487. Projekto dokumentų saugojimo terminai gali būti pratęsti dėl administracinių ir (ar) teisminių procedūrų arba pareikalavus EK. Įgyvendinančioji institucija per DMS informuoja (jei toks reikalavimas jam taikomas) projekto vykdytoją apie pratęstą dokumentų saugojimo terminą.

488. Projekto vykdytojas privalo saugoti šiuos dokumentus (išskyrus dokumentus, kurie rengiami, teikiami ir gaunami per DMS):

- 488.1. paraiškos ir jos priedų kopijas;
- 488.2. paraiškos keitimo dokumentų kopijas;
- 488.3. projekto sutarties ir visų papildomų susitarimų ar raštų, kuriais keičiama sutartis, originalus;
- 488.4. ataskaitų po projekto finansavimo pabaigos, jų priedų kopijas ir kitus susijusius dokumentus;
- 488.5. mokėjimo prašymų kopijas, projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų originalus, dalyvių anketas;
- 488.6. susirašinėjimo su įgyvendinančiąja institucija, ministerija dokumentų kopijas;
- 488.7. pirkimų vykdymo dokumentų originalus arba kopijas;
- 488.8. įgyvendintų informavimo apie projektą priemonių įrodymo dokumentus.

489. Projektų vykdytojai visų su projekto įgyvendinimu susijusių dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamiesi Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“, ir (arba) Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“, ir (arba) Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“.

490. Kai dokumentai elektronine forma rengiami (pavyzdžiui, svetainės, duomenų bazės, informacinės sistemos), gaunami (pavyzdžiui, elektroninėse laikmenose ar elektroniniu paštu), taip pat kai siunčiami ar gaunami elektroniniai laišakai ir gali būti užtikrintas šių dokumentų saugojimas elektronine forma, šių dokumentų popierinių versijų saugoti nereikia.

491. Projekto vykdytojas privalo užtikrinti su projekto įgyvendinimu susijusių dokumentų (įskaitant elektroninius, pateiktus informacinių technologijų priemonėmis ir elektroninėse laikmenose) saugumą ir prieinamumą vadovaujančiosios, tvirtinančiosios institucijų, Viešųjų pirkimų tarnybos, ministerijos, įgyvendinančiosios institucijos, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Konkurencijos tarybos, EK ir Europos Audito Rūmų atstovams ir (ar) jų įgaliotiems asmenims projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos projekto dokumentų saugojimo laikotarpiu, nustatytu vadovaujantis Taisyklių 484, 485 ir 487 punktais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

492. Projekto vykdytojas privalo vadovaujančiajai ir tarpinėms institucijoms teikti duomenis ir informaciją, reikalingus joms atsiskaitant už ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimą ir atliekant ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimo vertinimus.

43 skirsnis. Skundų nagrinėjimas

493. Pareiškėjai ir projektų vykdytojai įgyvendinančiųjų institucijų sprendimus ar veiksmus (neveikimą) skundžia Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai ar teismui įstatymų nustatyta tvarka arba ministerijai Taisyklių 494 punkte nustatytais atvejais. Projektų vykdytojai ministerijos pagal Taisyklių 494 punktą išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka priimtus sprendimus skundžia teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

494. Pareiškėjai per DMS arba Taisyklių 13 punkte nustatyta tvarka savo pasirinkimu, vadovaudamiesi Viešojo administravimo įstatymu, įgyvendinančiųjų institucijų sprendimus dėl paraiškų atmetimo gali apskusti ministerijoms ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie šiuos sprendimus. Jei ministerija tenkina pareiškėjo skundą, o įgyvendinančioji institucija po pakartotinio paraiškos vertinimo vėl atmeta paraišką, pareiškėjas šį įgyvendinančiosios institucijos sprendimą skundžia Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba teismui įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

495. Ministerija, vadovaudamasi Viešojo administravimo įstatymu, nagrinėja pareiškėjų skundus, pateiktus vadovaujantis šių Taisyklių 494 punktu, taip pat nagrinėja pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 74 straipsnio 3 dalį EK vadovaujančiajai institucijai arba tiesiogiai ministerijai perduotus pareiškėjų skundus, kuriuose skundžiami įgyvendinančiųjų institucijų sprendimai dėl paraiškų atmetimo, susiję su projekto atitiktimi specialiesiems arba prioritetiniams atrankos kriterijams arba projektų finansavimo sąlygų aprašuose nustatytiems reikalavimams, detalizuojantiems bendruosius reikalavimus. Jeigu ministerija nusprendžia, kad pareiškėjo skundas pagrįstas, ji įpareigoja įgyvendinančiąją instituciją pakartoti paraiškos vertinimo procedūrą.

Priedų pakeitimai:

10 priedas_Fiksuotosios normos netiesioginėms išlaidos_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

1 priedas_DMS aprašas_10 08

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-89](#), 2016-03-17, paskelbta TAR 2016-03-23, i. k. 2016-05759

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

2 priedas_Bendrieji reikalavimai projektams_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

Nr. [IK-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

3 priedas_Paraiskos forma_su partner dekl_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [IK-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

4 priedas_Sutarties forma_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [IK-89](#), 2016-03-17, paskelbta TAR 2016-03-23, i. k. 2016-05759

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

5 priedas_AMP forma_xlsx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [IK-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

6 priedas_MP forma_xlsx

Priedo pakeitimai:

Nr. [IK-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [IK-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

7 priedas_Netinkamu finansuoti islaidu apsk_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

8 priedas_Ataskaita po projekto finansavimo pabaigos_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

9 priedas_Dotacijos sutarties forma_docx

Priedo pakeitimai:

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

11 priedas Projekto tinkamumo finansuoti aprašas

Papildyta priedu:

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-160](#), 2015-05-06, paskelbta TAR 2015-05-08, i. k. 2015-06943

Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-309](#), 2015-10-07, paskelbta TAR 2015-10-07, i. k. 2015-14857

Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-89](#), 2016-03-17, paskelbta TAR 2016-03-23, i. k. 2016-05759

Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-184](#), 2016-05-18, paskelbta TAR 2016-05-19, i. k. 2016-13656

Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-415](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-25, i. k. 2016-27457

Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-102](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-20, i. k. 2017-04610
Dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo